

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīpiṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών (4. Aṅguttara Nikāya)

06. Το βιβλίο των έξι (06. Chakkanipāṭapāḷi)

1. Η πρώτη πεντηκοντάδα (1. Paṭhamapaññāsakaṃ)

[AN 6.1-54, PTS 3.279-3.373]

PaliVerse

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών

06. Το βιβλίο των έξι

Τιμή στον Ευλογημένο, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο

Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών

Το βιβλίο των έξι

1. Η πρώτη πεντηκοντάδα

1. Το κεφάλαιο για τους άξιους δωρεών

1. Η πρώτη ομιλία για τους άξιους δωρεών

1. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Προικισμένος με έξι ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών, άξιος φιλοξενίας, άξιος δώρων, άξιος χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Με ποιες έξι; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, δεν είναι ούτε ευχαριστημένος ούτε δυσαρεστημένος, διαμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί, δεν είναι ούτε ευχαριστημένος ούτε δυσαρεστημένος, διαμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση. Έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη, δεν είναι ούτε ευχαριστημένος ούτε δυσαρεστημένος, διαμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση. Έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα, δεν είναι ούτε ευχαριστημένος ούτε δυσαρεστημένος, διαμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση. Έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα, δεν είναι ούτε ευχαριστημένος ούτε δυσαρεστημένος, διαμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση. Έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, δεν είναι ούτε ευχαριστημένος ούτε δυσαρεστημένος, διαμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση. Με αυτές τις έξι ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών, άξιος φιλοξενίας, άξιος δώρων, άξιος χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου. Πρώτο.

2. Η δεύτερη ομιλία για τους άξιους δωρεών

2. «Προικισμένος με έξι ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Με ποιες έξι; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός βιώνει πολλά είδη υπερφυσικής δύναμης - ενώ είναι ένας γίνεται πολλοί, ενώ είναι πολλοί γίνεται ένας· να εμφανίζεται και να εξαφανίζεται·

περνά χωρίς εμπόδιο μέσα από τοίχους, μέσα από περιφράξεις, μέσα από βουνά, όπως μέσα από τον αέρα· βυθίζεται και αναδύεται μέσα στη γη όπως στο νερό· περπατά πάνω στο νερό χωρίς να βυθίζεται όπως στη γη· ταξιδεύει στον αέρα με διασταυρωμένα πόδια όπως ένα φτερωτό πουλί· ακόμη και τη σελήνη και τον ήλιο, τόσο ισχυρούς και τόσο δυνατούς, τους αγγίζει και τους χαϊδεύει με το χέρι του· ασκεί κυριαρχία με το σώμα του μέχρι και τον κόσμο του Βράχμα.

«Με το στοιχείο της θείας ακοής, εξαγνισμένο, που υπερβαίνει το ανθρώπινο, ακούει και τα δύο είδη ήχων - θείους και ανθρώπινους, είτε είναι μακριά είτε κοντά.

«Κατανοεί τον νου άλλων όντων, άλλων ατόμων, περιλαμβάνοντας τον νου τους με τον δικό του νου. Κατανοεί τον νου με πάθος ως «νους με πάθος», ή τον νου χωρίς πάθος... κ.λπ... τον νου με μίσος... τον νου χωρίς μίσος... τον νου με αυταπάτη... τον νου χωρίς αυταπάτη... τον συσταλμένο νου... τον διασπασμένο νου... τον εξυψωμένο νου... τον μη εξυψωμένο νου... τον υπερβατικό νου... τον μη υπερβατικό νου... τον αυτοσυγκεντρωμένο νου... τον μη αυτοσυγκεντρωμένο νου... τον απελευθερωμένο νου... ή κατανοεί τον μη απελευθερωμένο νου ως «μη απελευθερωμένος νους».

«Θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις, δηλαδή - μία γέννηση, δύο γεννήσεις... κ.λπ... Έτσι θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους.

«Με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπει τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· κατανοεί τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους - "Αυτά τα αξιοσέβαστα όντα, βεβαίως, διακατέχονται από κακή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή νοητική συμπεριφορά, συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν λανθασμένες απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε λανθασμένες απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Ενώ αυτά τα αξιοσέβαστα όντα διακατέχονται από καλή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή νοητική συμπεριφορά, δεν συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν ορθές απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε ορθές απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο». Έτσι με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπει τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· κατανοεί τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους.

Με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει.

«Με αυτές τις έξι ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τις ικανότητες

3. «Προικισμένος με έξι ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Με ποιες έξι; Με την ικανότητα της πίστης, την ικανότητα της ενεργητικότητας, την ικανότητα της μνήμης, την ικανότητα αυτοσυγκέντρωσης, την ικανότητα της σοφίας, με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει. Με αυτές τις έξι ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών, άξιος φιλοξενίας, άξιος δώρων, άξιος χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τις δυνάμεις

4. «Προικισμένος με έξι ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Με ποιες έξι; Με τη δύναμη της πίστης, τη δύναμη της ενεργητικότητας, τη δύναμη της μνήμης, τη δύναμη της αυτοσυγκέντρωσης, τη δύναμη της σοφίας, με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει. Με αυτές τις έξι ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο». Τέταρτο.

5. Η πρώτη ομιλία για το καθάρσιμο άλογο

5. «Με έξι ιδιότητες προικισμένο, μοναχοί, το καλό καθάρσιμο άλογο του βασιλιά γίνεται άξιο για βασιλιά, χρήσιμο για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά.

Με ποιες έξι; Εδώ, μοναχοί, το καλό καθάρσιμο άλογο του βασιλιά είναι υπομονετικό στα υλικά φαινόμενα, υπομονετικό στους ήχους, υπομονετικό στις οσμές, υπομονετικό στις γεύσεις, υπομονετικό στα απτά αντικείμενα, και είναι τέλειο σε ομορφιά. Με αυτές τις έξι ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένο το καλό καθάρσιμο άλογο του βασιλιά γίνεται άξιο για βασιλιά, χρήσιμο για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά.

Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός προικισμένος με έξι ιδιότητες είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Με ποιες έξι; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι υπομονετικός στα υλικά φαινόμενα, υπομονετικός στους ήχους, υπομονετικός στις οσμές, υπομονετικός στις γεύσεις, υπομονετικός στα απτά αντικείμενα, υπομονετικός στα νοητικά φαινόμενα. Με αυτές τις έξι ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο». Πέμπτο.

6. Η δεύτερη ομιλία για το καθάρσιμο άλογο

6. «Με έξι ιδιότητες προικισμένο, μοναχοί, το καλό καθάρσιμο άλογο του βασιλιά γίνεται άξιο για βασιλιά, χρήσιμο για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά. Με ποιες έξι; Εδώ, μοναχοί, το καλό καθάρσιμο άλογο του βασιλιά είναι υπομονετικό στα υλικά φαινόμενα, υπομονετικό στους ήχους, υπομονετικό στις οσμές, υπομονετικό στις γεύσεις, υπομονετικό στα απτά αντικείμενα, και είναι

τέλειο σε δύναμη. Με αυτές τις έξι ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένο το καλό καθαρόαιμο άλογο του βασιλιά γίνεται άξιο για βασιλιά, χρήσιμο για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά.

Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός προικισμένος με έξι ιδιότητες είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Με ποιες έξι; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι υπομονετικός στα υλικά φαινόμενα... κ.λπ... υπομονετικός στα νοητικά φαινόμενα. Με αυτές τις έξι ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο». Έκτο.

7. Η τρίτη ομιλία για το καθαρόαιμο άλογο

7. «Με έξι ιδιότητες προικισμένο, μοναχοί, το καλό καθαρόαιμο άλογο του βασιλιά γίνεται άξιο για βασιλιά, χρήσιμο για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά. Με ποιες έξι; Εδώ, μοναχοί, το καλό καθαρόαιμο άλογο του βασιλιά είναι υπομονετικό στα υλικά φαινόμενα, υπομονετικό στους ήχους, υπομονετικό στις οσμές, υπομονετικό στις γεύσεις, υπομονετικό στα απτά αντικείμενα, και είναι τέλειο σε ταχύτητα. Με αυτές τις έξι ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένο το καλό καθαρόαιμο άλογο του βασιλιά γίνεται άξιο για βασιλιά, χρήσιμο για βασιλιά, θεωρείται πράγματι ως μέρος του βασιλιά.

Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός προικισμένος με έξι ιδιότητες είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο. Με ποιες έξι; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι υπομονετικός στα υλικά φαινόμενα... κ.λπ... υπομονετικός στα νοητικά φαινόμενα. Με αυτές τις έξι ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός είναι άξιος προσφορών... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τα ανυπέρβλητα

8. «Αυτά τα έξι, μοναχοί, είναι ανυπέρβλητα πράγματα. Ποιες είναι οι έξι; Το ανυπέρβλητο της όρασης, το ανυπέρβλητο της ακοής, το ανυπέρβλητο του κέρδους, το ανυπέρβλητο της εξάσκησης, το ανυπέρβλητο της υπηρεσίας, το ανυπέρβλητο της ανάμνησης - αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα έξι ανυπέρβλητα πράγματα». Ογδοη.

9. Η ομιλία για τις θέσεις αναλογισμού

9. «Αυτά τα έξι, μοναχοί, είναι θέματα ανάμνησης. Ποιες είναι οι έξι; Ανάμνηση των αρετών του Βούδα, ανάμνηση της διδασκαλίας, ανάμνηση των αρετών της Κοινότητας, ανάμνηση της ηθικής διαγωγής, ανάμνηση της γενναιοδωρίας, ανάμνηση των θεοτήτων - αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα έξι θέματα ανάμνησης». Ένατη.

10. Η ομιλία για τον Μαχάναμα

10. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Σάκκα, στην Καπιλαβάττχου, στο μοναστήρι του Νιγκρόντα. Τότε ο Μαχανάμα ο Σάκκα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο Μαχανάμα ο Σάκκα είπε στον Ευλογημένο: «Εκείνος, σεβάσμιε κύριε, ο ευγενής μαθητής που έχει επιτύχει τον καρπό, που έχει κατανοήσει τη Διδαχή, αυτός με ποια διαμονή διαμένει συχνά;»

«Εκείνος, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής που έχει επιτύχει τον καρπό, που έχει κατανοήσει τη Διδαχή, αυτός διαμένει συχνά με αυτή τη διαμονή. Εδώ, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τον Τατχάγκατα - 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'. Όταν, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τον Τατχάγκατα, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από πάθος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από μίσος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία σχετικά με τον Τατχάγκατα. Ο ευγενής μαθητής με ευθεία συνείδηση, Μαχανάμα, αποκτά έμπνευση για το νόημα, αποκτά έμπνευση για τη Διδασκαλία, αποκτά χαρά συνδεδεμένη με τη Διδασκαλία. Σε αυτόν που χαίρεται, γεννιέται αγαλλίαση· σε αυτόν που έχει αγαλλίαση στον νου, το σώμα γαληνεύει· αυτός που έχει γαλήνιο σώμα βιώνει ευτυχία· σε αυτόν που είναι ευτυχισμένος, η συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται. Αυτός ονομάζεται, Μαχανάμα - 'ο ευγενής μαθητής που διαμένει έχοντας επιτύχει γαλήνη ανάμεσα σε γενιά που έχει πάει σε ανωμαλία, που διαμένει χωρίς δυστυχία ανάμεσα σε γενιά με δυστυχία, που έχοντας επιτύχει το ρεύμα της Διδασκαλίας αναπτύσσει την ανάμνηση των αρετών του Βούδα'».

«Επιπλέον, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τη Διδασκαλία - 'Η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη από τον Ευλογημένο, ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες'. Όταν, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τη Διδασκαλία, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από πάθος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από μίσος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία σχετικά με τη Διδασκαλία. Ο ευγενής μαθητής με ευθεία συνείδηση, Μαχανάμα, αποκτά έμπνευση για το νόημα, αποκτά έμπνευση για τη Διδασκαλία, αποκτά χαρά συνδεδεμένη με τη Διδασκαλία. Σε αυτόν που χαίρεται, γεννιέται αγαλλίαση· σε αυτόν που έχει αγαλλίαση στον νου, το σώμα γαληνεύει· αυτός που έχει γαλήνιο σώμα βιώνει ευτυχία· σε αυτόν που είναι ευτυχισμένος, η συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται. Αυτός ονομάζεται, Μαχανάμα - 'ο ευγενής μαθητής που διαμένει έχοντας επιτύχει γαλήνη ανάμεσα σε γενιά που έχει πάει σε ανωμαλία, που διαμένει χωρίς δυστυχία ανάμεσα σε γενιά με δυστυχία, που έχοντας επιτύχει το ρεύμα της Διδασκαλίας αναπτύσσει την ανάμνηση της Διδασκαλίας'».

«Επιπλέον, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται την Κοινότητα - 'Η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί καλά, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί ευθέως, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί με την πραγματική μέθοδο, η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί σωστά, δηλαδή τα τέσσερα ζεύγη ατόμων, τα οκτώ αρσενικά άτομα· αυτή η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου είναι άξια προσφορών, άξια φιλοξενίας, άξια δώρων, άξια χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο'. Όταν, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται την Κοινότητα, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από πάθος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από μίσος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία σχετικά με την Κοινότητα. Ο ευγενής μαθητής με ευθεία συνείδηση, Μαχανάμα, αποκτά έμπνευση για το νόημα,

αποκτά έμπνευση για τη Διδασκαλία, αποκτά χαρά συνδεδεμένη με τη Διδασκαλία. Σε αυτόν που χαίρεται, γεννιέται αγαλλίαση· σε αυτόν που έχει αγαλλίαση στον νου, το σώμα γαληνεύει· αυτός που έχει γαλήνιο σώμα βιώνει ευτυχία· σε αυτόν που είναι ευτυχισμένος, η συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται. Αυτός ονομάζεται, Μαχανάμα - 'ο ευγενής μαθητής που διαμένει έχοντας επιτύχει γαλήνη ανάμεσα σε γενιά που έχει πάει σε ανωμαλία, που διαμένει χωρίς δυστυχία ανάμεσα σε γενιά με δυστυχία, που έχοντας επιτύχει το ρεύμα της Διδασκαλίας αναπτύσσει την ανάμνηση των αρετών της Κοινότητας'».

«Επιπλέον, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τις ηθικές αρχές του εαυτού του, άθραυστες, αδιάτρητες, χωρίς κηλίδες, χωρίς λεκέδες, απελευθερωτικές, επαινεμένες από τους νοήμονες, μη προσκολλημένες, οδηγούσες στην αυτοσυγκέντρωση. Όταν, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται την ηθική, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατειλημμένη από πάθος, δεν είναι κατειλημμένη από μίσος, δεν είναι κατειλημμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία σχετικά με την ηθική. Ο ευγενής μαθητής με ευθεία συνείδηση, Μαχανάμα, αποκτά έμπνευση για το νόημα, αποκτά έμπνευση για τη Διδασκαλία, αποκτά χαρά συνδεδεμένη με τη Διδασκαλία. Σε αυτόν που χαίρεται, γεννιέται αγαλλίαση· σε αυτόν που έχει αγαλλίαση στον νου, το σώμα γαληνεύει· αυτός που έχει γαλήνιο σώμα βιώνει ευτυχία· σε αυτόν που είναι ευτυχισμένος, η συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται. Αυτός ονομάζεται, Μαχανάμα - 'ευγενής μαθητής που ανάμεσα στη γενιά που έχει πάει σε ανωμαλία, διαμένει έχοντας φτάσει σε ομαλότητα, ανάμεσα στη γενιά που έχει δυστυχία, διαμένει χωρίς δυστυχία, έχοντας επιτύχει το ρεύμα της Διδασκαλίας, αναπτύσσει την ανάμνηση της ηθικής διαγωγής'».

«Επιπλέον, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τη γενναιοδωρία του εαυτού του - 'Τι κέρδος πράγματι για μένα, τι καλή τύχη πράγματι για μένα! Εγώ που ανάμεσα στη γενιά που είναι κατειλημμένη από τον ρύπο της τσιγκουνιάς, κατοικώ εντός οικίας με νου απαλλαγμένο από τον ρύπο της τσιγκουνιάς, γενναιοδωρος, με καθαρά χέρια, χαρούμενος στην αποδέσμευση, άξιος να ζητηθεί, χαρούμενος στη δωρεά και τη διανομή'. Όταν, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τη γενναιοδωρία, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατειλημμένη από πάθος, δεν είναι κατειλημμένη από μίσος, δεν είναι κατειλημμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία σχετικά με τη γενναιοδωρία. Ο ευγενής μαθητής με ευθεία συνείδηση, Μαχανάμα, αποκτά έμπνευση για το νόημα, αποκτά έμπνευση για τη Διδασκαλία, αποκτά χαρά συνδεδεμένη με τη Διδασκαλία. Σε αυτόν που χαίρεται, γεννιέται αγαλλίαση· σε αυτόν που έχει αγαλλίαση στον νου, το σώμα γαληνεύει· αυτός που έχει γαλήνιο σώμα βιώνει ευτυχία· σε αυτόν που είναι ευτυχισμένος, η συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται. Αυτός ονομάζεται, Μαχανάμα - 'ευγενής μαθητής που ανάμεσα στη γενιά που έχει πάει σε ανωμαλία, διαμένει έχοντας φτάσει σε ομαλότητα, ανάμεσα στη γενιά που έχει δυστυχία, διαμένει χωρίς δυστυχία, έχοντας επιτύχει το ρεύμα της Διδασκαλίας, αναπτύσσει την ανάμνηση της γενναιοδωρίας'».

«Επιπλέον, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής αναπτύσσει την ανάμνηση των θεοτήτων - 'Υπάρχουν οι θεοί που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς, υπάρχουν οι Τριάντα Τρεις θεοί, υπάρχουν οι θεοί Γιάμα, υπάρχουν οι θεοί Τουσίτα, υπάρχουν οι δημιουργοχαρείς θεοί, υπάρχουν οι θεοί που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων,

υπάρχουν οι θεοί Βραχμακαγίκα, υπάρχουν θεοί ανώτεροι από αυτούς. Με όποιου είδους πίστη ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί, και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους πίστη. Με όποιου είδους ηθική ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί, και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους ηθική. Με όποιου είδους μάθηση ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί, και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους μάθηση. Με όποιου είδους γενναιοδωρία ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί, και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους γενναιοδωρία. Με όποιου είδους σοφία ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί, και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους σοφία'. Όταν, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τον εαυτό του και εκείνες τις θεότητες ως προς την πίστη και την ηθική και τη μάθηση και τη γενναιοδωρία και τη σοφία, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατειλημμένη από πάθος, δεν είναι κατειλημμένη από μίσος, δεν είναι κατειλημμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία σχετικά με εκείνες τις θεότητες. Ο ευγενής μαθητής με ευθεία συνείδηση, Μαχανάμα, αποκτά έμπνευση για το νόημα, αποκτά έμπνευση για τη Διδασκαλία, αποκτά χαρά συνδεδεμένη με τη Διδασκαλία. Σε αυτόν που χαίρεται, γεννιέται αγαλλίαση· σε αυτόν που έχει αγαλλίαση στον νου, το σώμα γαληνεύει· αυτός που έχει γαλήνιο σώμα βιώνει ευτυχία· σε αυτόν που είναι ευτυχισμένος, η συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται. Αυτός ονομάζεται, Μαχανάμα - 'ευγενής μαθητής που ανάμεσα στη γενιά που έχει πάει σε ανωμαλία, διαμένει έχοντας φτάσει σε ομαλότητα, ανάμεσα στη γενιά που έχει δυστυχία, διαμένει χωρίς δυστυχία, έχοντας επιτύχει το ρεύμα της Διδασκαλίας, αναπτύσσει την ανάμνηση των θεοτήτων'».

«Εκείνος, Μαχανάμα, ο ευγενής μαθητής που έχει φτάσει στον καρπό, που έχει κατανοήσει τη Διδαχή, αυτός διαμένει συχνά με αυτή τη διαμονή». Δέκατη.

Το κεφάλαιο για τους άξιους προσφορών είναι το πρώτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Δύο άξιοι προσφορών, ικανότητες, δυνάμεις, τρία ευγενή άλογα·
Ανυπέρβλητα, αναλογισμοί, με τον Μαχανάμα αυτά τα δέκα.

2. Το κεφάλαιο για την εγκαρδιότητα

1. Η πρώτη ομιλία για την εγκαρδιότητα

11. «Αυτές οι έξι, μοναχοί, είναι αρχές της εγκαρδιότητας. Ποια έξι; Εδώ, μοναχοί, σε έναν μοναχό η σωματική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη προς τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά· αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας.

«Επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό η λεκτική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη προς τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά· αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας.

«Επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό η νοητική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη προς τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά· αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός, όσον αφορά εκείνα τα υλικά κέρδη που είναι δίκαια και αποκτημένα σύμφωνα με τη Διδασκαλία, ακόμη και μέχρι το περιεχόμενο του κυπέλλου, μοιράζεται αδίστακτα τέτοια κέρδη με τους ηθικούς συντρόφους στην άγια ζωή, μοιραζόμενος από κοινού· αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός, εκείνες οι ηθικές αρχές που είναι άθραυστες, αδιάτρητες, χωρίς κηλίδες, χωρίς λεκέδες, απελευθερωτικές, επαινεμένες από τους νοήμονες, μη προσκολλημένες, οδηγούσες στην αυτοσυγκέντρωση, με τέτοιου είδους ηθικές αρχές διαμένει έχοντας φτάσει σε ομοιότητα ηθικής με τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά· αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει έχοντας φτάσει σε ομοιότητα άποψης με τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά, σε εκείνη την άποψη που είναι ευγενής, οδηγούσα στην απελευθέρωση, που οδηγεί αυτόν που την ακολουθεί στην πλήρη εξάλειψη του πόνου· αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι έξι αρχές της εγκαρδιότητας».

Πρώτο.

2. Η δεύτερη ομιλία για την ανάμνηση

12. «Αυτές οι έξι, μοναχοί, αρχές της εγκαρδιότητας δημιουργούν αγάπη, δημιουργούν σεβασμό, οδηγούν στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα. Ποια έξι; Εδώ, μοναχοί, σε έναν μοναχό η σωματική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη προς τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά· αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας, που δημιουργεί αγάπη, που δημιουργεί σεβασμό, που οδηγεί στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα.

«Επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό η λεκτική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη... κ.λπ... η νοητική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη προς τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά· αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας, που δημιουργεί αγάπη, που δημιουργεί σεβασμό, που οδηγεί στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός, όσον αφορά εκείνα τα υλικά κέρδη που είναι δίκαια και αποκτημένα σύμφωνα με τη Διδασκαλία, ακόμη και μέχρι το περιεχόμενο του κυπέλλου, μοιράζεται αδίστακτα τέτοια κέρδη με τους ηθικούς συντρόφους στην άγια ζωή, μοιραζόμενος από κοινού· αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας, που δημιουργεί αγάπη, που δημιουργεί σεβασμό, που οδηγεί στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός, εκείνες οι ηθικές αρχές που είναι άθραυστες, αδιάτρητες, χωρίς κηλίδες, χωρίς λεκέδες, απελευθερωτικές, επαινεμένες από τους νοήμονες, μη προσκολλημένες, οδηγούσες στην αυτοσυγκέντρωση, με τέτοιου είδους ηθικές αρχές διαμένει έχοντας φτάσει σε ομοιότητα ηθικής με τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά· αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας, που δημιουργεί αγάπη, που δημιουργεί σεβασμό, που οδηγεί στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει έχοντας φτάσει σε ομοιότητα άποψης με τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά, σε εκείνη την άποψη που είναι ευγενής, οδηγούσα στην απελευθέρωση, που οδηγεί αυτόν που την ακολουθεί στην πλήρη εξάλειψη του πόνου· αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας, που δημιουργεί αγάπη, που δημιουργεί σεβασμό, που οδηγεί στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι έξι αρχές της εγκαρδιότητας που δημιουργούν αγάπη, δημιουργούν σεβασμό, οδηγούν στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για την απομάκρυνση

13. «Αυτά, μοναχοί, είναι τα έξι στοιχεία που συνεπάγονται απομάκρυνση. Ποια έξι; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να πει έτσι - "η απελευθέρωση του νου μέσω της φιλικότητας έχει αναπτυχθεί από μένα, έχει καλλιεργηθεί, έχει γίνει όχημα, έχει γίνει θεμέλιο, έχει εδραιωθεί, έχει εξασκηθεί και έχει καλά ξεκινήσει· και όμως ο θυμός κατακυριεύει τη συνείδησή μου". Αυτός πρέπει να ειπωθεί "μην μιλάς έτσι" - "ας μην πει ο σεβάσμιος έτσι· μην συκοφαντείς τον Ευλογημένο, διότι δεν είναι καλό να συκοφαντεί κανείς τον Ευλογημένο, διότι ο Ευλογημένος δεν θα έλεγε έτσι. Αυτό είναι αδύνατον, φίλε, δεν υπάρχει δυνατότητα, όταν η απελευθέρωση του νου μέσω της φιλικότητας έχει αναπτυχθεί, έχει καλλιεργηθεί, έχει γίνει όχημα, έχει γίνει θεμέλιο, έχει εδραιωθεί, έχει εξασκηθεί και έχει καλά ξεκινήσει· και όμως ο θυμός να κατακυριεύει τη συνείδησή του· αυτό είναι αδύνατον. Διότι αυτή, φίλε, είναι η διαφυγή από τον θυμό, δηλαδή η απελευθέρωση του νου μέσω της φιλικότητας».

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να πει έτσι - "η απελευθέρωση του νου μέσω της συμπόνιας έχει αναπτυχθεί από μένα, έχει καλλιεργηθεί, έχει γίνει όχημα, έχει γίνει θεμέλιο, έχει εδραιωθεί, έχει εξασκηθεί και έχει καλά ξεκινήσει· και όμως η βλάβη κατακυριεύει τη συνείδησή μου". Αυτός πρέπει να ειπωθεί "μην μιλάς έτσι" - "ας μην πει ο σεβάσμιος έτσι· μην συκοφαντείς τον Ευλογημένο, διότι δεν είναι καλό να συκοφαντεί κανείς τον Ευλογημένο, διότι ο Ευλογημένος δεν θα έλεγε έτσι. Αυτό είναι αδύνατον, φίλε, δεν υπάρχει δυνατότητα, όταν η απελευθέρωση του νου μέσω της συμπόνιας έχει αναπτυχθεί, έχει καλλιεργηθεί, έχει γίνει όχημα, έχει γίνει θεμέλιο, έχει εδραιωθεί, έχει εξασκηθεί και έχει καλά ξεκινήσει· και όμως η βλάβη να κατακυριεύει τη συνείδησή του· αυτό είναι αδύνατον. Διότι αυτή, φίλε, είναι η διαφυγή από τη βλάβη, δηλαδή η απελευθέρωση του νου μέσω της συμπόνιας».

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να πει έτσι - "η απελευθέρωση του νου μέσω της αλτροπιστικής χαράς έχει αναπτυχθεί από μένα, έχει καλλιεργηθεί, έχει γίνει όχημα, έχει γίνει θεμέλιο, έχει εδραιωθεί, έχει εξασκηθεί και έχει καλά ξεκινήσει· και όμως η δυσaréσκεια κατακυριεύει τη συνείδησή μου". Αυτός πρέπει να ειπωθεί "μην μιλάς έτσι" - "ας μην πει ο σεβάσμιος έτσι· μην συκοφαντείς τον Ευλογημένο, διότι δεν είναι καλό να συκοφαντεί κανείς τον Ευλογημένο, διότι ο Ευλογημένος δεν θα έλεγε έτσι. Αυτό είναι αδύνατον, φίλε, δεν υπάρχει δυνατότητα, όταν η απελευθέρωση του νου μέσω της αλτροπιστικής χαράς έχει αναπτυχθεί, έχει καλλιεργηθεί, έχει γίνει όχημα, έχει γίνει θεμέλιο, έχει εδραιωθεί, έχει εξασκηθεί και έχει καλά ξεκινήσει· και όμως η δυσaréσκεια να κατακυριεύει τη συνείδησή του· αυτό είναι αδύνατον. Διότι αυτή, φίλε, είναι η διαφυγή από τη δυσaréσκεια, δηλαδή η απελευθέρωση του νου μέσω της αλτροπιστικής χαράς».

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να πει έτσι - "η απελευθέρωση του νου μέσω αταραξίας έχει αναπτυχθεί από μένα, έχει καλλιεργηθεί, έχει γίνει όχημα, έχει γίνει θεμέλιο, έχει εδραιωθεί, έχει εξασκηθεί και έχει καλά ξεκινήσει· και όμως το πάθος κατακυριεύει τη συνείδησή μου". Αυτός πρέπει να ειπωθεί "μην μιλάς έτσι" - "ας μην πει ο σεβάσμιος έτσι· μην συκοφαντείς τον Ευλογημένο, διότι δεν είναι καλό να συκοφαντεί κανείς τον Ευλογημένο, διότι ο Ευλογημένος δεν θα έλεγε έτσι. Αυτό είναι αδύνατον, φίλε, δεν υπάρχει δυνατότητα, όταν η απελευθέρωση του νου μέσω αταραξίας έχει αναπτυχθεί, έχει καλλιεργηθεί, έχει γίνει όχημα, έχει γίνει θεμέλιο, έχει εδραιωθεί, έχει εξασκηθεί και έχει καλά ξεκινήσει· και όμως το πάθος να κατακυριεύει τη συνείδησή του· αυτό είναι αδύνατον. Διότι αυτή, φίλε, είναι η διαφυγή από το πάθος, δηλαδή η απελευθέρωση του νου μέσω αταραξίας»».

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να πει έτσι - "η απελευθέρωση του νου χωρίς σημάδια έχει αναπτυχθεί από μένα, έχει καλλιεργηθεί, έχει γίνει όχημα, έχει γίνει θεμέλιο, έχει εδραιωθεί, έχει εξασκηθεί και έχει καλά ξεκινήσει· και όμως η συνείδησή μου ακολουθεί τα σημάδια". Αυτός πρέπει να ειπωθεί "μην μιλάς έτσι" - "ας μην πει ο σεβάσμιος έτσι· μην συκοφαντείς τον Ευλογημένο, διότι δεν είναι καλό να συκοφαντεί κανείς τον Ευλογημένο, διότι ο Ευλογημένος δεν θα έλεγε έτσι. Αυτό είναι αδύνατον, φίλε, δεν υπάρχει δυνατότητα, όταν η απελευθέρωση του νου χωρίς σημάδια έχει αναπτυχθεί, έχει καλλιεργηθεί, έχει γίνει όχημα, έχει γίνει θεμέλιο, έχει εδραιωθεί, έχει εξασκηθεί και έχει καλά ξεκινήσει· και όμως η συνείδησή του να ακολουθεί τα σημάδια· αυτό είναι αδύνατον. Διότι αυτή, φίλε, είναι η διαφυγή από όλα τα σημάδια, δηλαδή η απελευθέρωση του νου χωρίς σημάδια»».

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να πει έτσι - "η σκέψη 'είμαι' έχει εξαφανιστεί για μένα, και δεν θεωρώ 'αυτός είμαι εγώ'· και όμως το αγκάθι της σκεπτικιστικής αμφιβολίας και της σύγχυσης διακατέχει τη συνείδησή μου". Αυτός πρέπει να ειπωθεί "μην μιλάς έτσι" - "ας μην πει ο σεβάσμιος έτσι· μην συκοφαντείς τον Ευλογημένο, διότι δεν είναι καλό να συκοφαντεί κανείς τον Ευλογημένο, διότι ο Ευλογημένος δεν θα έλεγε έτσι. Αυτό είναι αδύνατον, φίλε, δεν υπάρχει δυνατότητα, όταν η σκέψη 'είμαι' έχει εξαφανιστεί, σε αυτόν που δεν θεωρεί 'αυτός είμαι εγώ'· και όμως το αγκάθι της σκεπτικιστικής αμφιβολίας και της σύγχυσης να διακατέχει τη συνείδησή του· αυτό είναι αδύνατον. Διότι αυτή, φίλε, είναι η διαφυγή από το αγκάθι της σκεπτικιστικής αμφιβολίας και της σύγχυσης, δηλαδή η εκρίζωση της αλαζονείας του 'εγώ είμαι'»». Αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα έξι στοιχεία που συνεπάγονται απομάκρυνση». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον Μπαντάκα

14. Εκεί ο σεβάσμιος Σαριπούττα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Φίλοι μοναχοί». «Φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Σαριπούττα. Ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε αυτό -

«Με τέτοιο τρόπο, φίλοι, ένας μοναχός διαμορφώνει τη διαμονή του, με τέτοιο τρόπο που διαμορφώνοντας τη διαμονή του ο θάνατος δεν είναι ευλογημένος, η λήξη του χρόνου δεν είναι ευλογημένη. Και πώς, φίλοι, ένας μοναχός διαμορφώνει τη διαμονή του με τέτοιο τρόπο που διαμορφώνοντας τη διαμονή του ο θάνατος δεν είναι ευλογημένος, η λήξη του χρόνου δεν είναι ευλογημένη;

«Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός απολαμβάνει την εργασία, ευχαριστείται με την εργασία, είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της εργασίας· απολαμβάνει την κουβέντα,

ευχαριστιέται με την κουβέντα, είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της κουβέντας· απολαμβάνει τον ύπνο, ευχαριστιέται με τον ύπνο, είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση του ύπνου· απολαμβάνει την κοινωνική συναναστροφή, ευχαριστιέται με την κοινωνική συναναστροφή, είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της κοινωνικής συναναστροφής· απολαμβάνει τη σύσφιξη δεσμών, ευχαριστιέται με τη σύσφιξη δεσμών, είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της σύσφιξης δεσμών· απολαμβάνει την εμμονή, ευχαριστιέται με την εμμονή, είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της εμμονής. Έτσι λοιπόν, φίλοι, ένας μοναχός διαμορφώνει τη διαμονή του με τέτοιον τρόπο που διαμορφώνοντας τη διαμονή του ο θάνατος δεν είναι ευλογημένος, η λήξη του χρόνου δεν είναι ευλογημένη. Αυτός λέγεται, φίλοι - 'μοναχός που ευχαριστιέται με την ταυτότητα, δεν εγκατέλειψε την ταυτότητα για τον πλήρη τερματισμό του πόνου'».

«Με τέτοιον τρόπο, φίλοι, ένας μοναχός διαμορφώνει τη διαμονή του, με τέτοιον τρόπο που διαμορφώνοντας τη διαμονή του ο θάνατος είναι ευλογημένος, η λήξη του χρόνου είναι ευλογημένη. Και πώς, φίλοι, ένας μοναχός διαμορφώνει τη διαμονή του με τέτοιον τρόπο που διαμορφώνοντας τη διαμονή του ο θάνατος είναι ευλογημένος, η λήξη του χρόνου είναι ευλογημένη;

«Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός δεν απολαμβάνει την εργασία, δεν ευχαριστιέται με την εργασία, δεν είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της εργασίας· δεν απολαμβάνει την κουβέντα, δεν ευχαριστιέται με την κουβέντα, δεν είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της κουβέντας· δεν απολαμβάνει τον ύπνο, δεν ευχαριστιέται με τον ύπνο, δεν είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση του ύπνου· δεν απολαμβάνει την κοινωνική συναναστροφή, δεν ευχαριστιέται με την κοινωνική συναναστροφή, δεν είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της κοινωνικής συναναστροφής· δεν απολαμβάνει τη σύσφιξη δεσμών, δεν ευχαριστιέται με τη σύσφιξη δεσμών, δεν είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της σύσφιξης δεσμών· δεν απολαμβάνει την εμμονή, δεν ευχαριστιέται με την εμμονή, δεν είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της εμμονής. Έτσι λοιπόν, φίλοι, ένας μοναχός διαμορφώνει τη διαμονή του με τέτοιον τρόπο που διαμορφώνοντας τη διαμονή του ο θάνατος είναι ευλογημένος, η λήξη του χρόνου είναι ευλογημένη. Αυτός λέγεται, φίλοι - 'μοναχός που ευχαριστιέται με τη Νιμπάνα, εγκατέλειψε την ταυτότητα για τον πλήρη τερματισμό του πόνου'».

«Αυτός που είναι αφοσιωμένος στην εμμονή, που ευχαριστιέται με την εμμονή, σαν ελάφι·
αυτός απέτυχε τη Νιμπάνα, την ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις.

«Αλλά αυτός που εγκατέλειψε την εμμονή, που χαίρεται στην κατάσταση χωρίς εμμονή·
αυτός πέτυχε τη Νιμπάνα, την ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις».
Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τη μη-μεταμέλεια

15. Εκεί ο σεβάσμιος Σαριπούττα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Με τέτοιον τρόπο, φίλοι, ένας μοναχός διαμορφώνει τη διαμονή του, με τέτοιον τρόπο που διαμορφώνοντας τη διαμονή του η λήξη του χρόνου προκαλεί θλίψη. Και πώς, φίλοι, ένας μοναχός διαμορφώνει τη διαμονή του με τέτοιον τρόπο που διαμορφώνοντας τη διαμονή του η λήξη του χρόνου προκαλεί θλίψη;

«Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός απολαμβάνει την εργασία, ευχαριστείται με την εργασία, είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της εργασίας· απολαμβάνει την κουβέντα... κ.λπ... απολαμβάνει τον ύπνο... απολαμβάνει την κοινωνική συναναστροφή... απολαμβάνει τη σύσφιξη δεσμών... απολαμβάνει την εμμονή, ευχαριστείται με την εμμονή, είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της εμμονής. Έτσι λοιπόν, φίλοι, ένας μοναχός διαμορφώνει τη διαμονή του με τέτοιο τρόπο που διαμορφώνοντας τη διαμονή του η λήξη του χρόνου προκαλεί θλίψη. Αυτός λέγεται, φίλοι - 'μοναχός που ευχαριστείται με την ταυτότητα, δεν εγκατέλειψε την ταυτότητα για τον πλήρη τερματισμό του πόνου'».

«Με τέτοιο τρόπο, φίλοι, ένας μοναχός διαμορφώνει τη διαμονή του, με τέτοιο τρόπο που διαμορφώνοντας τη διαμονή του η λήξη του χρόνου δεν προκαλεί θλίψη. Και πώς, φίλοι, ένας μοναχός διαμορφώνει τη διαμονή του με τέτοιο τρόπο που διαμορφώνοντας τη διαμονή του η λήξη του χρόνου δεν προκαλεί θλίψη;

«Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός δεν απολαμβάνει την εργασία, δεν ευχαριστείται με την εργασία, δεν είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της εργασίας· δεν απολαμβάνει την κουβέντα... κ.λπ... δεν απολαμβάνει τον ύπνο... δεν απολαμβάνει την κοινωνική συναναστροφή... δεν απολαμβάνει τη σύσφιξη δεσμών... δεν απολαμβάνει την εμμονή, δεν ευχαριστείται με την εμμονή, δεν είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της εμμονής. Έτσι λοιπόν, φίλοι, ένας μοναχός διαμορφώνει τη διαμονή του με τέτοιο τρόπο που διαμορφώνοντας τη διαμονή του η λήξη του χρόνου δεν προκαλεί θλίψη. Αυτός λέγεται, φίλοι - 'μοναχός που ευχαριστείται με τη Νιμπάνα, εγκατέλειψε την ταυτότητα για τον πλήρη τερματισμό του πόνου'».

«Αυτός που είναι αφοσιωμένος στην εμμονή, που ευχαριστείται με την εμμονή, σαν ελάφι· αυτός απέτυχε τη Νιμπάνα, την ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις.

«Αλλά αυτός που εγκατέλειψε την εμμονή, που χαίρεται στην κατάσταση χωρίς εμμονή· αυτός πέτυχε τη Νιμπάνα, την ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τον Νακουλαπιτά

16. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη χώρα των Μπάγκα, στο Σουσουμαραγκίρα, στο δάσος Μπесаκαλά, στο πάρκο των ελαφιών. Εκείνη την περίοδο ο οικοδεσπότης Νακουλαπιτά ήταν άρρωστος, ταλαιπωρημένος, βαριά ασθενής. Τότε η οικοδέσποινα Νακουλαμάτα είπε στον οικοδεσπότη Νακουλαπιτά αυτό:

«Μην πεθάνεις, οικοδεσπότη, με προσκόλληση. Επώδυνος, οικοδεσπότη, είναι ο θάνατος αυτού που έχει προσκόλληση· και κατακριτέος από τον Ευλογημένο είναι ο θάνατος αυτού που έχει προσκόλληση. Μπορεί, οικοδεσπότη, να σκεφτείς έτσι: 'Η οικοδέσποινα Νακουλαμάτα μετά τον θάνατό μου δεν θα μπορέσει να θρέψει τα παιδιά, να συντηρήσει το νοικοκυριό'. Όμως αυτό, οικοδεσπότη, δεν πρέπει να θεωρηθεί έτσι. Είμαι επιδέξια, οικοδεσπότη, να γνέθω βαμβάκι και να ξαίνω μαλλί. Μπορώ εγώ, οικοδεσπότη, μετά τον θάνατό σου να θρέψω τα παιδιά, να συντηρήσω

το νοικοκυριό. Γι' αυτό εσύ, οικοδεσπότη, μην πεθάνεις με προσκόλληση. Επώδυνος, οικοδεσπότη, είναι ο θάνατος αυτού που έχει προσκόλληση· και κατακριτέος από τον Ευλογημένο είναι ο θάνατος αυτού που έχει προσκόλληση.

«Μπορεί, οικοδεσπότη, να σκεφτείς έτσι: 'Η οικοδέσποινα Νακουλαμάτα μετά τον θάνατό μου θα πάει σε άλλο σπίτι'. Όμως αυτό, οικοδεσπότη, δεν πρέπει να θεωρηθεί έτσι. Και εσύ, οικοδεσπότη, γνωρίζεις και εγώ, ότι δεκαέξι χρόνια έχουμε ζήσει την άγια ζωή ως οικοδεσπότες. Γι' αυτό εσύ, οικοδεσπότη, μην πεθάνεις με προσκόλληση. Επώδυνος, οικοδεσπότη, είναι ο θάνατος αυτού που έχει προσκόλληση· και κατακριτέος από τον Ευλογημένο είναι ο θάνατος αυτού που έχει προσκόλληση.

«Μπορεί, οικοδεσπότη, να σκεφτείς έτσι: 'Η οικοδέσποινα Νακουλαμάτα μετά τον θάνατό μου δεν θα επιθυμεί να βλέπει τον Ευλογημένο, δεν θα επιθυμεί να βλέπει την Κοινότητα των μοναχών'. Όμως αυτό, οικοδεσπότη, δεν πρέπει να θεωρηθεί έτσι. Εγώ πράγματι, οικοδεσπότη, μετά τον θάνατό σου θα επιθυμώ ακόμη περισσότερο να βλέπω τον Ευλογημένο, και ακόμη περισσότερο να βλέπω την Κοινότητα των μοναχών. Γι' αυτό εσύ, οικοδεσπότη, μην πεθάνεις με προσκόλληση. Επώδυνος, οικοδεσπότη, είναι ο θάνατος αυτού που έχει προσκόλληση· και κατακριτέος από τον Ευλογημένο είναι ο θάνατος αυτού που έχει προσκόλληση.

«Μπορεί, οικοδεσπότη, να σκεφτείς έτσι: 'Η οικοδέσποινα Νακουλαμάτα μετά τον θάνατό μου δεν θα είναι αυτή που εκπληρώνει τις ηθικές αρχές'. Όμως αυτό, οικοδεσπότη, δεν πρέπει να θεωρηθεί έτσι. Όσες πράγματι, οικοδεσπότη, είναι οι λαϊκές μαθήτριες εκείνου του Ευλογημένου με λευκά ρούχα που εκπληρώνουν τις ηθικές αρχές, εγώ είμαι μία από αυτές. Όποιος όμως έχει αβεβαιότητα ή αμφιβολία - αυτός ο Ευλογημένος, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, διαμένει στη χώρα των Μπάγκα, στο Σουσουμαραγκίρα, στο δάσος Μπεσακαλά, στο πάρκο των ελαφιών - ας πλησιάσει εκείνον τον Ευλογημένο και ας ρωτήσει. Γι' αυτό εσύ, οικοδεσπότη, μην πεθάνεις με προσκόλληση. Επώδυνος, οικοδεσπότη, είναι ο θάνατος αυτού που έχει προσκόλληση· και κατακριτέος από τον Ευλογημένο είναι ο θάνατος αυτού που έχει προσκόλληση.

«Μπορεί, οικοδεσπότη, να σκεφτείς έτσι: "η οικοδέσποινα Νακουλαμάτα δεν είναι αποδέκτης της εσωτερικής ηρεμίας του νου". Όμως αυτό, οικοδεσπότη, δεν πρέπει να θεωρηθεί έτσι. Όσες πράγματι, οικοδεσπότη, είναι οι λαϊκές μαθήτριες εκείνου του Ευλογημένου με λευκά ρούχα που είναι αποδέκτριες της εσωτερικής ηρεμίας του νου, εγώ είμαι μία από αυτές. Όποιος όμως έχει αβεβαιότητα ή αμφιβολία - αυτός ο Ευλογημένος, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, διαμένει στη χώρα των Μπάγκα, στο Σουσουμαραγκίρα, στο δάσος Μπεσακαλά, στο πάρκο των ελαφιών - ας πλησιάσει εκείνον τον Ευλογημένο και ας ρωτήσει. Γι' αυτό εσύ, οικοδεσπότη, μην πεθάνεις με προσκόλληση. Επώδυνος, οικοδεσπότη, είναι ο θάνατος αυτού που έχει προσκόλληση· και κατακριτέος από τον Ευλογημένο είναι ο θάνατος αυτού που έχει προσκόλληση.

«Μπορεί, οικοδεσπότη, να σκεφτείς έτσι: "η οικοδέσποινα Νακουλαμάτα δεν έχει επιτύχει βάση σε αυτή τη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή, δεν έχει επιτύχει στήριγμα, δεν έχει επιτύχει ανακούφιση, δεν έχει διαβεί τη σκεπτικιστική αμφιβολία, δεν έχει απαλλαγεί από τη σύγχυση, δεν έχει επιτύχει αυτοπεποίθηση, δεν διαμένει μη εξαρτώμενη από άλλους στη διδασχά του Δασκάλου". Όμως αυτό, οικοδεσπότη, δεν πρέπει να θεωρηθεί έτσι. Όσες πράγματι, οικοδεσπότη, είναι οι λαϊκές μαθήτριες

εκείνου του Ευλογημένου με λευκά ρούχα που σε αυτή τη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή έχουν επιτύχει βάση, έχουν επιτύχει στήριγμα, έχουν επιτύχει ανακούφιση, έχουν διαβεί τη σκεπτικιστική αμφιβολία, έχουν απαλλαγεί από τη σύγχυση, έχουν επιτύχει αυτοπεποίθηση, μη εξαρτώμενες από άλλους διαμένουν στη διδαχή του Δασκάλου, εγώ είμαι μία από αυτές. Όποιος όμως έχει αβεβαιότητα ή αμφιβολία - αυτός ο Ευλογημένος, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, διαμένει στη χώρα των Μπάγκα, στο Σουσουμαραγκίρα, στο δάσος Μπεςακαλά, στο πάρκο των ελαφιών - ας πλησιάσει εκείνον τον Ευλογημένο και ας ρωτήσει. Γι' αυτό εσύ, οικοδεσπότη, μην πεθάνεις με προσκόλληση. Επώδυνος, οικοδεσπότη, είναι ο θάνατος αυτού που έχει προσκόλληση· και κατακριτέος από τον Ευλογημένο είναι ο θάνατος αυτού που έχει προσκόλληση».

Τότε, καθώς ο οικοδεσπότης Νακουλαπιτά προτρεπόταν από την οικοδέσποινα Νακουλαμάτα με αυτή τη νουθεσία, εκείνη η ασθένεια καταλάγιασε επιτόπου. Και ο οικοδεσπότης Νακουλαπιτά ανάρρωσε από εκείνη την ασθένεια· και έτσι εγκαταλείφθηκε εκείνη η ασθένεια του οικοδεσπότη Νακουλαπιτά. Τότε ο οικοδεσπότης Νακουλαπιτά, αφού ανάρρωσε από την ασθένεια, πρόσφατα αναρρωμένος από την αρρώστια, ακουμπώντας στο μπαστούνι του, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Στον οικοδεσπότη Νακουλαπιτά που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Είσαι τυχερός, οικοδεσπότη, είναι καλή τύχη για σένα, οικοδεσπότη! Που έχεις την οικοδέσποινα Νακουλαμάτα με συμπόνια, επιθυμώντας το καλό σου, να σε νουθετεί, να σε συμβουλεύει. Όσες πράγματι, οικοδεσπότη, είναι οι λαϊκές μαθήτριές μου με λευκά ρούχα που εκπληρώνουν την ηθική, η οικοδέσποινα Νακουλαμάτα είναι μία από αυτές. Όσες πράγματι, οικοδεσπότη, είναι οι λαϊκές μαθήτριές μου με λευκά ρούχα που είναι αποδέκτριες της εσωτερικής ηρεμίας του νου, η οικοδέσποινα Νακουλαμάτα είναι μία από αυτές. Όσες πράγματι, οικοδεσπότη, είναι οι λαϊκές μαθήτριές μου με λευκά ρούχα που σε αυτή τη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή έχουν επιτύχει βάση, έχουν επιτύχει στήριγμα, έχουν επιτύχει ανακούφιση, έχουν διαβεί τη σκεπτικιστική αμφιβολία, έχουν απαλλαγεί από τη σύγχυση, έχουν επιτύχει αυτοπεποίθηση, μη εξαρτώμενες από άλλους διαμένουν στη διδαχή του Δασκάλου, η οικοδέσποινα Νακουλαμάτα είναι μία από αυτές. Είσαι τυχερός, οικοδεσπότη, είναι καλή τύχη για σένα, οικοδεσπότη! Που έχεις την οικοδέσποινα Νακουλαμάτα με συμπόνια, επιθυμώντας το καλό σου, να σε νουθετεί, να σε συμβουλεύει». Έκτο.

7. Η ομιλία για τον ύπνο

17. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε ο Ευλογημένος, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πήγε στην αίθουσα συνάθροισης· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Και ο σεβάσμιος Σαριπούττα, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πήγε στην αίθουσα συνάθροισης· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Και ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα... κ.λπ... και ο σεβάσμιος Μαχακασσάπα... και ο σεβάσμιος Μαχακατσάγιανα... και ο σεβάσμιος Μαχακόττιχικα... και ο σεβάσμιος Μαχάτσουντα... και ο σεβάσμιος Μαχακαππίνα... και ο σεβάσμιος Ανουρούντα... και ο σεβάσμιος Ρεβάτα... και ο σεβάσμιος Άναντα, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πήγε στην

αίθουσα συνάθροισης· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Τότε ο Ευλογημένος, αφού πέρασε μεγάλο μέρος της νύχτας καθισμένος, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι. Και εκείνοι οι σεβάσμιοι, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, σηκώθηκαν από τις θέσεις τους και πήγαν ο καθένας στο κατάλυμά του. Αλλά εκείνοι οι μοναχοί εκεί που ήταν νέοι, πρόσφατα αναχωρητές, που μόλις είχαν έρθει σε αυτή τη Διδασκαλία και τη μοναστική διαγωγή, αυτοί κοιμήθηκαν ροχαλίζοντας μέχρι την ανατολή του ήλιου. Ο Ευλογημένος είδε με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, εκείνους τους μοναχούς να κοιμούνται ροχαλίζοντας μέχρι την ανατολή του ήλιου. Αφού είδε, πήγε στην αίθουσα συνάθροισης· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς:

«Πού είναι λοιπόν, μοναχοί, ο Σαριπούττα; Πού ο Μαχαμογκαλλάνα; Πού ο Μαχακασσάπα; Πού ο Μαχακατσάγιανα; Πού ο Μαχακόττικα; Πού ο Μαχάτσουντα; Πού ο Μαχακαππίνα; Πού ο Ανουρούντα; Πού ο Ρεβάτα; Πού ο Άναντα; Πού λοιπόν, μοναχοί, έχουν πάει εκείνοι οι πρεσβύτεροι μαθητές;» «Και εκείνοι, σεβάσμιε κύριε, οι σεβάσμιοι, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, σηκώθηκαν από τις θέσεις τους και πήγαν ο καθένας στο κατάλυμά του». «Γιατί λοιπόν εσείς, μοναχοί, ενώ οι πρεσβύτεροι μοναχοί δεν ήρθαν, κοιμηθήκατε ροχαλίζοντας μέχρι την ανατολή του ήλιου; Τι νομίζετε, μοναχοί, έχετε άραγε δει ή ακούσει -'ένας βασιλιάς της πολεμικής κάστας που έχει χριστεί στην κορυφή, αφοσιωμένος όσο θέλει στην ευχαρίστηση του τόπου ύπνου, στην ευχαρίστηση του πλαγιάσματος, στην ευχαρίστηση της υπνηλίας, διαμένοντας έτσι, ασκώντας τη βασιλεία για όλη του τη ζωή, είναι αγαπητός και λατρεμένος από την περιοχή»;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Καλώς, μοναχοί! Ούτε εγώ, μοναχοί, έχω δει ή ακούσει αυτό -'ένας βασιλιάς της πολεμικής κάστας που έχει χριστεί στην κορυφή, αφοσιωμένος όσο θέλει στην ευχαρίστηση του τόπου ύπνου, στην ευχαρίστηση του πλαγιάσματος, στην ευχαρίστηση της υπνηλίας, διαμένοντας έτσι, ασκώντας τη βασιλεία για όλη του τη ζωή, είναι αγαπητός και λατρεμένος από την περιοχή"».

«Τι νομίζετε, μοναχοί, έχετε άραγε δει ή ακούσει -'ένας διοικητής επαρχίας... κ.λπ... ένας κληρονόμος πατρικής περιουσίας... ένας στρατηγός... ένας αρχηγός χωριού... ένας αρχηγός συντεχνίας που διαμένει αφοσιωμένος όσο θέλει στην ευχαρίστηση του τόπου ύπνου, στην ευχαρίστηση του πλαγιάσματος, στην ευχαρίστηση της υπνηλίας, ασκώντας την αρχηγία της συντεχνίας για όλη τη ζωή του, να είναι αγαπητός και λατρεμένος από τη συντεχνία;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Καλώς, μοναχοί! Ούτε εγώ, μοναχοί, έχω δει ή ακούσει αυτό - 'ένας αρχηγός συντεχνίας που διαμένει αφοσιωμένος όσο θέλει στην ευχαρίστηση του τόπου ύπνου, στην ευχαρίστηση του πλαγιάσματος, στην ευχαρίστηση της υπνηλίας, ασκώντας την αρχηγία της συντεχνίας για όλη τη ζωή του, να είναι αγαπητός και λατρεμένος από τη συντεχνία'.

«Τι νομίζετε, μοναχοί, έχετε άραγε δει ή ακούσει -'ένας ασκητής ή βραχμάνος που διαμένει αφοσιωμένος όσο θέλει στην ευχαρίστηση του τόπου ύπνου, στην ευχαρίστηση του πλαγιάσματος, στην ευχαρίστηση της υπνηλίας, που δεν έχει φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες, που δεν γνωρίζει το μέτρο στην τροφή, που δεν είναι αφοσιωμένος στην εγρήγορση, που δεν παρατηρεί τις καλές νοητικές καταστάσεις, που δεν είναι αφοσιωμένος στην επιδίωξη της διαλογιστικής ανάπτυξης των ιδιοτήτων που οδηγούν στη φώτιση το πρώτο και το τελευταίο μέρος

της νύχτας, με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, να παραμένει;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Καλώς, μοναχοί! Ούτε εγώ, μοναχοί, έχω δει ή ακούσει αυτό - 'ένας ασκητής ή βραχμάνος που διαμένει αφοσιωμένος όσο θέλει στην ευχαρίστηση του τόπου ύπνου, στην ευχαρίστηση του πλαγιάσματος, στην ευχαρίστηση της υπνηλίας, που δεν έχει φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες, που δεν γνωρίζει το μέτρο στην τροφή, που δεν είναι αφοσιωμένος στην εγρήγορση, που δεν παρατηρεί τις καλές νοητικές καταστάσεις, που δεν είναι αφοσιωμένος στην επιδίωξη της διαλογιστικής ανάπτυξης των ιδιοτήτων που οδηγούν στη φώτιση το πρώτο και το τελευταίο μέρος της νύχτας, με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, να παραμένει'.

«Γι' αυτό, μοναχοί, πρέπει να εξασκείστε έτσι - 'Θα έχουμε φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες, θα γνωρίζουμε το μέτρο στην τροφή, θα είμαστε αφοσιωμένοι στην εγρήγορση, θα παρατηρούμε τις καλές νοητικές καταστάσεις, θα διαμένουμε αφοσιωμένοι στην επιδίωξη της διαλογιστικής ανάπτυξης των ιδιοτήτων που οδηγούν στη φώτιση το πρώτο και το τελευταίο μέρος της νύχτας'. Έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τον ψαρά

18. Κάποτε ο Ευλογημένος περιπλανιόταν στους Κοσάλα με μια μεγάλη Κοινότητα μοναχών. Ο Ευλογημένος, ταξιδεύοντας στον κεντρικό δρόμο, είδε σε κάποια περιοχή έναν ψαρά που πιάνει ψάρια να σκοτώνει ξανά και ξανά ψάρια και να τα πουλάει. Αφού είδε, παρεξέκλινε από τον δρόμο και κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα στη βάση κάποιου δένδρου. Αφού κάθισε, ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Βλέπετε, μοναχοί, εκείνον τον ψαρά που πιάνει ψάρια να σκοτώνει ξανά και ξανά ψάρια και να τα πουλάει;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Τι νομίζετε, μοναχοί, έχετε άραγε δει ή ακούσει - "ψαράς που πιάνει ψάρια, σκοτώνοντας ξανά και ξανά ψάρια και πουλώντας τα, με εκείνη την πράξη, με εκείνον τον βιοπορισμό, να ταξιδεύει με ελέφαντα ή να ταξιδεύει με άλογο ή να ταξιδεύει με άρμα ή να ταξιδεύει με όχημα ή να απολαμβάνει πλούτη ή να κατοικεί με μεγάλο σύνολο πλούτου";» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Καλώς, μοναχοί! Ούτε εγώ, μοναχοί, έχω δει ή ακούσει αυτό - "ψαράς που πιάνει ψάρια, σκοτώνοντας ξανά και ξανά ψάρια και πουλώντας τα, με εκείνη την πράξη, με εκείνον τον βιοπορισμό, να ταξιδεύει με ελέφαντα ή να ταξιδεύει με άλογο ή να ταξιδεύει με άρμα ή να ταξιδεύει με όχημα ή να απολαμβάνει πλούτη ή να κατοικεί με μεγάλο σύνολο πλούτου". Για ποιο λόγο; Διότι αυτός, μοναχοί, παρατηρεί με κακόβουλο νου εκείνα τα ψάρια που πρέπει να σκοτωθούν, που οδηγούνται στη σφαγή· για αυτό αυτός δεν ταξιδεύει με ελέφαντα, δεν ταξιδεύει με άλογο, δεν ταξιδεύει με άρμα, δεν ταξιδεύει με όχημα, δεν απολαμβάνει πλούτη, δεν κατοικεί με μεγάλο σύνολο πλούτου.

«Τι νομίζετε, μοναχοί, έχετε άραγε δει ή ακούσει - "χασάπης βοδιών, σκοτώνοντας ξανά και ξανά βόδια και πουλώντας τα, με εκείνη την πράξη, με εκείνον τον βιοπορισμό, να ταξιδεύει με ελέφαντα ή να ταξιδεύει με άλογο ή να ταξιδεύει με άρμα ή να ταξιδεύει με όχημα ή να απολαμβάνει πλούτη ή να κατοικεί με μεγάλο

σύνολο πλούτου";» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Καλώς, μοναχοί! Ούτε εγώ, μοναχοί, έχω δει ή ακούσει αυτό - "χασάπης βοδιών, σκοτώνοντας ξανά και ξανά βόδια και πουλώντας τα, με εκείνη την πράξη, με εκείνον τον βιοπορισμό, να ταξιδεύει με ελέφαντα ή να ταξιδεύει με άλογο ή να ταξιδεύει με άρμα ή να ταξιδεύει με όχημα ή να απολαμβάνει πλούτη ή να κατοικεί με μεγάλο σύνολο πλούτου". Για ποιο λόγο; Διότι αυτός, μοναχοί, παρατηρεί με κακόβουλο νου εκείνα τα βόδια που πρέπει να σκοτωθούν, που οδηγούνται στη σφαγή· για αυτό αυτός δεν ταξιδεύει με ελέφαντα, δεν ταξιδεύει με άλογο, δεν ταξιδεύει με άρμα, δεν ταξιδεύει με όχημα, δεν απολαμβάνει πλούτη, δεν κατοικεί με μεγάλο σύνολο πλούτου».

«Τι νομίζετε, μοναχοί, έχετε άραγε δει ή ακούσει - "σφαγέας προβάτων... κ.λπ... σφαγέας χοίρων... κ.λπ... κυνηγός πουλιών... κ.λπ... κυνηγός ελαφιών, σκοτώνοντας ξανά και ξανά ελάφια και πουλώντας τα, με εκείνη την πράξη, με εκείνον τον βιοπορισμό, να ταξιδεύει με ελέφαντα ή να ταξιδεύει με άλογο ή να ταξιδεύει με άρμα ή να ταξιδεύει με όχημα ή να απολαμβάνει πλούτη ή να κατοικεί με μεγάλο σύνολο πλούτου";» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Καλώς, μοναχοί! Ούτε εγώ, μοναχοί, έχω δει ή ακούσει αυτό - "κυνηγός ελαφιών, σκοτώνοντας ξανά και ξανά ελάφια και πουλώντας τα, με εκείνη την πράξη, με εκείνον τον βιοπορισμό, να ταξιδεύει με ελέφαντα ή να ταξιδεύει με άλογο ή να ταξιδεύει με άρμα ή να ταξιδεύει με όχημα ή να απολαμβάνει πλούτη ή να κατοικεί με μεγάλο σύνολο πλούτου". Για ποιο λόγο; Διότι αυτός, μοναχοί, παρατηρεί με κακόβουλο νου εκείνα τα ελάφια που πρέπει να σκοτωθούν, που οδηγούνται στη σφαγή· για αυτό αυτός δεν ταξιδεύει με ελέφαντα, δεν ταξιδεύει με άλογο, δεν ταξιδεύει με άρμα, δεν ταξιδεύει με όχημα, δεν απολαμβάνει πλούτη, δεν κατοικεί με μεγάλο σύνολο πλούτου. Διότι αυτός, μοναχοί, παρατηρώντας με κακόβουλο νου ένα ζώο που πρέπει να σκοτωθεί, που οδηγείται στη σφαγή, δεν θα ταξιδεύει με ελέφαντα, δεν θα ταξιδεύει με άλογο, δεν θα ταξιδεύει με άρμα, δεν θα ταξιδεύει με όχημα, δεν θα απολαμβάνει πλούτη, δεν θα κατοικεί με μεγάλο σύνολο πλούτου. Τι να πει κανείς λοιπόν για αυτόν που παρατηρεί με κακόβουλο νου έναν άνθρωπο που πρέπει να σκοτωθεί, που οδηγείται στη σφαγή! Διότι αυτό, μοναχοί, είναι για εκείνον για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη. Με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση». Όγδοη.

9. Η πρώτη ομιλία για την ανάμνηση του θανάτου

19. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Νάτικα, στον δημόσιο ξενώνα από τούβλα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Η ανάμνηση του θανάτου, μοναχοί, όταν αναπτυχθεί και καλλιεργηθεί, έχει μεγάλο καρπό, έχει μεγάλο όφελος, είναι βασισμένη στην αθανασία, έχει την αθανασία ως τελικό στόχο. Αναπτύσσετε λοιπόν εσείς, μοναχοί, την ανάμνηση του θανάτου;»

Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, αναπτύσσεις την ανάμνηση του θανάτου;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αχ, μακάρι να ζούσα μια νύχτα και μια μέρα, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου».

Κάποιος άλλος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, αναπτύσσεις την ανάμνηση του θανάτου;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αχ, μακάρι να ζούσα μια μέρα, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου».

Κάποιος άλλος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, αναπτύσσεις την ανάμνηση του θανάτου;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο χρόνο όσο τρώω ένα γεύμα από προσφερόμενη τροφή, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου».

Κάποιος άλλος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, αναπτύσσεις την ανάμνηση του θανάτου;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο χρόνο όσο μασάω και καταπίνω τέσσερις ή πέντε μπουκιές, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου».

Κάποιος άλλος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, αναπτύσσεις την ανάμνηση του θανάτου;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο όσο να μασήσω και να καταπιώ μια μπουκιά, να προσέξω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πολλά πράγματι θα είχα κάνει'. Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου».

Κάποιος άλλος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Κι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου». «Πώς όμως εσύ, μοναχέ, αναπτύσσεις την ανάμνηση του θανάτου;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο όσο αφού εισπνεύσω να εκπνεύσω ή αφού εκπνεύσω να εισπνεύσω, να προσέξω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πολλά πράγματι θα είχα κάνει'. Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αναπτύσσω την ανάμνηση του θανάτου».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο Ευλογημένος είπε σε εκείνους τους μοναχούς: «Αυτός ο μοναχός, μοναχοί, που αναπτύσσει έτσι την ανάμνηση του θανάτου - 'Αχ, μακάρι να ζούσα μια νύχτα και μια μέρα, να προσέξω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πολλά πράγματι θα είχα κάνει'.

Αυτός ο μοναχός, μοναχοί, που αναπτύσσει έτσι την ανάμνηση του θανάτου - 'Αχ, μακάρι να ζούσα μια μέρα, να προσέξω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πολλά πράγματι θα είχα κάνει'.

Αυτός ο μοναχός, μοναχοί, που αναπτύσσει έτσι την ανάμνηση του θανάτου - 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο όσο να φάω ένα γεύμα προσφερόμενης τροφής, να προσέξω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πολλά πράγματι θα είχα κάνει'.

Αυτός ο μοναχός, μοναχοί, που αναπτύσσει έτσι την ανάμνηση του θανάτου - 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο χρόνο όσο μασάω και καταπίνω τέσσερις ή πέντε μπουκιές, να προσέχω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πράγματι πολλά θα είχα κάνει'. Αυτοί

ονομάζονται, μοναχοί, μοναχοί που διαμένουν αμελείς, αναπτύσσουν αργά την ανάμνηση του θανάτου για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών.

Αυτός όμως ο μοναχός, μοναχοί, που αναπτύσσει έτσι την ανάμνηση του θανάτου - 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο όσο να μασήσω και να καταπιώ μια μπουκιά, να προσέξω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πολλά πράγματι θα είχα κάνει'.

Αυτός ο μοναχός, μοναχοί, που αναπτύσσει έτσι την ανάμνηση του θανάτου - 'Αχ, μακάρι να ζούσα τόσο όσο αφού εισπνεύσω να εκπνεύσω ή αφού εκπνεύσω να εισπνεύσω, να προσέξω τη Διδαχή του Ευλογημένου, πολλά πράγματι θα είχα κάνει'. Αυτοί ονομάζονται, μοναχοί, μοναχοί που διαμένουν επιμελείς, αναπτύσσουν οξεία την ανάμνηση του θανάτου για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών.

«Γι' αυτό, μοναχοί, πρέπει να εξασκείστε έτσι - 'Θα διαμένουμε επιμελείς, θα αναπτύσσουμε οξεία την ανάμνηση του θανάτου για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών'. Έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί». Ένατη.

10. Η δεύτερη ομιλία για την ανάμνηση του θανάτου

20. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Νάτικα, στον δημόσιο ξενώνα από τούβλα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Η ανάμνηση του θανάτου, μοναχοί, όταν αναπτυχθεί και καλλιεργηθεί, έχει μεγάλο καρπό, έχει μεγάλο όφελος, είναι βασισμένη στην αθανασία, έχει την αθανασία ως τελικό στόχο. Και πώς, μοναχοί, η ανάμνηση του θανάτου όταν αναπτυχθεί, πώς όταν καλλιεργηθεί έχει μεγάλο καρπό, έχει μεγάλο όφελος, είναι βασισμένη στην αθανασία, έχει την αθανασία ως τελικό στόχο;

«Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός όταν η ημέρα έχει περάσει και η νύχτα έχει έρθει, σκέφτεται έτσι - 'πολλές λοιπόν είναι οι συνθήκες του θανάτου μου -ένα φίδι θα μπορούσε να με δαγκώσει, ή ένας σκορπιός θα μπορούσε να με δαγκώσει, ή μια σαρανταποδαρούσα θα μπορούσε να με δαγκώσει· εξαιτίας αυτού θα μπορούσε να επέλθει η λήξη του χρόνου μου, αυτό θα ήταν εμπόδιο για μένα. Ή θα μπορούσα να σκοντάψω και να πέσω, ή η τροφή που έφαγα θα μπορούσε να μου προκαλέσει δυσφορία, ή η χολή μου θα μπορούσε να διαταραχθεί, ή το φλέγμα μου θα μπορούσε να διαταραχθεί, ή οι κοφτεροί άνεμοι θα μπορούσαν να διαταραχθούν· εξαιτίας αυτού θα μπορούσε να επέλθει η λήξη του χρόνου μου, αυτό θα ήταν εμπόδιο για μένα'. Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να αναστοχαστεί έτσι -'υπάρχουν άραγε σε μένα κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις μη εγκαταλελειμμένες, που θα ήταν εμπόδιο για μένα αν πεθάνω τη νύχτα;'»

«Αν, μοναχοί, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι -'υπάρχουν σε μένα κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις μη εγκαταλελειμμένες, που θα ήταν εμπόδιο για μένα αν πεθάνω τη νύχτα', τότε, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων πρέπει να γίνει υπερβολική θέληση και προσπάθεια και ζήλος και ενθουσιασμός και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα. Όπως, μοναχοί, κάποιος με φλεγόμενο ρούχο ή φλεγόμενο κεφάλι θα έκανε υπερβολική θέληση και προσπάθεια και ζήλο και ενθουσιασμό και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα για το σβήσιμο αυτού ακριβώς του ρούχου ή του κεφαλιού· ακριβώς έτσι, μοναχοί, από εκείνον τον

μοναχό για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων πρέπει να γίνει υπερβολική θέληση και προσπάθεια και ζήλος και ενθουσιασμός και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα.

«Αν όμως, μοναχοί, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - 'δεν υπάρχουν σε μένα κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις μη εγκαταλελειμμένες, που θα ήταν εμπόδιο για μένα αν πεθάνω τη νύχτα', τότε, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευφροσύνη, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός όταν η νύχτα έχει περάσει και η ημέρα έχει έρθει, σκέφτεται έτσι - 'πολλές λοιπόν είναι οι συνθήκες του θανάτου μου -ένα φίδι θα μπορούσε να με δαγκώσει, ή ένας σκορπιός θα μπορούσε να με δαγκώσει, ή μια σαρανταποδαρούσα θα μπορούσε να με δαγκώσει· εξαιτίας αυτού θα μπορούσε να επέλθει η λήξη του χρόνου μου, αυτό θα ήταν εμπόδιο για μένα. Ή θα μπορούσα να σκοντάψω και να πέσω, ή η τροφή που έφαγα θα μπορούσε να μου προκαλέσει δυσφορία, ή η χολή μου θα μπορούσε να διαταραχθεί, ή το φλέγμα μου θα μπορούσε να διαταραχθεί, ή οι κοφτεροί άνεμοι θα μπορούσαν να διαταραχθούν· εξαιτίας αυτού θα μπορούσε να επέλθει η λήξη του χρόνου μου, αυτό θα ήταν εμπόδιο για μένα'. Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να αναστοχαστεί έτσι - 'υπάρχουν άραγε σε μένα κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις μη εγκαταλελειμμένες, που θα ήταν εμπόδιο για μένα αν πεθάνω την ημέρα;»

«Αν, μοναχοί, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - 'υπάρχουν σε μένα κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις μη εγκαταλελειμμένες, που θα ήταν εμπόδιο για μένα αν πεθάνω την ημέρα', τότε, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων πρέπει να γίνει υπερβολική θέληση και προσπάθεια και ζήλος και ενθουσιασμός και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα. Όπως, μοναχοί, κάποιος με φλεγόμενο ρούχο ή φλεγόμενο κεφάλι θα έκανε υπερβολική θέληση και προσπάθεια και ζήλο και ενθουσιασμό και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα για το σβήσιμο αυτού ακριβώς του ρούχου ή του κεφαλιού· ακριβώς έτσι, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων πρέπει να γίνει υπερβολική θέληση και προσπάθεια και ζήλος και ενθουσιασμός και ανυποχώρητη στάση και μνήμη και ενσυνειδητότητα.

«Αν όμως, μοναχοί, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - 'δεν υπάρχουν σε μένα κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις μη εγκαταλελειμμένες, που θα ήταν εμπόδιο για μένα αν πεθάνω κατά τη διάρκεια της ημέρας', τότε, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευφροσύνη, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις. Όταν η ανάμνηση του θανάτου, μοναχοί, έχει αναπτυχθεί έτσι, έχει καλλιεργηθεί έτσι, έχει μεγάλο καρπό, έχει μεγάλο όφελος, είναι βασισμένη στην αθανασία, έχει την αθανασία ως τελικό στόχο». Δέκατη.

Το κεφάλαιο για τα αξιομνημόνευτα είναι το δεύτερο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Δύο εγκαρδιότητες, αυτό που πρέπει να αποβληθεί, ευλογημένο, χωρίς μεταμέλεια·

3. Το κεφάλαιο για τα ανυπέρβλητα πράγματα

1. Η ομιλία για τον Σάμακα

21. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Σάκκα, σε ένα χωριουδάκι που ονομαζόταν Σάμα, στη Ποκκχατανί. Τότε κάποια θεότητα, αφού η νύχτα είχε προχωρήσει, με εξαιρετική ομορφιά, φωτίζοντας ολόκληρη την Ποκκχατανί, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και στάθηκε στο πλάι. Στεκόμενη στο πλάι, εκείνη η θεότητα είπε στον Ευλογημένο:

«Αυτά τα τρία φαινόμενα, σεβάσμιε κύριε, οδηγούν στην παρακμή ενός μοναχού. Ποιοι τρεις; Η ευχαρίστηση στην εργασία, η ευχαρίστηση στην κουβέντα, η ευχαρίστηση στον ύπνο - αυτά λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, είναι τα τρία φαινόμενα που οδηγούν στην παρακμή ενός μοναχού». Αυτά είπε εκείνη η θεότητα. Ο Διδάσκαλος συμφώνησε. Τότε εκείνη η θεότητα, λέγοντας «Ο Διδάσκαλός μου συμφώνησε», αφού απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά της και εξαφανίστηκε ακριβώς εκεί.

Τότε ο Ευλογημένος, αφού πέρασε εκείνη η νύχτα, απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Αυτή τη νύχτα, μοναχοί, κάποια θεότητα, αφού η νύχτα είχε προχωρήσει, με εξαιρετική ομορφιά, φωτίζοντας ολόκληρη την Ποκκχατανί, πλησίασε εμένα· αφού πλησίασε, μου απέδωσε σεβασμό και στάθηκε στο πλάι. Στεκόμενη στο πλάι, μοναχοί, εκείνη η θεότητα μου είπε: 'Αυτά τα τρία φαινόμενα, σεβάσμιε κύριε, οδηγούν στην παρακμή ενός μοναχού. Ποιοι τρεις; Η ευχαρίστηση στην εργασία, η ευχαρίστηση στην κουβέντα, η ευχαρίστηση στον ύπνο - αυτά λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, είναι τα τρία φαινόμενα που οδηγούν στην παρακμή ενός μοναχού'. Αυτά είπε, μοναχοί, εκείνη η θεότητα. Αφού είπε αυτά, αφού μου απέδωσε σεβασμό, με περιήλθε κρατώντας με στα δεξιά του και εξαφανίστηκε εκεί ακριβώς. Είναι απώλεια για εσάς, μοναχοί, είναι κακή τύχη για εσάς, που ακόμη και οι θεότητες γνωρίζουν ότι ξεπέφτετε από τις καλές νοητικές καταστάσεις».

«Θα σας διδάξω επίσης, μοναχοί, τρία άλλα φαινόμενα που οδηγούν στην παρακμή. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Και ποια, μοναχοί, είναι τα τρία φαινόμενα που οδηγούν στην παρακμή; Η ευχαρίστηση στην κοινωνική συναναστροφή, η δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής, η κακή φιλία - αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα τρία φαινόμενα που οδηγούν στην παρακμή».

«Όποιοι, μοναχοί, στο παρελθόν έπεσαν από τις καλές νοητικές καταστάσεις, όλοι αυτοί με αυτές ακριβώς τις έξι ιδιότητες έπεσαν από τις καλές νοητικές καταστάσεις. Και όποιοι, μοναχοί, στο μέλλον θα πέσουν από τις καλές νοητικές καταστάσεις, όλοι αυτοί με αυτές ακριβώς τις έξι ιδιότητες θα πέσουν από τις καλές νοητικές καταστάσεις. Και όποιοι, μοναχοί, τώρα πέφτουν από τις καλές νοητικές καταστάσεις, όλοι αυτοί με αυτές ακριβώς τις έξι ιδιότητες πέφτουν από τις καλές νοητικές καταστάσεις». Πρώτο.

2. Η ομιλία για τη μη-παρακμή

22. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, έξι προϋποθέσεις που εμποδίζουν τον ξεπεσμό· ακούστε το... κ.λπ... Και ποιες, μοναχοί, είναι οι έξι προϋποθέσεις που εμποδίζουν τον ξεπεσμό; Η μη ευχαρίστηση στην εργασία, η μη ευχαρίστηση στην κουβέντα, η μη ευχαρίστηση στον ύπνο, η μη ευχαρίστηση στην κοινωνική συναναστροφή, η ευκολία στην αποδοχή συμβουλής, η καλή φιλία - αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι έξι προϋποθέσεις που εμποδίζουν τον ξεπεσμό.

«Όποιοι, μοναχοί, στο παρελθόν δεν έπεσαν από τις καλές νοητικές καταστάσεις, όλοι αυτοί με αυτές ακριβώς τις έξι ιδιότητες δεν έπεσαν από τις καλές νοητικές καταστάσεις. Και όποιοι, μοναχοί, στο μέλλον δεν θα πέσουν από τις καλές νοητικές καταστάσεις, όλοι αυτοί με αυτές ακριβώς τις έξι ιδιότητες δεν θα πέσουν από τις καλές νοητικές καταστάσεις. Και όποιοι, μοναχοί, τώρα δεν πέφτουν από τις καλές νοητικές καταστάσεις, όλοι αυτοί με αυτές ακριβώς τις έξι ιδιότητες δεν πέφτουν από τις καλές νοητικές καταστάσεις». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τον φόβο

23. «Φόβος», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών· «πόνος», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών· «αρρώστια», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών· «απόστημα», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών· «προσκόλληση», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών· «βούρκος», μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών.

Και γιατί, μοναχοί, «φόβος» είναι ονομασία των ηδονών; Αυτός που είναι βαμμένος από το ηδονικό πάθος, μοναχοί, δεσμευμένος από τη θέληση και το πάθος, δεν απελευθερώνεται από τον φόβο σχετικό με την παρούσα ζωή, ούτε απελευθερώνεται από τον φόβο που αφορά τη μελλοντική ζωή· για αυτό το λόγο «φόβος» είναι ονομασία των ηδονών. Και γιατί, μοναχοί, «πόνος»... κ.λπ... «αρρώστια»... «απόστημα»... «προσκόλληση»... «βούρκος» είναι ονομασία των ηδονών; Αυτός που είναι βαμμένος από το ηδονικό πάθος, μοναχοί, δεσμευμένος από τη θέληση και το πάθος, δεν απελευθερώνεται από τον βούρκο σχετικό με την παρούσα ζωή, ούτε απελευθερώνεται από τον βούρκο που αφορά τη μελλοντική ζωή· για αυτό το λόγο «βούρκος» είναι ονομασία των ηδονών.

«Φόβος, πόνος, αρρώστια, απόστημα, προσκόλληση και βούρκος, και τα δύο· αυτές οι ηδονές λέγονται, στις οποίες ο κοινός άνθρωπος είναι προσκολλημένος.

Βλέποντας τον κίνδυνο στην προσκόλληση, την αιτία της γέννησης και του θανάτου· απελευθερώνονται μέσω της μη προσκόλλησης, στην εξάλειψη της γέννησης και του θανάτου.

Αυτοί που έφτασαν στην ασφάλεια, ευτυχισμένοι, κατασβεσμένοι στην παρούσα ζωή· έχοντας υπερβεί κάθε έχθρα και κίνδυνο, ξεπέρασαν κάθε υπαρξιακό πόνο». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τα Ιμαλάια

24. «Προικισμένος με έξι ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός θα μπορούσε να σπάσει τα Ιμαλαία, τον βασιλιά των βουνών, τι να πει κανείς λοιπόν για την ευτελή άγνοια! Με ποιες έξι; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι επιδέξιος στη διαλογιστική επίτευξη της αυτοσυγκέντρωσης, είναι επιδέξιος στη διάρκεια της αυτοσυγκέντρωσης, είναι επιδέξιος στην ανάδυση από την αυτοσυγκέντρωση, είναι επιδέξιος στην ετοιμότητα της αυτοσυγκέντρωσης, είναι επιδέξιος στην περισυλλογή της αυτοσυγκέντρωσης, είναι επιδέξιος στη σταθερή απόφαση της αυτοσυγκέντρωσης. Με αυτές τις έξι ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός θα μπορούσε να σπάσει τα Ιμαλαία, τον βασιλιά των βουνών, τι να πει κανείς λοιπόν για την ευτελή άγνοια!» Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τις θέσεις αναλογισμού

25. «Αυτά τα έξι, μοναχοί, είναι θέματα ανάμνησης. Ποιες είναι οι έξι; Εδώ, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τον Τατχάγκατα - 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος... κ.λπ... ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'. Όταν, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τον Τατχάγκατα, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από πάθος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από μίσος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία, έχει αναχωρήσει, είναι ελεύθερη, έχει αναδυθεί από την απληστία. 'Απληστία', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία αυτών των πέντε ειδών αισθησιακής ηδονής. Κάνοντας αυτό επίσης αντικείμενο, μοναχοί, έτσι μερικά όντα εδώ εξαγνίζονται.

«Επιπλέον, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τη Διδασκαλία - 'Η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη από τον Ευλογημένο... κ.λπ... κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες'. Όταν, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τη Διδασκαλία, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από πάθος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από μίσος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία, έχει αναχωρήσει, είναι ελεύθερη, έχει αναδυθεί από την απληστία. 'Απληστία', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία αυτών των πέντε ειδών αισθησιακής ηδονής. Κάνοντας αυτό επίσης αντικείμενο, μοναχοί, έτσι μερικά όντα εδώ εξαγνίζονται.

«Επιπλέον, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται την Κοινότητα - 'Η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί καλά... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο'. Όταν, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται την Κοινότητα, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από πάθος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από μίσος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία, έχει αναχωρήσει, είναι ελεύθερη, έχει αναδυθεί από την απληστία. 'Απληστία', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία αυτών των πέντε ειδών αισθησιακής ηδονής. Κάνοντας αυτό επίσης αντικείμενο, μοναχοί, έτσι μερικά όντα εδώ εξαγνίζονται.

«Επιπλέον, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τις ηθικές αρχές του εαυτού του, άθραυστες... κ.λπ... οδηγούσα στην αυτοσυγκέντρωση. Όταν, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται την ηθική, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από πάθος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από μίσος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία, έχει αναχωρήσει, είναι ελεύθερη, έχει αναδυθεί από την απληστία.

'Απληστία', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία αυτών των πέντε ειδών αισθησιακής ηδονής. Κάνοντας αυτό επίσης αντικείμενο, μοναχοί, έτσι μερικά όντα εδώ εξαγνίζονται.

«Επιπλέον, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τη γενναιοδωρία του εαυτού του - 'Τι κέρδος πράγματι για μένα! Τι καλή τύχη πράγματι για μένα... κ.λπ... άξιος να ζητηθεί, χαρούμενος στη δωρεά και τη διανομή'. Όταν... κ.λπ... έτσι μερικά όντα εδώ εξαγνίζονται.

«Επιπλέον, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τις θεότητες - 'Υπάρχουν οι θεοί που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς, υπάρχουν οι Τριάντα Τρεις θεοί, υπάρχουν οι θεοί Γιάμα, υπάρχουν οι θεοί Τουσίτα, υπάρχουν οι δημιουργοχαρείς θεοί, υπάρχουν οι θεοί που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων, υπάρχουν οι θεοί Βραχμακαγίκα, υπάρχουν θεοί ανώτεροι από αυτούς. Με όποιου είδους πίστη ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί· και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους πίστη. Με όποιου είδους ηθική... με μάθηση... με γενναιοδωρία... με σοφία ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί· και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους σοφία'.

«Όταν, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τον εαυτό του και εκείνες τις θεότητες ως προς την πίστη και την ηθική και τη μάθηση και τη γενναιοδωρία και τη σοφία, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατειλημμένη από πάθος, δεν είναι κατειλημμένη από μίσος, δεν είναι κατειλημμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία, έχει αναχωρήσει, είναι ελεύθερη, έχει αναδυθεί από την απληστία. 'Απληστία', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία αυτών των πέντε ειδών αισθησιακής ηδονής. Κάνοντας αυτό επίσης αντικείμενο, μοναχοί, έτσι μερικά όντα εδώ εξαγνίζονται. Αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα έξι θέματα ανάμνησης». Πέμπτο.

6. Η ομιλία στον Μαχακατσάνα

26. Εκεί ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Φίλοι μοναχοί». «Φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Μαχακατσάνα. Ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είπε αυτό - «Θαυμαστό, φίλε· εκπληκτικό, φίλε! Πόσο πολύ από τον Ευλογημένο που γνωρίζει και βλέπει, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, η επίτευξη ευκαιρίας μέσα στον περιορισμό κατανοήθηκε για τον εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσaréσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα, δηλαδή τα έξι θέματα αναλογισμού.

«Ποια είναι τα έξι; Εδώ, φίλε, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τον Τατχάγκατα - 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος... κ.λπ... ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'. Όταν, φίλε, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τον Τατχάγκατα, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από πάθος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από μίσος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία, έχει αναχωρήσει, είναι ελεύθερη, έχει αναδυθεί από την απληστία. 'Απληστία', φίλε, αυτή είναι ονομασία αυτών των πέντε ειδών αισθησιακής ηδονής. Αυτός λοιπόν, φίλε, ο ευγενής μαθητής διαμένει με νου εντελώς όμοιο με τον χώρο, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία. Κάνοντας αυτό επίσης αντικείμενο, φίλε, έτσι μερικά όντα εδώ γίνονται υποκείμενα σε εξαγνισμό.

«Επιπλέον, φίλε, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τη Διδασκαλία -'Η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη από τον Ευλογημένο... κ.λπ... κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες'. Όταν, φίλε, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τη Διδασκαλία, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από πάθος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από μίσος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία, έχει αναχωρήσει, είναι ελεύθερη, έχει αναδυθεί από την απληστία. 'Απληστία', φίλε, αυτή είναι ονομασία αυτών των πέντε ειδών αισθησιακής ηδονής. Αυτός λοιπόν, φίλε, ο ευγενής μαθητής διαμένει με νου εντελώς όμοιο με τον χώρο, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία. Κάνοντας αυτό επίσης αντικείμενο, φίλε, έτσι μερικά όντα εδώ γίνονται υποκείμενα σε εξαγνισμό.

«Επιπλέον, φίλε, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται την Κοινότητα -'Η Κοινότητα των μαθητών του Ευλογημένου ασκεί καλά... κ.λπ... το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο'. Όταν, φίλε, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται την Κοινότητα, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από πάθος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από μίσος, η συνείδησή του δεν είναι κατακλυσμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία, έχει αναχωρήσει, είναι ελεύθερη, έχει αναδυθεί από την απληστία. 'Απληστία', φίλε, αυτή είναι ονομασία αυτών των πέντε ειδών αισθησιακής ηδονής. Αυτός λοιπόν, φίλε, ο ευγενής μαθητής διαμένει με νου εντελώς όμοιο με τον χώρο, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία. Κάνοντας αυτό επίσης αντικείμενο, φίλε, έτσι μερικά όντα εδώ γίνονται υποκείμενα σε εξαγνισμό.

«Επιπλέον, φίλοι, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τις ηθικές αρχές του εαυτού του, άθραυστες... κ.λπ... οδηγούσα στην αυτοσυγκέντρωση. Όταν, φίλοι, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται την ηθική του εαυτού του, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατειλημμένη από πάθος, δεν είναι κατειλημμένη από μίσος, δεν είναι κατειλημμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία, έχει αναχωρήσει, είναι ελεύθερη, έχει αναδυθεί από την απληστία. 'Απληστία', φίλε, αυτή είναι ονομασία αυτών των πέντε ειδών αισθησιακής ηδονής. Αυτός λοιπόν, φίλε, ο ευγενής μαθητής διαμένει με νου εντελώς όμοιο με τον χώρο, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία. Κάνοντας αυτό επίσης αντικείμενο, φίλε, έτσι μερικά όντα εδώ γίνονται υποκείμενα σε εξαγνισμό.

«Επιπλέον, φίλοι, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τη γενναιοδωρία του εαυτού του - 'Τι κέρδος πράγματι για μένα, τι καλή τύχη πράγματι για μένα... κ.λπ... άξιος να ζητηθεί, χαρούμενος στη δωρεά και τη διανομή'. Όταν, φίλοι, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τη γενναιοδωρία του εαυτού του, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατειλημμένη από πάθος, δεν είναι κατειλημμένη από μίσος, δεν είναι κατειλημμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία, έχει αναχωρήσει, είναι ελεύθερη, έχει αναδυθεί από την απληστία. 'Απληστία', φίλε, αυτή είναι ονομασία αυτών των πέντε ειδών αισθησιακής ηδονής. Αυτός λοιπόν, φίλε, ο ευγενής μαθητής διαμένει με νου εντελώς όμοιο με τον χώρο, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία. Κάνοντας αυτό επίσης αντικείμενο, φίλε, έτσι μερικά όντα εδώ γίνονται υποκείμενα σε εξαγνισμό.

«Επιπλέον, φίλοι, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τις θεότητες -'Υπάρχουν οι θεοί που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς, υπάρχουν θεοί... κ.λπ... ανώτεροι από αυτούς. Με όποιου είδους πίστη ήταν προικισμένες εκείνες οι

θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί· και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους πίστη. Με όποιου είδους ηθική... κ.λπ... με μάθηση... με γενναιοδωρία... με σοφία ήταν προικισμένες εκείνες οι θεότητες, αφού πέθαναν από εδώ επαναγεννήθηκαν εκεί· και σε μένα υπάρχει τέτοιου είδους σοφία'. Όταν, φίλοι, ο ευγενής μαθητής αναθυμάται τον εαυτό του και εκείνες τις θεότητες ως προς την πίστη και την ηθική και τη μάθηση και τη γενναιοδωρία και τη σοφία, εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του δεν είναι κατειλημμένη από πάθος, δεν είναι κατειλημμένη από μίσος, δεν είναι κατειλημμένη από αυταπάτη· εκείνη τη στιγμή η συνείδησή του είναι ευθεία, έχει αναχωρήσει, είναι ελεύθερη, έχει αναδυθεί από την απληστία. 'Απληστία', φίλε, αυτή είναι ονομασία αυτών των πέντε ειδών αισθησιακής ηδονής. Αυτός λοιπόν, φίλε, ο ευγενής μαθητής διαμένει με νου εντελώς όμοιο με τον χώρο, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία. Κάνοντας αυτό επίσης αντικείμενο, φίλε, έτσι μερικά όντα εδώ γίνονται υποκείμενα σε εξαγνισμό.

«Θαυμαστό, φίλε· εκπληκτικό, φίλε! Πόσο πολύ από τον Ευλογημένο που γνωρίζει και βλέπει, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, η ευκαιρία επίτευξης μέσα στον εγκλεισμό κατανοήθηκε για τον εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσαρέσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα, δηλαδή τα έξι θέματα αναλογισμού». Έκτο.

7. Η πρώτη ομιλία για τον κατάλληλο χρόνο

27. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Πόσες, σεβάσμιε κύριε, είναι οι κατάλληλες περίοδοι για να πλησιάσει κάποιος έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει;» «Αυτές οι έξι, μοναχέ, είναι οι κατάλληλες περίοδοι για να πλησιάσει κάποιος έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει».

«Ποιες έξι; Εδώ, μοναχέ, όταν ένας μοναχός διαμένει με νου κατακλυσμένο από το ηδονικό πάθος, κυριευμένο από το ηδονικό πάθος, και δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι τη διαφυγή από το ηδονικό πάθος που έχει εγερθεί, εκείνη την περίοδο, αφού πλησιάσει έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου, πρέπει να του πει έτσι: 'Εγώ, φίλε, διαμένω με νου κατακλυσμένο από το ηδονικό πάθος, κυριευμένο από το ηδονικό πάθος, και δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι τη διαφυγή από το ηδονικό πάθος που έχει εγερθεί. Καλώς πράγματι, ας μου διδάξει ο σεβάσμιος τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη του ηδονικού πάθους'. Σε αυτόν ο μοναχός που αναπτύσσει τον νου διδάσκει τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη του ηδονικού πάθους. Αυτή, μοναχέ, είναι η πρώτη κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει.

«Επιπλέον, μοναχέ, όταν ένας μοναχός διαμένει με νου κατακλυσμένο από τον θυμό, κυριευμένο από τον θυμό, και δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι τη διαφυγή από τον θυμό που έχει εγερθεί, εκείνη την περίοδο, αφού πλησιάσει έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου, πρέπει να του πει έτσι: 'Εγώ, φίλε, διαμένω με νου κατακλυσμένο από τον θυμό, κυριευμένο από τον θυμό, και δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι τη διαφυγή από τον θυμό που έχει εγερθεί. Καλώς πράγματι, ας μου διδάξει ο σεβάσμιος τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη του θυμού'. Σε αυτόν ο

μοναχός που αναπτύσσει τον νου διδάσκει τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη του θυμού. Αυτή, μοναχέ, είναι η δεύτερη κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει.

«Επιπλέον, μοναχέ, όταν ένας μοναχός διαμένει με νου κατακλυσμένο από τη νωθρότητα και υπνηλία, κυριευμένο από τη νωθρότητα και υπνηλία, και δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι τη διαφυγή από τη νωθρότητα και υπνηλία που έχει εγερθεί, εκείνη την περίοδο, αφού πλησιάσει έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου, πρέπει να του πει έτσι: 'Εγώ, φίλε, διαμένω με νου κατακλυσμένο από τη νωθρότητα και υπνηλία, κυριευμένο από τη νωθρότητα και υπνηλία, και δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι τη διαφυγή από τη νωθρότητα και υπνηλία που έχει εγερθεί. Καλώς πράγματι, ας μου διδάξει ο σεβάσμιος τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη της νωθρότητας και υπνηλίας'. Σε αυτόν ο μοναχός που αναπτύσσει τον νου διδάσκει τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη της νωθρότητας και υπνηλίας. Αυτή, μοναχέ, είναι η τρίτη κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει.

«Επιπλέον, μοναχέ, όταν ένας μοναχός διαμένει με νου κατακλυσμένο από την ανησυχία και τύψη, κυριευμένο από την ανησυχία και τύψη, και δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι τη διαφυγή από την ανησυχία και τύψη που έχει εγερθεί, εκείνη την περίοδο, αφού πλησιάσει έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου, πρέπει να του πει έτσι: 'Εγώ, φίλε, διαμένω με νου κατακλυσμένο από την ανησυχία και τύψη, κυριευμένο από την ανησυχία και τύψη, και δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι τη διαφυγή από την ανησυχία και τύψη που έχει εγερθεί. Καλώς πράγματι, ας μου διδάξει ο σεβάσμιος τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη της ανησυχίας και τύψης'. Σε αυτόν ο μοναχός που αναπτύσσει τον νου διδάσκει τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη της ανησυχίας και τύψης. Αυτή, μοναχέ, είναι η τέταρτη κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει.

«Επιπλέον, μοναχέ, όταν ένας μοναχός διαμένει με νου κατακλυσμένο από τη σκεπτικιστική αμφιβολία, κυριευμένο από τη σκεπτικιστική αμφιβολία, και δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι τη διαφυγή από τη σκεπτικιστική αμφιβολία που έχει εγερθεί, εκείνη την περίοδο, αφού πλησιάσει έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου, πρέπει να του πει έτσι: 'Εγώ, φίλε, διαμένω με νου κατακλυσμένο από τη σκεπτικιστική αμφιβολία, κυριευμένο από τη σκεπτικιστική αμφιβολία, και δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι τη διαφυγή από τη σκεπτικιστική αμφιβολία που έχει εγερθεί. Καλώς πράγματι, ας μου διδάξει ο σεβάσμιος τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη της σκεπτικιστικής αμφιβολίας'. Σε αυτόν ο μοναχός που αναπτύσσει τον νου διδάσκει τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη της σκεπτικιστικής αμφιβολίας. Αυτή, μοναχέ, είναι η πέμπτη κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει.

«Επιπλέον, μοναχέ, όταν ένας μοναχός δεν κατανοεί εκείνο το σημάδι, εξαρτώμενο από το οποίο σημάδι, στρέφοντας την προσοχή του σε εκείνο το σημάδι, υπάρχει η εγγύς εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, εκείνη την περίοδο, αφού πλησιάσει τον μοναχό που αναπτύσσει τον νου, πρέπει να του πει έτσι: "Εγώ, φίλε, δεν κατανοώ εκείνο το σημάδι, εξαρτώμενο από το οποίο σημάδι, στρέφοντας την προσοχή του σε εκείνο το σημάδι, υπάρχει η εγγύς εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Καλώς πράγματι, ας μου διδάξει ο σεβάσμιος τη Διδασκαλία για την εξάλειψη των νοητικών

διαφθορών." Σε αυτόν ο μοναχός που αναπτύσσει τον νου διδάσκει τη Διδασκαλία για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αυτή, μοναχέ, είναι η έκτη κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κανείς τον μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει. Αυτές λοιπόν, μοναχέ, είναι οι έξι κατάλληλες περίοδοι για να πλησιάσει κανείς τον μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει». Έβδομη.

8. Η δεύτερη ομιλία για τον κατάλληλο χρόνο

28. Κάποτε πολλοί πρεσβύτεροι μοναχοί διέμεναν στη Μπαρνασί, στο Ισιπατάνα, στο πάρκο των ελαφιών. Τότε σε εκείνους τους πρεσβύτερους μοναχούς, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, που είχαν καθίσει και συγκεντρωθεί στην κυκλική αίθουσα συνάθροισης, εγέρθηκε αυτή η συζήτηση μεταξύ τους - «Ποια άραγε, φίλε, είναι η κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει;»

Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε στους πρεσβύτερους μοναχούς: «Φίλε, όταν ο μοναχός που αναπτύσσει τον νου, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, αφού πλύνει τα πόδια του, κάθεσαι διασταυρώνοντας τα πόδια του, κρατώντας το σώμα του ευθύ, εδραιώνοντας τη μνήμη μπροστά στο πρόσωπο, αυτή είναι η κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος τον μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει».

Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε σε εκείνον τον μοναχό: «Όχι βέβαια, φίλε, αυτή δεν είναι η κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος τον μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει. Φίλε, όταν ο μοναχός που αναπτύσσει τον νου, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, αφού πλύνει τα πόδια του, κάθεσαι διασταυρώνοντας τα πόδια του, κρατώντας το σώμα του ευθύ, εδραιώνοντας τη μνήμη μπροστά στο πρόσωπο, εκείνη την περίοδο η κούραση από την περιπλάνηση δεν έχει καταλαγιάσει σε αυτόν, εκείνη την περίοδο η κούραση από το γεύμα δεν έχει καταλαγιάσει σε αυτόν. Για αυτό αυτή είναι ακατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος τον μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει. Φίλε, όταν ο μοναχός που αναπτύσσει τον νου, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγει από την απομόνωση, κάθεσαι στη σκιά του μοναστηριού διασταυρώνοντας τα πόδια του, κρατώντας το σώμα του ευθύ, εδραιώνοντας τη μνήμη μπροστά στο πρόσωπο, αυτή είναι η κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος τον μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει».

Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε σε εκείνον τον μοναχό: «Όχι βέβαια, φίλε, αυτή δεν είναι η κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος τον μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει. Φίλε, όταν ο μοναχός που αναπτύσσει τον νου, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγει από την απομόνωση, κάθεσαι στη σκιά του μοναστηριού διασταυρώνοντας τα πόδια του, κρατώντας το σώμα του ευθύ, εδραιώνοντας τη μνήμη μπροστά στο πρόσωπο, ό,τι σημάδι αυτοσυγκέντρωσης είχε προσέξει κατά τη διάρκεια της ημέρας, αυτό ακριβώς συχνάζει σε αυτόν εκείνη την περίοδο. Για αυτό αυτή είναι ακατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος τον μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει. Φίλε, όταν ο μοναχός που αναπτύσσει τον νου, κοντά στο χάραμα της αυγής, αφού σηκωθεί, κάθεσαι διασταυρώνοντας τα πόδια του, κρατώντας το σώμα του ευθύ, εδραιώνοντας τη μνήμη μπροστά στο πρόσωπο, αυτή είναι η κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος τον μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει».

Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε σε εκείνον τον μοναχό: «Όχι βέβαια, φίλε, αυτή δεν είναι η κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος τον μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει. Φίλε, όταν ο μοναχός που αναπτύσσει τον νου, κοντά στο χάραμα της αυγής, αφού σηκωθεί, κάθεται διασταυρώνοντας τα πόδια του, κρατώντας το σώμα του ευθύ, εδραιώνοντας τη μνήμη μπροστά στο πρόσωπο, εκείνη την περίοδο το σώμα του είναι στηριγμένο στη θρεπτική ουσία, είναι άνετο για αυτόν να προσέχει τη Διδαχή των Βουδών. Για αυτό αυτή είναι ακατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος τον μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είπε στους πρεσβύτερους μοναχούς: «Αυτό, φίλοι, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - 'Αυτές οι έξι, μοναχέ, είναι οι κατάλληλες περίοδοι για να πλησιάσει κάποιος έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει'».

«Ποιες έξι; Εδώ, μοναχέ, όταν ένας μοναχός διαμένει με νου κατακλυσμένο από το ηδονικό πάθος, κυριευμένο από το ηδονικό πάθος, και δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι τη διαφυγή από το ηδονικό πάθος που έχει εγερθεί, εκείνη την περίοδο, αφού πλησιάσει έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου, πρέπει να του πει έτσι: 'Εγώ, φίλε, διαμένω με νου κατακλυσμένο από το ηδονικό πάθος, κυριευμένο από το ηδονικό πάθος, και δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι τη διαφυγή από το ηδονικό πάθος που έχει εγερθεί. Καλώς πράγματι, ας μου διδάξει ο σεβάσμιος τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη του ηδονικού πάθους'. Σε αυτόν ο μοναχός που αναπτύσσει τον νου διδάσκει τη Διδασκαλία για την εγκατάλειψη του ηδονικού πάθους. Αυτή, μοναχέ, είναι η πρώτη κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κάποιος έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει.

«Επιπλέον, μοναχέ, όταν ένας μοναχός διαμένει με νου κατακλυσμένο από τον θυμό... κ.λπ... διαμένει με νου κατακλυσμένο από τη νωθρότητα και υπνηλία... διαμένει με νου κατακλυσμένο από την ανησυχία και τύψη... διαμένει με νου κατακλυσμένο από τη σκεπτικιστική αμφιβολία... δεν γνωρίζει και δεν βλέπει εκείνο το σημάδι, εξαρτώμενο από το οποίο σημάδι, στρέφοντας την προσοχή του σε εκείνο το σημάδι, υπάρχει η εγγύς εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, εκείνη την περίοδο, αφού πλησιάσει έναν μοναχό που αναπτύσσει τον νου, πρέπει να του πει έτσι: 'Εγώ, φίλε, δεν γνωρίζω και δεν βλέπω εκείνο το σημάδι, εξαρτώμενο από το οποίο σημάδι, στρέφοντας την προσοχή του σε εκείνο το σημάδι, υπάρχει η εγγύς εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Καλώς πράγματι, ας μου διδάξει ο σεβάσμιος τη Διδασκαλία για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών'. Σε αυτόν ο μοναχός που αναπτύσσει τον νου διδάσκει τη Διδασκαλία για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Αυτή, μοναχέ, είναι η έκτη κατάλληλη περίοδος για να πλησιάσει κανείς τον μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει.

«Αυτό, φίλε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - 'Αυτές λοιπόν, μοναχέ, είναι οι έξι κατάλληλες περίοδοι για να πλησιάσει κανείς τον μοναχό που αναπτύσσει τον νου για να τον δει'». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τον Ουντάγι

29. Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Ουντάγι: «Πόσα λοιπόν, Ουντάγι, είναι τα θέματα ανάμνησης;» Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Ουντάγι έμεινε σιωπηλός. Για δεύτερη φορά ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο

Ουντάγι: «Πόσα λοιπόν, Ουντάγι, είναι τα θέματα ανάμνησης;» Για δεύτερη φορά ο σεβάσμιος Ουντάγι έμεινε σιωπηλός. Για τρίτη φορά ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Ουντάγι: «Πόσα λοιπόν, Ουντάγι, είναι τα θέματα ανάμνησης;» Για τρίτη φορά ο σεβάσμιος Ουντάγι έμεινε σιωπηλός.

Τότε ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον σεβάσμιο Ουντάγι: «Ο Διδάσκαλος σε καλεί, φίλε Ουντάγι». «Ακούω, φίλε Άναντα, τον Ευλογημένο. Εδώ, σεβάσμιε κύριε, ένας μοναχός θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις - δηλαδή μία γέννηση, δύο γεννήσεις... κ.λπ... Έτσι θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους. Αυτό, σεβάσμιε κύριε, είναι θέμα ανάμνησης».

Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Άναντα: «Κατάλαβα, Άναντα - 'αυτός ο ανόητος άνθρωπος Ουντάγι δεν διαμένει αφοσιωμένος στην ανώτερη συνείδηση'. Πόσα λοιπόν, Άναντα, είναι τα θέματα ανάμνησης;»

«Πέντε, σεβάσμιε κύριε, είναι τα θέματα ανάμνησης. Ποια πέντε; Εδώ, σεβάσμιε κύριε, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τρίτη διαλογιστική έκσταση. Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το θέμα ανάμνησης έτσι αναπτυγμένο και έτσι καλλιεργημένο οδηγεί σε ευχάριστη διαμονή στην παρούσα ζωή.

«Επιπλέον, σεβάσμιε κύριε, ένας μοναχός προσέχει την αντίληψη του φωτός, καθορίζει την αντίληψη της ημέρας· όπως η μέρα έτσι και η νύχτα, όπως η νύχτα έτσι και η μέρα· έτσι με ανοιχτό νου, χωρίς εμποδία, αναπτύσσει λαμπρή συνείδηση. Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το θέμα ανάμνησης έτσι αναπτυγμένο και έτσι καλλιεργημένο οδηγεί στην απόκτηση γνώσης και ενόρασης.

«Επιπλέον, σεβάσμιε κύριε, ένας μοναχός ανασκοπεί αυτό το ίδιο το σώμα από τα πέλματα των ποδιών προς τα πάνω και από τις άκρες των τριχών της κεφαλής προς τα κάτω, περιβαλλόμενο από δέρμα, γεμάτο από διάφορα είδη ακαθαρσιών - «υπάρχουν σε αυτό το σώμα τρίχες της κεφαλής, τρίχες του σώματος, νύχια, δόντια, δέρμα, σάρκα, τένοντες, οστά, μυελός των οστών, νεφρά, καρδιά, συκώτι, υπεζωκότας, σπλήνα, πνεύμονες, έντερα, μεσεντέριο, περιεχόμενα του στομάχου, κόπρανα, χολή, φλέγμα, πύον, αίμα, ιδρώτας, λίπος, δάκρυα, στέαρ, σάλιο, βλέννα, αρθρικό υγρό, ούρα». Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το θέμα ανάμνησης έτσι αναπτυγμένο και έτσι καλλιεργημένο οδηγεί στην εγκατάλειψη του ηδονικού πάθους.

«Επιπλέον, σεβάσμιε κύριε, ένας μοναχός όπως θα έβλεπε ένα σώμα πεταμένο στο νεκροταφείο, νεκρό μία ημέρα ή νεκρό δύο ημέρες ή νεκρό τρεις ημέρες, φουσκωμένο, μελανιασμένο, γεμάτο πύον. Αυτός συγκρίνει αυτό το σώμα έτσι - 'και αυτό το σώμα έχει τέτοια φύση, θα γίνει έτσι, δεν θα ξεφύγει από αυτό'».

«Ή όπως θα έβλεπε ένα σώμα πεταμένο στο νεκροταφείο, τρωγόμενο από κοράκια ή τρωγόμενο από γεράκια ή τρωγόμενο από γύπες ή τρωγόμενο από σκύλους ή τρωγόμενο από τσακάλια ή τρωγόμενο από διάφορα είδη πλασμάτων. Αυτός συγκρίνει αυτό το σώμα έτσι - 'και αυτό το σώμα έχει τέτοια φύση, θα γίνει έτσι, δεν θα ξεφύγει από αυτό'».

«Ή όπως θα έβλεπε ένα σώμα πεταμένο στο νεκροταφείο, έναν σκελετό με σάρκα και αίμα, συνδεδεμένο με τένοντες... κ.λπ... έναν σκελετό χωρίς σάρκα αλειμμένο με αίμα, συνδεδεμένο με τένοντες... έναν σκελετό χωρίς σάρκα και αίμα, συνδεδεμένο

με τένοντες. Κόκαλα αποσυνδεδεμένα, σκορπισμένα προς όλες τις κατευθύνσεις, αλλού ένα κόκαλο του χεριού, αλλού ένα κόκαλο του ποδιού, αλλού ένα κόκαλο της κνήμης, αλλού ένα κόκαλο του μηρού, αλλού ένα κόκαλο της λεκάνης, αλλού ένα πλευρό, αλλού ένα κόκαλο της σπονδυλικής στήλης, αλλού ένα κόκαλο του ώμου, αλλού ένα κόκαλο του λαιμού, αλλού ένα κόκαλο της σιαγόνας, αλλού ένα δόντι, αλλού το κρανίο· κόκαλα λευκά με χρώμα σαν κοχύλι· κόκαλα σωριασμένα, περασμένα πάνω από ένα χρόνο· κόκαλα σαπισμένα, γίνονται σκόνη. Αυτός συγκρίνει αυτό το σώμα έτσι - 'και αυτό το σώμα έχει τέτοια φύση, θα γίνει έτσι, δεν θα ξεφύγει από αυτό'. Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το θέμα ανάμνησης έτσι αναπτυγμένο και έτσι καλλιεργημένο οδηγεί στην εκρίζωση της αλαζονείας του 'εγώ είμαι'.

«Επιπλέον, σεβάσμιε κύριε, ένας μοναχός με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το θέμα ανάμνησης έτσι αναπτυγμένο και έτσι καλλιεργημένο οδηγεί στη διεύθυνση πολλών στοιχείων. Αυτά λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, είναι τα πέντε θέματα ανάμνησης».

«Καλώς, καλώς, Άναντα! Τότε λοιπόν εσύ, Άναντα, να θυμάσαι και αυτό το έκτο θέμα ανάμνησης. Εδώ, Άναντα, ένας μοναχός μνήμων προχωρά, μνήμων οπισθοχωρεί, μνήμων στέκεται, μνήμων κάθεται, μνήμων ξαπλώνει, μνήμων καθορίζει την εργασία. Αυτό, Άναντα, το θέμα ανάμνησης έτσι αναπτυγμένο και έτσι καλλιεργημένο οδηγεί στη μνήμη και ενσυνειδητότητα». Ένατη.

10. Η ομιλία για τα ανυπέρβλητα

30. «Αυτά τα έξι, μοναχοί, είναι ανυπέρβλητα πράγματα. Ποιες είναι οι έξι; Το ανυπέρβλητο της όρασης, το ανυπέρβλητο της ακοής, το ανυπέρβλητο του κέρδους, το ανυπέρβλητο της εξάσκησης, το ανυπέρβλητο της υπηρεσίας, το ανυπέρβλητο της ανάμνησης.

«Και ποιο είναι, μοναχοί, το ανυπέρβλητο της όρασης; Εδώ, μοναχοί, κάποιος πηγαίνει να δει το κόσμημα του ελέφαντα, πηγαίνει να δει το κόσμημα του αλόγου, πηγαίνει να δει το κόσμημα του πολύτιμου λίθου, ή πηγαίνει να δει διάφορα πράγματα, ή πηγαίνει να δει έναν ασκητή ή βραχμάνο που έχει λανθασμένες απόψεις και είναι λανθασμένα ασκούμενος. Υπάρχει αυτή, μοναχοί, η όραση· δεν λέω ότι δεν υπάρχει. Αυτή όμως η όραση, μοναχοί, είναι κατώτερη, χωριάτικη, κοινή, μη ευγενής, μη επωφελής, δεν οδηγεί στην αποστασιοποίηση, δεν οδηγεί στο μη πάθος, δεν οδηγεί στην παύση, δεν οδηγεί στη γαλήνη, δεν οδηγεί στην άμεση γνώση, δεν οδηγεί στην ανώτατη φώτιση, δεν οδηγεί στο Νιμπάνα. Όποιος όμως, μοναχοί, πηγαίνει να δει τον Τατχάγκατα ή έναν μαθητή του Τατχάγκατα με εδραιωμένη πίστη, με εδραιωμένη αφοσίωση, έχοντας πάει αποκλειστικά, με πλήρη πίστη, αυτό είναι το ανυπέρβλητο, μοναχοί, μεταξύ των οράσεων για τον εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσάρεσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα, δηλαδή το να πηγαίνει να δει τον Τατχάγκατα ή έναν μαθητή του Τατχάγκατα με εδραιωμένη πίστη, με εδραιωμένη αφοσίωση, έχοντας πάει αποκλειστικά, με πλήρη πίστη. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, το ανυπέρβλητο της όρασης. Έτσι το ανυπέρβλητο της όρασης.

«Και πώς υπάρχει το ανυπέρβλητο της ακοής; Εδώ, μοναχοί, κάποιος πηγαίνει να ακούσει τον ήχο τυμπάνου, πηγαίνει να ακούσει τον ήχο βίνας, πηγαίνει να ακούσει

τον ήχο τραγουδιού, ή πηγαίνει να ακούσει διάφορα πράγματα, ή πηγαίνει να ακούσει τη Διδασκαλία ενός ασκητή ή βραχμάνου που έχει λανθασμένες απόψεις και είναι λανθασμένα ασκούμενος. Υπάρχει αυτή, μοναχοί, η ακοή· δεν λέω ότι δεν υπάρχει. Αυτή όμως η ακοή, μοναχοί, είναι κατώτερη, χωριάτικη, κοινή, μη ευγενής, μη επωφελής, δεν οδηγεί στην αποστασιοποίηση, δεν οδηγεί στο μη πάθος, δεν οδηγεί στην παύση, δεν οδηγεί στη γαλήνη, δεν οδηγεί στην άμεση γνώση, δεν οδηγεί στην ανώτατη φώτιση, δεν οδηγεί στο Νιμπάνα. Όποιος όμως, μοναχοί, πηγαίνει να ακούσει τη Διδασκαλία του Τατχάγκατα ή ενός μαθητή του Τατχάγκατα με εδραιωμένη πίστη, με εδραιωμένη αφοσίωση, έχοντας πάει αποκλειστικά, με πλήρη πίστη, αυτό είναι το ανυπέρβλητο, μοναχοί, μεταξύ των ακοών για τον εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσαρέσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα, δηλαδή το να πηγαίνει να ακούσει τη Διδασκαλία του Τατχάγκατα ή ενός μαθητή του Τατχάγκατα με εδραιωμένη πίστη, με εδραιωμένη αφοσίωση, έχοντας πάει αποκλειστικά, με πλήρη πίστη. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, το ανυπέρβλητο της ακοής. Έτσι το ανυπέρβλητο της όρασης, το ανυπέρβλητο της ακοής.

«Και πώς υπάρχει το ανυπέρβλητο του κέρδους; Εδώ, μοναχοί, κάποιος αποκτά γιο, αποκτά σύζυγο, αποκτά πλούτο, ή αποκτά διάφορα κέρδη, ή αποκτά πίστη σε έναν ασκητή ή βραχμάνο που έχει λανθασμένες απόψεις και είναι λανθασμένα ασκούμενος. Υπάρχει αυτό, μοναχοί, το κέρδος· δεν λέω ότι δεν υπάρχει. Αυτό όμως το κέρδος, μοναχοί, είναι κατώτερο, χωριάτικο, κοινό, μη ευγενές, μη επωφελές, δεν οδηγεί στην αποστασιοποίηση, δεν οδηγεί στο μη πάθος, δεν οδηγεί στην παύση, δεν οδηγεί στη γαλήνη, δεν οδηγεί στην άμεση γνώση, δεν οδηγεί στην ανώτατη φώτιση, δεν οδηγεί στο Νιμπάνα. Όποιος όμως, μοναχοί, αποκτά πίστη στον Τατχάγκατα ή σε έναν μαθητή του Τατχάγκατα με εδραιωμένη πίστη, με εδραιωμένη αφοσίωση, έχοντας πάει αποκλειστικά, με πλήρη πίστη, αυτό είναι το ανυπέρβλητο, μοναχοί, μεταξύ των κερδών για τον εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσαρέσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα, δηλαδή το να αποκτά πίστη στον Τατχάγκατα ή σε έναν μαθητή του Τατχάγκατα με εδραιωμένη πίστη, με εδραιωμένη αφοσίωση, έχοντας πάει αποκλειστικά, με πλήρη πίστη. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, το ανυπέρβλητο του κέρδους. Έτσι το ανυπέρβλητο της όρασης, το ανυπέρβλητο της ακοής, το ανυπέρβλητο του κέρδους.

«Και πώς υπάρχει το ανυπέρβλητο της εξάσκησης; Εδώ, μοναχοί, κάποιος εξασκείται στους ελέφαντες, εξασκείται στα άλογα, εξασκείται στα άρματα, εξασκείται στο τόξο, εξασκείται στο ξίφος, ή εξασκείται σε διάφορα πράγματα, ή εξασκείται κοντά σε έναν ασκητή ή βραχμάνο που έχει λανθασμένες απόψεις και είναι λανθασμένα ασκούμενος. Υπάρχει αυτή, μοναχοί, η εξάσκηση· δεν λέω ότι δεν υπάρχει. Αυτή όμως η εξάσκηση, μοναχοί, είναι κατώτερη, χωριάτικη, κοινή, μη ευγενής, μη επωφελής, δεν οδηγεί στην αποστασιοποίηση, δεν οδηγεί στο μη πάθος, δεν οδηγεί στην παύση, δεν οδηγεί στη γαλήνη, δεν οδηγεί στην άμεση γνώση, δεν οδηγεί στην ανώτατη φώτιση, δεν οδηγεί στο Νιμπάνα. Όποιος όμως, μοναχοί, στη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα εξασκεί την ανώτερη ηθική διαγωγή, εξασκεί την ανώτερη συνείδηση, εξασκεί την ανώτερη σοφία με εδραιωμένη πίστη, με εδραιωμένη αφοσίωση, έχοντας πάει αποκλειστικά, με πλήρη πίστη, αυτό είναι το ανυπέρβλητο, μοναχοί, μεταξύ των εξασκήσεων για τον

εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσaréσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα, δηλαδή στη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα εξασκεί την ανώτερη ηθική διαγωγή, εξασκεί την ανώτερη συνείδηση, εξασκεί την ανώτερη σοφία, με εδραιωμένη πίστη, με εδραιωμένη αφοσίωση, έχοντας πάει αποκλειστικά, με πλήρη πίστη. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, το ανυπέρβλητο της εξάσκησης. Έτσι το ανυπέρβλητο της όρασης, το ανυπέρβλητο της ακοής, το ανυπέρβλητο του κέρδους, το ανυπέρβλητο της εξάσκησης.

«Και πώς υπάρχει το ανυπέρβλητο της υπηρεσίας; Εδώ, μοναχοί, κάποιος υπηρετεί έναν πολεμιστή, υπηρετεί έναν βραχμάνο, υπηρετεί έναν οικοδεσπότη, ή υπηρετεί διάφορους, υπηρετεί έναν ασκητή ή βραχμάνο που έχει λανθασμένες απόψεις και είναι λανθασμένα ασκούμενος. Αυτή, μοναχοί, είναι υπηρεσία· δεν λέω ότι δεν υπάρχει. Αυτή όμως η υπηρεσία, μοναχοί, είναι κατώτερη, χυδαία, κοινή, μη ευγενής, ανώφελη, δεν οδηγεί στην αποστασιοποίηση... κ.λπ... δεν οδηγεί στο Νιμπάνα. Όποιος όμως, μοναχοί, υπηρετεί τον Τατχάγκατα ή έναν μαθητή του Τατχάγκατα με εδραιωμένη πίστη, με εδραιωμένη αγάπη, που έχει πάει αποκλειστικά, με πλήρη πίστη, αυτό είναι το ανυπέρβλητο, μοναχοί, μεταξύ των υπηρεσιών για τον εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσaréσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα, δηλαδή υπηρετεί τον Τατχάγκατα ή έναν μαθητή του Τατχάγκατα με εδραιωμένη πίστη, με εδραιωμένη αγάπη, που έχει πάει αποκλειστικά, με πλήρη πίστη. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, το ανυπέρβλητο της υπηρεσίας. Έτσι το ανυπέρβλητο της όρασης, το ανυπέρβλητο της ακοής, το ανυπέρβλητο του κέρδους, το ανυπέρβλητο της εξάσκησης, το ανυπέρβλητο της υπηρεσίας.

«Και πώς υπάρχει το ανυπέρβλητο της ανάμνησης; Εδώ, μοναχοί, κάποιος αναθυμάται την απόκτηση γιου, αναθυμάται την απόκτηση συζύγου, αναθυμάται την απόκτηση πλούτου, ή αναθυμάται διάφορα κέρδη, αναθυμάται έναν ασκητή ή βραχμάνο που έχει λανθασμένες απόψεις και είναι λανθασμένα ασκούμενος. Αυτή, μοναχοί, είναι ανάμνηση· δεν λέω ότι δεν υπάρχει. Αυτή όμως η ανάμνηση, μοναχοί, είναι κατώτερη, χυδαία, κοινή, μη ευγενής, ανώφελη, δεν οδηγεί στην αποστασιοποίηση, δεν οδηγεί στο μη πάθος, δεν οδηγεί στην παύση, δεν οδηγεί στη γαλήνη, δεν οδηγεί στην άμεση γνώση, δεν οδηγεί στην ανώτατη φώτιση, δεν οδηγεί στο Νιμπάνα. Όποιος όμως, μοναχοί, αναθυμάται τον Τατχάγκατα ή έναν μαθητή του Τατχάγκατα με εδραιωμένη πίστη, με εδραιωμένη αγάπη, που έχει πάει αποκλειστικά, με πλήρη πίστη, αυτό είναι το ανυπέρβλητο, μοναχοί, μεταξύ των αναμνήσεων για τον εξαγνισμό των όντων, για την υπέρβαση της λύπης και του θρήνου, για την πάροδο του πόνου και της δυσaréσκειας, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα, δηλαδή αναθυμάται τον Τατχάγκατα ή έναν μαθητή του Τατχάγκατα με εδραιωμένη πίστη, με εδραιωμένη αγάπη, που έχει πάει αποκλειστικά, με πλήρη πίστη. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, το ανυπέρβλητο της ανάμνησης. Αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα έξι ανυπέρβλητα πράγματα».

«Αυτοί που απέκτησαν το ανυπέρβλητο της όρασης, και το ανυπέρβλητο της ακοής·

αφού απέκτησαν το ανυπέρβλητο του κέρδους, χαίρονται στο ανυπέρβλητο της εξάσκησης.

«Εδραιωμένοι στην υπηρεσία, αναπτύσσουν την ανάμνηση·
συνδεδεμένοι με την απομόνωση, ασφαλή, που οδηγεί στο αθάνατο.

«Χαρούμενοι στην επιμέλεια, συνετοί, συγκρατημένοι στην ηθική·
αυτοί πράγματι με τον καιρό φτάνουν, εκεί όπου ο πόνος καταπαύει». Δέκατη.

Το κεφάλαιο για τα ανυπέρβλητα είναι το τρίτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Σάμακα, Απαριχάνιγια, φόβος, Χιμαβά, ανάμνηση·
Κατσάνα και δύο κατάλληλες περιόδοι, Ουντάγι, με τα ανυπέρβλητα.

4. Το κεφάλαιο για τις θεότητες

1. Η ομιλία για τον ασκούμενο

31. «Αυτά τα έξι φαινόμενα, μοναχοί, οδηγούν στην παρακμή ενός μοναχού που βρίσκεται σε εκπαίδευση. Ποια έξι; Η ευχαρίστηση στην εργασία, η ευχαρίστηση στην κουβέντα, η ευχαρίστηση στον ύπνο, η ευχαρίστηση στην κοινωνική συναναστροφή, το να μη φρουρεί κανείς τις θύρες των αισθήσεων, η αμετρία στο φαγητό - αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα έξι φαινόμενα που οδηγούν στην παρακμή ενός μοναχού που βρίσκεται σε εκπαίδευση.

Αυτά τα έξι φαινόμενα, μοναχοί, οδηγούν στη μη παρακμή ενός μοναχού που βρίσκεται σε εκπαίδευση. Ποια έξι; Η μη ευχαρίστηση στην εργασία, η μη ευχαρίστηση στην κουβέντα, η μη ευχαρίστηση στον ύπνο, η μη ευχαρίστηση στην κοινωνική συναναστροφή, το να φρουρεί κανείς τις θύρες των αισθήσεων, η μετριοπάθεια στο φαγητό - αυτά λοιπόν, μοναχοί, είναι τα έξι φαινόμενα που οδηγούν στη μη παρακμή ενός μοναχού που βρίσκεται σε εκπαίδευση». Πρώτο.

2. Η πρώτη ομιλία για τη μη παρακμή

32. Τότε κάποια θεότητα, αφού η νύχτα είχε προχωρήσει, με εξαιρετική ομορφιά, φωτίζοντας ολόκληρο το άλσος του Τζέτα, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και στάθηκε στο πλάι. Στεκόμενη στο πλάι, εκείνη η θεότητα είπε στον Ευλογημένο:

«Αυτά τα έξι φαινόμενα, σεβάσμιε κύριε, οδηγούν στη μη παρακμή ενός μοναχού. Ποια έξι; Σεβασμός προς τον Διδάσκαλο, σεβασμός προς τη Διδασκαλία, σεβασμός προς την Κοινότητα, σεβασμός προς την εξάσκηση, σεβασμός προς την επιμέλεια, σεβασμός προς τη φιλική υποδοχή - αυτά λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, είναι τα έξι φαινόμενα που οδηγούν στη μη παρακμή ενός μοναχού». Αυτά είπε εκείνη η θεότητα. Ο Διδάσκαλος συμφώνησε. Τότε εκείνη η θεότητα, λέγοντας «Ο Διδάσκαλός μου συμφώνησε», αφού απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά της και εξαφανίστηκε ακριβώς εκεί.

Τότε ο Ευλογημένος, αφού πέρασε εκείνη η νύχτα, απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Αυτή τη νύχτα, μοναχοί, κάποια θεότητα, αφού η νύχτα είχε προχωρήσει, με εξαιρετική ομορφιά, φωτίζοντας ολόκληρο το άλσος του Τζέτα, πλησίασε εμένα· αφού πλησίασε, μου απέδωσε σεβασμό και στάθηκε στο πλάι. Στεκόμενη στο πλάι,

μοναχοί, εκείνη η θεότητα μου είπε: 'Αυτά τα έξι φαινόμενα, σεβάσμιε κύριε, οδηγούν στη μη παρακμή ενός μοναχού. Ποια έξι; Σεβασμός προς τον Διδάσκαλο, σεβασμός προς τη Διδασκαλία, σεβασμός προς την Κοινότητα, σεβασμός προς την εξάσκηση, σεβασμός προς την επιμέλεια, σεβασμός προς τη φιλική υποδοχή - αυτά λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, είναι τα έξι φαινόμενα που οδηγούν στη μη παρακμή ενός μοναχού'. Αυτά είπε, μοναχοί, εκείνη η θεότητα. Αφού είπε αυτά, μου απέδωσε σεβασμό, με περιήλθε κρατώντας με στα δεξιά του και εξαφανίστηκε ακριβώς εκεί».

«Αυτός που σέβεται τον Διδάσκαλο, που σέβεται τη Διδασκαλία, και έχει βαθύ σεβασμό για την Κοινότητα·
ο μοναχός που σέβεται την επιμέλεια, που σέβεται τη φιλική υποδοχή·
είναι ανίκανος για παρακμή, βρίσκεται κοντά στο Νιμπάνα». Δεύτερο.

3. Η δεύτερη ομιλία για τη μη παρακμή

33. «Αυτή τη νύχτα, μοναχοί, κάποια θεότητα, αφού η νύχτα είχε προχωρήσει, με εξαιρετική ομορφιά, φωτίζοντας ολόκληρο το άλσος του Τζέτα, πλησίασε εμένα· αφού πλησίασε, μου απέδωσε σεβασμό και στάθηκε στο πλάι. Στεκόμενη στο πλάι, μοναχοί, εκείνη η θεότητα μου είπε: 'Αυτά τα έξι φαινόμενα, σεβάσμιε κύριε, οδηγούν στη μη παρακμή ενός μοναχού. Ποια έξι; Σεβασμός προς τον Διδάσκαλο, σεβασμός προς τη Διδασκαλία, σεβασμός προς την Κοινότητα, σεβασμός προς την εξάσκηση, σεβασμός προς την ντροπή, σεβασμός προς τον ηθικό φόβο - αυτά λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, είναι τα έξι φαινόμενα που οδηγούν στη μη παρακμή ενός μοναχού'. Αυτά είπε, μοναχοί, εκείνη η θεότητα. Αφού είπε αυτά, μου απέδωσε σεβασμό, με περιήλθε κρατώντας με στα δεξιά του και εξαφανίστηκε ακριβώς εκεί».

«Αυτός που σέβεται τον Διδάσκαλο, που σέβεται τη Διδασκαλία, και έχει βαθύ σεβασμό για την Κοινότητα·
προικισμένος με ντροπή και ηθικό φόβο, με σεβασμό και ευλάβεια·
είναι ανίκανος για παρακμή, βρίσκεται κοντά στο Νιμπάνα». Τρίτη.

4. Η ομιλία στον Μαχαμογκαλλάνα

34. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε στον σεβάσμιο Μαχαμογκαλλάνα, που είχε μεταβεί σε ιδιωτικό χώρο και ήταν σε απομόνωση, εγέρθηκε αυτός ο αναλογισμός στον νου: «Ποιοι θεοί έχουν έτσι τη γνώση - 'οι εισερχόμενοι στο ρεύμα είναι μη υποκείμενοι πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιοι, κατευθυνόμενοι στην ανώτατη φώτιση';» Εκείνη την περίοδο ένας μοναχός ονόματι Τίσσα είχε μόλις πεθάνει και είχε επαναγεννηθεί σε κάποιον κόσμο του Βράχμα. Και εκεί τον γνωρίζουν έτσι: «Ο Τίσσα Βράχμα είναι με μεγάλη υπερφυσική δύναμη και μεγάλη επιρροή».

Τότε ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα - όπως ακριβώς ένας δυνατός άνδρας θα άπλωνε το λυγισμένο χέρι του ή θα λύγιζε το απλωμένο χέρι του, ακριβώς έτσι - εξαφανίστηκε από το άλσος του Τζέτα και εμφανίστηκε σε εκείνον τον κόσμο του Βράχμα. Ο Τίσσα Βράχμα είδε τον σεβάσμιο Μαχαμογκαλλάνα να έρχεται από μακριά. Αφού τον είδε, είπε στον σεβάσμιο Μαχαμογκαλλάνα: «Έλα, αγαπητέ Μογκαλλάνα· καλώς ήρθες, αγαπητέ Μογκαλλάνα· μετά από πολύ καιρό, αγαπητέ Μογκαλλάνα, βρήκες την ευκαιρία, δηλαδή να έρθεις εδώ. Κάθισε, αγαπητέ Μογκαλλάνα, αυτό το κάθισμα είναι προετοιμασμένο». Ο σεβάσμιος

Μαχαμογκαλλάνα κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Και ο Τίσσα Βράχμα, αφού απέδωσε σεβασμό στον σεβάσμιο Μαχαμογκαλλάνα, κάθισε στο πλάι. Στον Τίσσα Βράχμα που καθόταν στο πλάι, ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα είπε αυτό:

«Ποιοι θεοί, Τίσσα, έχουν έτσι τη γνώση - 'οι εισερχόμενοι στο ρεύμα είναι μη υποκείμενοι πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιοι, κατευθυνόμενοι στην ανώτατη φώτιση';» «Οι θεοί που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς, αγαπητέ Μογκαλλάνα, έχουν έτσι τη γνώση - 'οι εισερχόμενοι στο ρεύμα είναι μη υποκείμενοι πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιοι, κατευθυνόμενοι στην ανώτατη φώτιση'».

«Όλοι άραγε, Τίσσα, οι θεοί που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς έχουν έτσι τη γνώση - 'οι εισερχόμενοι στο ρεύμα είναι μη υποκείμενοι πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιοι, κατευθυνόμενοι στην ανώτατη φώτιση';» «Όχι, αγαπητέ Μογκαλλάνα, δεν έχουν όλοι οι θεοί που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς έτσι τη γνώση - 'οι εισερχόμενοι στο ρεύμα είναι μη υποκείμενοι πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιοι, κατευθυνόμενοι στην ανώτατη φώτιση'. Εκείνοι, αγαπητέ Μογκαλλάνα, οι θεοί που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς που δεν είναι προικισμένοι με ακλόνητη πεποίθηση στον Βούδα, δεν είναι προικισμένοι με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, δεν είναι προικισμένοι με ακλόνητη πεποίθηση στην Κοινότητα, δεν είναι προικισμένοι με ηθική αρεστή στους ευγενείς, αυτοί οι θεοί δεν έχουν έτσι τη γνώση - 'οι εισερχόμενοι στο ρεύμα είναι μη υποκείμενοι πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιοι, κατευθυνόμενοι στην ανώτατη φώτιση'. Εκείνοι όμως, αγαπητέ Μογκαλλάνα, οι θεοί που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς που είναι προικισμένοι με ακλόνητη πεποίθηση στον Βούδα, προικισμένοι με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, προικισμένοι με ακλόνητη πεποίθηση στην Κοινότητα, προικισμένοι με ηθική αρεστή στους ευγενείς, αυτοί έχουν έτσι τη γνώση - 'οι εισερχόμενοι στο ρεύμα είναι μη υποκείμενοι πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιοι, κατευθυνόμενοι στην ανώτατη φώτιση'».

«Μόνο οι θεοί που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς, Τίσσα, έχουν έτσι τη γνώση - 'οι εισερχόμενοι στο ρεύμα είναι μη υποκείμενοι πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιοι, κατευθυνόμενοι στην ανώτατη φώτιση', ή μήπως και οι θεοί Ταβατίμσα... κ.λπ... και οι θεοί Γιάμα... και οι θεοί Τουσίτα... και οι δημιουργοχαρείς θεοί... και οι θεοί που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων έχουν έτσι τη γνώση - 'οι εισερχόμενοι στο ρεύμα είναι μη υποκείμενοι πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιοι, κατευθυνόμενοι στην ανώτατη φώτιση';» «Και οι θεοί που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων, αγαπητέ Μογκαλλάνα, έχουν έτσι τη γνώση - 'οι εισερχόμενοι στο ρεύμα είναι μη υποκείμενοι πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιοι, κατευθυνόμενοι στην ανώτατη φώτιση'».

«Όλοι λοιπόν οι θεοί που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων, Τίσσα, έχουν έτσι τη γνώση - 'οι εισερχόμενοι στο ρεύμα είναι μη υποκείμενοι πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιοι, κατευθυνόμενοι στην ανώτατη φώτιση';» «Όχι πράγματι, αγαπητέ Μογκαλλάνα, δεν έχουν όλοι οι θεοί που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων έτσι τη γνώση - 'οι εισερχόμενοι στο ρεύμα είναι μη υποκείμενοι πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιοι, κατευθυνόμενοι στην ανώτατη φώτιση'. Εκείνοι πράγματι, αγαπητέ Μογκαλλάνα, οι θεοί που

ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων που δεν είναι προικισμένοι με ακλόνητη πεποίθηση στον Βούδα, δεν είναι προικισμένοι με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, δεν είναι προικισμένοι με ακλόνητη πεποίθηση στην Κοινότητα, δεν είναι προικισμένοι με ηθική αρεστή στους ευγενείς, εκείνοι οι θεοί δεν έχουν έτσι τη γνώση - 'οι εισερχόμενοι στο ρεύμα είναι μη υποκείμενοι πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιοι, κατευθυνόμενοι στην ανώτατη φώτιση'. Εκείνοι όμως, αγαπητέ Μογκαλλάνα, οι θεοί που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων που είναι προικισμένοι με ακλόνητη πεποίθηση στον Βούδα, προικισμένοι με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, προικισμένοι με ακλόνητη πεποίθηση στην Κοινότητα, προικισμένοι με ηθική αρεστή στους ευγενείς, αυτοί έχουν έτσι τη γνώση - 'οι εισερχόμενοι στο ρεύμα είναι μη υποκείμενοι πλέον σε ξεπεσμό σε κατώτερους κόσμους, βέβαιοι, κατευθυνόμενοι στην ανώτατη φώτιση'».

Τότε ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα, αφού δέχτηκε με χαρά τα λόγια του Βράχμα Τίσσα και εξέφρασε ευχαριστίες - όπως ακριβώς ένας δυνατός άνδρας θα άπλωνε το λυγισμένο χέρι του ή θα λύγιζε το απλωμένο χέρι του, ακριβώς έτσι - εξαφανίστηκε από τον κόσμο του Βράχμα και εμφανίστηκε στο άλσος του Τζέτα. Τέταρτο.

5. Η ομιλία για το συντελεστικό στην αληθινή γνώση

35. «Αυτές οι έξι, μοναχοί, είναι νοητικές καταστάσεις συντελεστικές στην αληθινή γνώση. Ποια έξι; Η αντίληψη της παροδικότητας, η αντίληψη του υπαρξιακού πόνου στο παροδικό, η αντίληψη του μη-εαυτού στον υπαρξιακό πόνο, η αντίληψη της εγκατάλειψης, η αντίληψη του μη πάθους, η αντίληψη της παύσης - αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι έξι νοητικές καταστάσεις συντελεστικές στην αληθινή γνώση». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τις αιτίες αντιδικίας

36. «Αυτές οι έξι, μοναχοί, είναι οι αιτίες αντιδικίας. Ποιες είναι οι έξι; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι οργίλος και μνησίκακος. Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που είναι οργίλος και μνησίκακος, αυτός διαμένει ασεβής προς τον Διδάσκαλο, χωρίς σεβασμό, διαμένει ασεβής προς τη Διδασκαλία, χωρίς σεβασμό, διαμένει ασεβής προς την Κοινότητα, χωρίς σεβασμό, και δεν είναι αυτός που εκπληρώνει την εξάσκηση. Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που διαμένει ασεβής προς τον Διδάσκαλο, χωρίς σεβασμό, διαμένει ασεβής προς τη Διδασκαλία, χωρίς σεβασμό, διαμένει ασεβής προς την Κοινότητα, χωρίς σεβασμό, δεν είναι αυτός που εκπληρώνει την εξάσκηση, αυτός δημιουργεί αντιδικία στην Κοινότητα, η οποία αντιδικία είναι προς βλάβη του πλήθους, προς δυστυχία του πλήθους, προς συμφορά, προς βλάβη και οδύνη θεών και ανθρώπων. Αν εσείς, μοναχοί, αντιλαμβάνεστε μια τέτοια αιτία αντιδικίας εσωτερικά ή εξωτερικά. Εκεί εσείς, μοναχοί, θα πρέπει να προσπαθήσετε για την εγκατάλειψη αυτής της ίδιας κακόβουλης αιτίας αντιδικίας. Αν εσείς, μοναχοί, δεν αντιλαμβάνεστε μια τέτοια αιτία αντιδικίας εσωτερικά ή εξωτερικά, εκεί εσείς, μοναχοί, θα πρέπει να ακολουθήσετε για τη μη-επανεμφάνιση στο μέλλον αυτής της ίδιας κακόβουλης αιτίας αντιδικίας. Έτσι υπάρχει η εγκατάλειψη αυτής της κακόβουλης αιτίας αντιδικίας. Έτσι υπάρχει η μη-επανεμφάνιση στο μέλλον αυτής της κακόβουλης αιτίας αντιδικίας.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός είναι υποτιμητικός και ανταγωνιστικός... κ.λπ... είναι ζηλόφθονος και τσιγκούνης... είναι δόλιος και απατηλός... έχει κακόβουλες επιθυμίες και έχει λανθασμένες απόψεις... είναι αγκιστρωμένος στις προσωπικές του

απόψεις, ο διατηρών με πείσμα τις προσωπικές του απόψεις, εγκαταλείπων τις προσωπικές του απόψεις με δυσκολία. Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που είναι αγκιστρωμένος στις προσωπικές του απόψεις, ο διατηρών με πείσμα τις προσωπικές του απόψεις, εγκαταλείπων τις προσωπικές του απόψεις με δυσκολία, αυτός διαμένει ασεβής προς τον Διδάσκαλο, χωρίς σεβασμό, διαμένει ασεβής προς τη Διδασκαλία, χωρίς σεβασμό, διαμένει ασεβής προς την Κοινότητα, χωρίς σεβασμό, και δεν είναι αυτός που εκπληρώνει την εξάσκηση. Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που διαμένει ασεβής προς τον Διδάσκαλο, χωρίς σεβασμό, προς τη Διδασκαλία... κ.λπ... διαμένει ασεβής προς την Κοινότητα, χωρίς σεβασμό, δεν είναι αυτός που εκπληρώνει την εξάσκηση, αυτός δημιουργεί αντιδικία στην Κοινότητα, η οποία αντιδικία είναι προς βλάβη του πλήθους, προς δυστυχία του πλήθους, προς συμφορά, προς βλάβη και οδύνη θεών και ανθρώπων. Αν εσείς, μοναχοί, αντιλαμβάνεστε μια τέτοια αιτία αντιδικίας εσωτερικά ή εξωτερικά. Εκεί εσείς, μοναχοί, θα πρέπει να προσπαθήσετε για την εγκατάλειψη αυτής της ίδιας κακόβουλης αιτίας αντιδικίας. Αν εσείς, μοναχοί, δεν αντιλαμβάνεστε μια τέτοια αιτία αντιδικίας εσωτερικά ή εξωτερικά. Εκεί εσείς, μοναχοί, θα πρέπει να ακολουθήσετε για τη μη-επανεμφάνιση στο μέλλον αυτής της ίδιας κακόβουλης αιτίας αντιδικίας. Έτσι υπάρχει η εγκατάλειψη αυτής της κακόβουλης αιτίας αντιδικίας. Έτσι υπάρχει η μη-επανεμφάνιση στο μέλλον αυτής της κακόβουλης αιτίας αντιδικίας. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι έξι αιτίες αντιδικίας». Έκτο.

7. Η ομιλία για τη δωρεά με έξι παράγοντες

37. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκείνη την περίοδο η Νανταμάτα της Βελουκαντακί, λαϊκή ακόλουθος, εδραιώνει προσφορά προικισμένη με έξι παράγοντες στην κοινότητα μοναχών με επικεφαλής τον Σαριπούττα και τον Μογκαλλάνα. Ο Ευλογημένος είδε με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, τη Νανταμάτα της Βελουκαντακί, λαϊκή ακόλουθο, να εδραιώνει προσφορά προικισμένη με έξι παράγοντες στην κοινότητα μοναχών με επικεφαλής τον Σαριπούττα και τον Μογκαλλάνα. Αφού είδε, απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Αυτή, μοναχοί, η Νανταμάτα της Βελουκαντακί, λαϊκή ακόλουθος, εδραιώνει προσφορά προικισμένη με έξι παράγοντες στην κοινότητα μοναχών με επικεφαλής τον Σαριπούττα και τον Μογκαλλάνα».

«Και πώς, μοναχοί, μια προσφορά είναι προικισμένη με έξι παράγοντες; Εδώ, μοναχοί, ο δωρητής έχει τρεις παράγοντες, οι αποδέκτες έχουν τρεις παράγοντες. Ποιοι είναι οι τρεις παράγοντες του δωρητή; Εδώ, μοναχοί, ο δωρητής πριν ακόμα από τη δωρεά είναι χαρούμενος, δίνοντας αποκτά πεποίθηση στη συνείδηση, αφού δώσει είναι ικανοποιημένος. Αυτοί είναι οι τρεις παράγοντες του δωρητή.

«Ποιοι είναι οι τρεις παράγοντες των αποδεκτών; Εδώ, μοναχοί, οι αποδέκτες είναι χωρίς πάθος ή ασκούνται για την απομάκρυνση του πάθους, είναι χωρίς μίσος ή ασκούνται για την απομάκρυνση του μίσους, είναι χωρίς αυταπάτη ή ασκούνται για την απομάκρυνση της αυταπάτης. Αυτοί είναι οι τρεις παράγοντες των αποδεκτών. Έτσι τρεις παράγοντες του δωρητή, τρεις παράγοντες των αποδεκτών. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, μια προσφορά είναι προικισμένη με έξι παράγοντες.

«Για μια προσφορά έτσι προικισμένη με έξι παράγοντες, μοναχοί, δεν είναι εύκολο να μετρηθεί το μέτρο της αξιέπαινης πράξης - 'τόσο είναι το ρεύμα αξιέπαινων πράξεων, ρεύμα του καλού, τροφή της ευτυχίας, που οδηγεί στον ουράνιο κόσμο, με ευχάριστο επακόλουθο, που οδηγεί στον παράδεισο, που οδηγεί στο επιθυμητό, στο αρεστό, στο ευχάριστο, στην ευημερία, στην ευτυχία'. Αλλά θεωρείται ακριβώς ως αναρίθμητο, αμέτρητο, μεγάλο σύνολο αξιέπαινων πράξεων.

«Όπως, μοναχοί, στον μεγάλο ωκεανό δεν είναι εύκολο να μετρηθεί το μέτρο του νερού - 'τόσα αλγάκα νερού' ή 'τόσες εκατοντάδες αλγάκα νερού' ή 'τόσες χιλιάδες αλγάκα νερού' ή 'τόσες εκατοντάδες χιλιάδες αλγάκα νερού'. Αλλά θεωρείται ακριβώς ως αναρίθμητο, αμέτρητο, μεγάλο σύνολο νερού. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, για μια προσφορά έτσι προικισμένη με έξι παράγοντες δεν είναι εύκολο να μετρηθεί το μέτρο της αξιέπαινης πράξης - 'τόσο είναι το ρεύμα αξιέπαινων πράξεων, ρεύμα του καλού, τροφή της ευτυχίας, που οδηγεί στον ουράνιο κόσμο, με ευχάριστο επακόλουθο, που οδηγεί στον παράδεισο, που οδηγεί στο επιθυμητό, στο αρεστό, στο ευχάριστο, στην ευημερία, στην ευτυχία'. Αλλά θεωρείται ακριβώς ως αναρίθμητο, αμέτρητο, μεγάλο σύνολο αξιέπαινων πράξεων».

«Πριν ακόμα από τη δωρεά χαρούμενος, δίνοντας ας αποκτή πεποίθηση στη συνείδηση·
αφού δώσει είναι ικανοποιημένος, αυτή είναι η τελειότητα της θυσίας.

«Χωρίς πάθος, χωρίς μίσος, χωρίς αυταπάτη, χωρίς νοητικές διαφθορές·
το χωράφι της θυσίας είναι τέλειο, οι συγκρατημένοι που ζουν την ιερή ζωή.

«Αφού ο ίδιος πλύνει, αφού δώσει με τα δικά του χέρια·
αυτή η θυσία για τον εαυτό του και για τον άλλο, έχει μεγάλο καρπό.

«Έτσι αφού θυσιάσει ο ευφυής, με πίστη, με ελεύθερη συνείδηση·
στον μη επιβλαβή, ευτυχισμένο κόσμο, ο σοφός επαναγεννιέται.» Έβδομη.

8. Η ομιλία για αυτόν που ενεργεί ο ίδιος

38. Τότε κάποιος βραχμάνος πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο βραχμάνος είπε στον Ευλογημένο: «Εγώ πράγματι, αγαπητέ Γκόταμα, λέω έτσι και έχω αυτήν την άποψη - 'δεν υπάρχει πράξη του εαυτού, δεν υπάρχει πράξη άλλου'». «Εγώ, βραχμάνε, δεν έχω δει ούτε ακούσει κάποιον με τέτοια άποψη, με τέτοια θέση. Πώς είναι δυνατόν κάποιος που ο ίδιος προχωρά μπροστά, που ο ίδιος οπισθοχωρεί, να λέει έτσι - 'δεν υπάρχει πράξη του εαυτού, δεν υπάρχει πράξη άλλου'!»

«Τι νομίζεις, βραχμάνε, υπάρχει το στοιχείο της ενεργοποίησης;» «Ναι, αγαπητέ». «Όταν υπάρχει το στοιχείο της ενεργοποίησης, αναγνωρίζονται τα όντα που ενεργοποιούνται;» «Ναι, αγαπητέ». «Όταν, βραχμάνε, υπάρχει το στοιχείο της ενεργοποίησης και αναγνωρίζονται τα όντα που ενεργοποιούνται, αυτή είναι η πράξη του εαυτού των όντων, αυτή είναι η πράξη άλλου».

«Τι νομίζεις, βραχμάνε, υπάρχει το στοιχείο της επιμονής;» Κ.λπ... υπάρχει το στοιχείο της έντονης προσπάθειας... υπάρχει το στοιχείο της δύναμης... υπάρχει το στοιχείο της σταθερότητας... υπάρχει το στοιχείο της επίθεσης;» «Ναι, αγαπητέ».

«Όταν υπάρχει το στοιχείο της επίθεσης, αναγνωρίζονται τα όντα που επιτίθενται;»
«Ναι, αγαπητέ». «Όταν, βραχμάνε, υπάρχει το στοιχείο της επίθεσης και αναγνωρίζονται τα όντα που επιτίθενται, αυτή είναι η πράξη του εαυτού των όντων, αυτή είναι η πράξη άλλου».

«Εγώ, βραχμάνε, δεν έχω δει ούτε ακούσει κάποιον με τέτοια άποψη, με τέτοια θέση. Πώς είναι δυνατόν κάποιος που ο ίδιος προχωρά μπροστά, που ο ίδιος οπισθοχωρεί, να λέει έτσι - 'δεν υπάρχει πράξη του εαυτού, δεν υπάρχει πράξη άλλου'».

«Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα... κ.λπ... από σήμερα και στο εξής έχω καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής!» Όγδοη.

9. Η ομιλία για την αιτιότητα

39. «Αυτές οι τρεις, μοναχοί, είναι οι πηγές για την προέλευση των πράξεων. Ποια τρία; Η απληστία είναι πηγή για την προέλευση των πράξεων, το μίσος είναι πηγή για την προέλευση των πράξεων, η αυταπάτη είναι πηγή για την προέλευση των πράξεων. Δεν εγείρεται, μοναχοί, μη-απληστία από την απληστία· αλλά μάλλον, μοναχοί, από την απληστία εγείρεται μόνο απληστία. Δεν εγείρεται, μοναχοί, μη-μίσος από το μίσος· αλλά μάλλον, μοναχοί, από το μίσος εγείρεται μόνο μίσος. Δεν εγείρεται, μοναχοί, μη αυταπάτη από την αυταπάτη· αλλά μάλλον, μοναχοί, από την αυταπάτη εγείρεται μόνο αυταπάτη. Δεν εμφανίζονται, μοναχοί, θεοί με πράξη γεννημένη από απληστία, με πράξη γεννημένη από μίσος, με πράξη γεννημένη από αυταπάτη, δεν εμφανίζονται άνθρωποι, ούτε οποιοιδήποτε άλλοι καλότυχοι κόσμοι. Αλλά μάλλον, μοναχοί, με πράξη γεννημένη από απληστία, με πράξη γεννημένη από μίσος, με πράξη γεννημένη από αυταπάτη εμφανίζεται η κόλαση, εμφανίζεται το ζωικό βασίλειο, εμφανίζεται η σφαίρα των φαντασμάτων, ή οποιοιδήποτε άλλοι κακότυχοι κόσμοι. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τρεις πηγές για την προέλευση των πράξεων.

«Αυτές οι τρεις, μοναχοί, είναι οι πηγές για την προέλευση των πράξεων. Ποια τρία; Η μη-απληστία είναι πηγή για την προέλευση των πράξεων, το μη-μίσος είναι πηγή για την προέλευση των πράξεων, η μη αυταπάτη είναι πηγή για την προέλευση των πράξεων. Δεν εγείρεται, μοναχοί, απληστία από τη μη-απληστία· αλλά μάλλον, μοναχοί, από τη μη-απληστία εγείρεται μόνο μη-απληστία. Δεν εγείρεται, μοναχοί, μίσος από το μη-μίσος· αλλά μάλλον, μοναχοί, από το μη-μίσος εγείρεται μόνο μη-μίσος. Δεν εγείρεται, μοναχοί, αυταπάτη από τη μη αυταπάτη· αλλά μάλλον, μοναχοί, από τη μη αυταπάτη εγείρεται μόνο μη αυταπάτη. Δεν εμφανίζεται, μοναχοί, με πράξη γεννημένη από μη-απληστία, με πράξη γεννημένη από μη-μίσος, με πράξη γεννημένη από μη αυταπάτη η κόλαση, δεν εμφανίζεται το ζωικό βασίλειο, δεν εμφανίζεται η σφαίρα των φαντασμάτων, ούτε οποιοιδήποτε άλλοι κακότυχοι κόσμοι. Αλλά μάλλον, μοναχοί, με πράξη γεννημένη από μη-απληστία, με πράξη γεννημένη από μη-μίσος, με πράξη γεννημένη από μη αυταπάτη εμφανίζονται θεοί, εμφανίζονται άνθρωποι, ή οποιοιδήποτε άλλοι καλότυχοι κόσμοι. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τρεις πηγές για την προέλευση των πράξεων». Ένατη.

10. Η ομιλία για τον Κιμίλα

40. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στην Κιμιλά, στο άλσος των δέντρων νίκουλα. Τότε ο σεβάσμιος Κίμιλα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο

πλάι, ο σεβάσμιος Κίμιλα είπε στον Ευλογημένο: «Ποια άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία όταν ο Τατχάγκατα έχει επιτύχει το τελικό Νιμπάνα η Άριστη Διδασκαλία δεν έχει μεγάλη διάρκεια;» «Εδώ, Κίμιλα, όταν ο Τατχάγκατα έχει επιτύχει το τελικό Νιμπάνα, μοναχοί, μοναχές, λαϊκοί ακόλουθοι και λαϊκές ακόλουθοι διαμένουν ασεβείς και χωρίς σεβασμό προς τον Διδάσκαλο, διαμένουν ασεβείς και χωρίς σεβασμό προς τη Διδασκαλία, διαμένουν ασεβείς και χωρίς σεβασμό προς την Κοινότητα, διαμένουν ασεβείς και χωρίς σεβασμό προς την εξάσκηση, διαμένουν ασεβείς και χωρίς σεβασμό προς την επιμέλεια, διαμένουν ασεβείς και χωρίς σεβασμό προς τη φιλική υποδοχή. Αυτή λοιπόν, Κίμιλα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία όταν ο Τατχάγκατα έχει επιτύχει το τελικό Νιμπάνα η Άριστη Διδασκαλία δεν έχει μεγάλη διάρκεια.»

«Και ποια, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία όταν ο Τατχάγκατα έχει επιτύχει το τελικό Νιμπάνα η Άριστη Διδασκαλία έχει μεγάλη διάρκεια;» «Εδώ, Κίμιλα, όταν ο Τατχάγκατα έχει επιτύχει το τελικό Νιμπάνα, μοναχοί, μοναχές, λαϊκοί ακόλουθοι και λαϊκές ακόλουθοι διαμένουν ευσεβείς και με σεβασμό προς τον Διδάσκαλο, διαμένουν ευσεβείς και με σεβασμό προς τη Διδασκαλία, διαμένουν ευσεβείς και με σεβασμό προς την Κοινότητα, διαμένουν ευσεβείς και με σεβασμό προς την εξάσκηση, διαμένουν ευσεβείς και με σεβασμό προς την επιμέλεια, διαμένουν ευσεβείς και με σεβασμό προς τη φιλική υποδοχή. Αυτή λοιπόν, Κίμιλα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία όταν ο Τατχάγκατα έχει επιτύχει το τελικό Νιμπάνα η Άριστη Διδασκαλία έχει μεγάλη διάρκεια.» Δέκατη.

11. Η ομιλία για τον κορμό ξύλου

41. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο σεβάσμιος Σαριπούττα διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο όρος Γκιτζτζακούτα. Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα, αφού ντύθηκε το πρωί και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, κατεβαίνοντας από το όρος Γκιτζτζακούτα μαζί με πολλούς μοναχούς, είδε σε κάποια περιοχή έναν μεγάλο κορμό ξύλου. Αφού είδε, απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Βλέπετε, φίλοι, εσείς εκείνον τον μεγάλο κορμό ξύλου;» «Ναι, φίλε».

«Αν επιθυμεί, φίλοι, ένας μοναχός κάτοχος υπερφυσικής δύναμης που έχει επιτύχει την κυριαρχία του νου θα μπορούσε να αποφασίσει ότι εκείνος ο κορμός ξύλου είναι γη. Για ποιο λόγο; Υπάρχει, φίλοι, σε εκείνον τον κορμό ξύλου το στερεό στοιχείο, σε εξάρτηση από το οποίο ένας μοναχός κάτοχος υπερφυσικής δύναμης που έχει επιτύχει την κυριαρχία του νου θα μπορούσε να αποφασίσει ότι εκείνος ο κορμός ξύλου είναι γη. Αν επιθυμεί, φίλοι, ένας μοναχός κάτοχος υπερφυσικής δύναμης που έχει επιτύχει την κυριαρχία του νου θα μπορούσε να αποφασίσει ότι εκείνος ο κορμός ξύλου είναι νερό... κ.λπ... θα μπορούσε να αποφασίσει ότι είναι φωτιά... θα μπορούσε να αποφασίσει ότι είναι αέρας... θα μπορούσε να αποφασίσει ότι είναι ωραίο... θα μπορούσε να αποφασίσει ότι είναι μη ελκυστικό. Για ποιο λόγο; Υπάρχει, φίλοι, σε εκείνον τον κορμό ξύλου το μη ελκυστικό στοιχείο, σε εξάρτηση από το οποίο ένας μοναχός κάτοχος υπερφυσικής δύναμης που έχει επιτύχει την κυριαρχία του νου θα μπορούσε να αποφασίσει ότι εκείνος ο κορμός ξύλου είναι μη ελκυστικό». Ενδέκατη.

12. Η ομιλία για τον Νάγκιτα

42. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος περιπλανιόταν στους Κοσάλα με μια μεγάλη Κοινότητα μοναχών και έφτασε σε ένα βραχμανικό χωριό των Κοσάλα που ονομαζόταν Ισχανάνγκαλα. Εκεί ο Ευλογημένος διέμενε στην Ισχανάνγκαλα, στο

δασώδες άλσος της Ισχανάνγκαλα. Οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες της Ισχανάνγκαλα άκουσαν - «Ο ασκητής Γκόταμα, γιος των Σάκυα, που αναχώρησε από την οικογένεια των Σάκυα, έφτασε στην Ισχανάνγκαλα και διαμένει στην Ισχανάνγκαλα, στο δασώδες άλσος της Ισχανάνγκαλα. Και για αυτόν τον αξιότιμο Γκόταμα έχει διαδοθεί αυτή η καλή φήμη: 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά... κ.λπ... ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'. Αυτός αυτόν τον κόσμο μαζί με τους θεούς... κ.λπ... είναι πράγματι καλό να δει κανείς τέτοιους Άξιους'». Τότε οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες της Ισχανάνγκαλα, αφού πέρασε εκείνη η νύχτα, παίρνοντας άφθονη στερεά και μαλακή τροφή, πήγαν στο δασώδες άλσος της Ισχανάνγκαλα· αφού πλησίασαν, στάθηκαν στο εξωτερικό πρόπυλο της πόρτας με δυνατές φωνές και μεγάλες κραυγές.

Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Νάγκιτα ήταν ο συνοδός του Ευλογημένου. Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Νάγκιτα: «Ποιοι είναι αυτοί, Νάγκιτα, με τις δυνατές φωνές και τις μεγάλες κραυγές, σαν ψαράδες σε αρπαγή ψαριών, θα έλεγα;» «Αυτοί, σεβάσμιε κύριε, είναι οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες της Ισχανάνγκαλα, που παίρνοντας άφθονη στερεά και μαλακή τροφή, στέκονται στο εξωτερικό πρόπυλο της πόρτας για τον ίδιο τον Ευλογημένο και την Κοινότητα των μοναχών». «Μη με συναντήσει η φήμη, Νάγκιτα, και μη με συναντήσει η φήμη. Όποιος, Νάγκιτα, δεν αποκτά κατά βούληση, δεν αποκτά χωρίς δυσκολία, δεν αποκτά χωρίς κόπο αυτή την ευτυχία της απάρνησης, την ευτυχία της αποστασιοποίησης, την ευτυχία της γαλήνης, την ευτυχία της ανώτατης φώτισης, που εγώ αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο, αυτός θα συναινούσε σε εκείνη την ακάθαρτη ευτυχία, την ευτυχία της υπνηλίας, την ευτυχία του υλικού κέρδους, της τιμής και της φήμης».

«Ας αποδεχθεί τώρα, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος· ας αποδεχθεί ο Καλότυχος· τώρα είναι ο χρόνος για αποδοχή, σεβάσμιε κύριε, του Ευλογημένου. Όπου κι αν πάει τώρα, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος, προς τα εκεί θα κλίνουν οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες, οι κάτοικοι των κωμοπόλεων και οι κάτοικοι της υπαίθρου. Όπως, σεβάσμιε κύριε, όταν ο ουρανός βρέχει με μεγάλες σταγόνες, τα νερά κυλούν κατά την κλίση· ακριβώς έτσι, σεβάσμιε κύριε, όπου κι αν πάει τώρα ο Ευλογημένος, προς τα εκεί θα κλίνουν οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες, οι κάτοικοι των κωμοπόλεων και οι κάτοικοι της υπαίθρου. Για ποιο λόγο; Διότι πράγματι, σεβάσμιε κύριε, τέτοια είναι η ηθική και η σοφία του Ευλογημένου».

«Μη με συναντήσει η φήμη, Νάγκιτα, και μη με συναντήσει η φήμη. Όποιος, Νάγκιτα, δεν αποκτά κατά βούληση, δεν αποκτά χωρίς δυσκολία, δεν αποκτά χωρίς κόπο αυτή την ευτυχία της απάρνησης, την ευτυχία της αποστασιοποίησης, την ευτυχία της γαλήνης, την ευτυχία της ανώτατης φώτισης, που εγώ αποκτώ κατά βούληση, αποκτώ χωρίς δυσκολία, αποκτώ χωρίς κόπο, αυτός θα συναινούσε σε εκείνη την ακάθαρτη ευτυχία, την ευτυχία της υπνηλίας, την ευτυχία του υλικού κέρδους, της τιμής και της φήμης».

«Εδώ εγώ, Νάγκιτα, βλέπω έναν μοναχό που διαμένει κοντά σε χωριό να κάθεται αυτοσυγκεντρωμένος. Σε μένα, Νάγκιτα, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Τώρα αυτόν τον σεβάσμιο θα τον εξυπηρετήσει ο επιστάτης του μοναστηριού ή ο δόκιμος και θα τον αποσπάσει από εκείνη την αυτοσυγκέντρωση'. Γι' αυτό εγώ, Νάγκιτα, δεν είμαι ικανοποιημένος με εκείνον τον μοναχό για τη διαμονή κοντά σε χωριό. Εδώ όμως

εγώ, Νάγκιτα, βλέπω έναν δασόβιο μοναχό να κάθεται στο δάσος νυστάζοντας. Σε μένα, Νάγκιτα, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Τώρα αυτός ο σεβάσμιος, αφού απομακρύνει αυτή την κούραση του ύπνου, θα στρέψει τον νου στην αντίληψη του δάσους με ενότητα'. Γι' αυτό εγώ, Νάγκιτα, είμαι ικανοποιημένος με εκείνον τον μοναχό για τη διαμονή στο δάσος.

«Εδώ όμως εγώ, Νάγκιτα, βλέπω έναν δασόβιο μοναχό να κάθεται στο δάσος μη αυτοσυγκεντρωμένος. Σε μένα, Νάγκιτα, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Τώρα αυτός ο σεβάσμιος είτε θα αυτοσυγκεντρώσει τον μη αυτοσυγκεντρωμένο νου, είτε θα διαφυλάξει τον αυτοσυγκεντρωμένο νου'. Γι' αυτό εγώ, Νάγκιτα, είμαι ικανοποιημένος με εκείνον τον μοναχό για τη διαμονή στο δάσος.

«Εδώ όμως εγώ, Νάγκιτα, βλέπω έναν δασόβιο μοναχό να κάθεται στο δάσος αυτοσυγκεντρωμένος. Σε μένα, Νάγκιτα, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Τώρα αυτός ο σεβάσμιος είτε θα απελευθερώσει τον μη απελευθερωμένο νου, είτε θα διαφυλάξει τον απελευθερωμένο νου'. Γι' αυτό εγώ, Νάγκιτα, είμαι ικανοποιημένος με εκείνον τον μοναχό για τη διαμονή στο δάσος.

«Εδώ όμως εγώ, Νάγκιτα, βλέπω έναν μοναχό που διαμένει στα όρια του χωριού, αποδέκτη των αναγκαίων ειδών χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς. Αυτός, επιθυμώντας εκείνο το υλικό κέρδος, την τιμή και τη φήμη, εγκαταλείπει την απομόνωση, εγκαταλείπει τα απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση· αφού πάει σε χωριά, κωμοπόλεις και βασιλικές πρωτεύουσες, εγκαθίσταται. Γι' αυτό εγώ, Νάγκιτα, δεν είμαι ικανοποιημένος με εκείνον τον μοναχό για τη διαμονή κοντά σε χωριό.

«Εδώ όμως εγώ, Νάγκιτα, βλέπω έναν δασόβιο μοναχό, αποδέκτη των αναγκαίων ειδών χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς. Αυτός, αφού αποβάλει εκείνο το υλικό κέρδος, την τιμή και τη φήμη, δεν εγκαταλείπει την απομόνωση, δεν εγκαταλείπει τα απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση. Γι' αυτό εγώ, Νάγκιτα, είμαι ικανοποιημένος με εκείνον τον μοναχό για τη διαμονή στο δάσος. Όταν εγώ, Νάγκιτα, ταξιδεύοντας στον κεντρικό δρόμο δεν βλέπω κανέναν μπροστά ή πίσω, νιώθω άνετα, Νάγκιτα, εκείνη τη στιγμή, ακόμη και για αφόδευση και ούρηση». Δωδέκατη.

Το κεφάλαιο για τις θεότητες είναι το τέταρτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Οι ασκούμενοι, δύο μη-παρακμές, ο Μογκαλλάνα, τα συντελεστικά στην αληθινή γνώση·

Η αντιδικία, η δωρεά, ο αυτοπράκτης, η πηγή, ο Κιμίλα, ο κορμός δένδρου και ο Νάγκιτα.

5. Το κεφάλαιο για τον Ντχάμμικα

1. Η ομιλία για τον ελέφαντα

43. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε ο Ευλογημένος, αφού ντύθηκε το πρωί και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, μπήκε στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή. Αφού

περπάτησε στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Άναντα: «Πάμε, Άναντα, θα κατευθυνθούμε προς το Πουμπάραμα, στο ανάκτορο της μητέρας του Μιγκάρα, για ημερήσια διαμονή». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε ο σεβάσμιος Άναντα στον Ευλογημένο.

Τότε ο Ευλογημένος μαζί με τον σεβάσμιο Άναντα πήγε στο Πουμπάραμα, στο ανάκτορο της μητέρας του Μιγκάρα. Τότε ο Ευλογημένος, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Άναντα: «Πάμε, Άναντα, θα κατευθυνθούμε προς το ανατολικό πρόπυλο για να δροσίσουμε τα μέλη μας». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε ο σεβάσμιος Άναντα στον Ευλογημένο. Τότε ο Ευλογημένος μαζί με τον σεβάσμιο Άναντα πήγε στο ανατολικό πρόπυλο για να δροσίσει τα μέλη του. Αφού δρόσισε τα μέλη του στο ανατολικό πρόπυλο και βγήκε, στάθηκε με έναν μόνο χιτώνα στεγνώνοντας τα μέλη του.

Εκείνη την περίοδο ο λευκός ελέφαντας του βασιλιά Πασενάντι της Κοσάλα, ονόματι Σέτα, έβγαινε από το ανατολικό πρόπυλο με μεγάλο κρουστό και πνευστό μουσικό συγκρότημα. Και ο κόσμος βλέποντάς τον είπε έτσι: «Όμορφος πράγματι, αγαπητέ, είναι ο ελέφαντας του βασιλιά· ευπαρουσίαστος πράγματι, αγαπητέ, είναι ο ελέφαντας του βασιλιά· χαριτωμένος πράγματι, αγαπητέ, είναι ο ελέφαντας του βασιλιά· προικισμένος με σώμα πράγματι, αγαπητέ, είναι ο ελέφαντας του βασιλιά!» Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Ουντάγι είπε στον Ευλογημένο: «Μόνο όταν βλέπει έναν ελέφαντα, σεβάσμιε κύριε, μεγάλο, εύσωμο, προικισμένο με σώμα, ο κόσμος λέει έτσι: "Ελέφαντας πράγματι, αγαπητέ, ελέφαντας", ή μήπως βλέποντας και κάτι άλλο μεγάλο, εύσωμο, προικισμένο με σώμα, ο κόσμος λέει έτσι: "Ελέφαντας πράγματι, αγαπητέ, ελέφαντας";» «Και έναν ελέφαντα, Ουντάγι, μεγάλο, εύσωμο, προικισμένο με σώμα, ο κόσμος βλέποντας λέει έτσι: "Ελέφαντας πράγματι, αγαπητέ, ελέφαντας!" Και ένα άλογο, Ουντάγι, μεγάλο, εύσωμο... κ.λπ... και ένα βόδι, Ουντάγι, μεγάλο, εύσωμο... κ.λπ... και ένα φίδι, Ουντάγι, μεγάλο, εύσωμο... κ.λπ... και ένα δέντρο, Ουντάγι, μεγάλο, εύσωμο... κ.λπ... και έναν άνθρωπο, Ουντάγι, μεγάλο, εύσωμο, προικισμένο με σώμα, ο κόσμος βλέποντας λέει έτσι: "Ελέφαντας πράγματι, αγαπητέ, ελέφαντας!" Αλλά, Ουντάγι, αυτόν που στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, δεν διαπράττει αδίκημα με το σώμα, με την ομιλία, με τον νου, αυτόν εγώ τον αποκαλώ "ελέφαντα"».

«Θαυμαστό, σεβάσμιε κύριε, εκπληκτικό, σεβάσμιε κύριε! Πόσο καλά ειπωμένο είναι αυτό, σεβάσμιε κύριε, από τον Ευλογημένο - αλλά, Ουντάγι, αυτόν που στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, δεν κάνει αδίκημα με το σώμα, με την ομιλία, με τον νου, αυτόν εγώ τον αποκαλώ 'ελέφαντα'». Και αυτό το καλά ειπωμένο από τον Ευλογημένο, σεβάσμιε κύριε, εγώ το επιδοκιμάζω με αυτούς τους στίχους -

«Τον γεννημένο ως άνθρωπο, τον Αυτοφωτισμένο, τον αυτοδαμασμένο, τον αυτοσυγκεντρωμένο·
που πορεύεται στο υπέρτατο μονοπάτι, που χαίρεται στη γαλήνη του νου.

«Αυτόν που οι άνθρωποι προσκυνούν, που έφτασε στην πέρα όχθη όλων των φαινομένων·

ακόμη και οι θεοί τον προσκυνούν, έτσι έχω ακούσει από τον Άξιο.

«Αυτόν που έχει υπερβεί όλους τους νοητικούς δεσμούς, που από το δάσος έφτασε στο Νιμπάνα·
που χαίρεται στην απάρνηση των ηδονών, ελεύθερος όπως ο χρυσός από τον βράχο.

«Ο ελέφαντας υπερέλαμψε όλους, όπως τα Ιμαλαία τις άλλες βραχώδεις κορυφές·
ανάμεσα σε όλους που φέρουν το όνομα ελέφαντας, αυτός με το αληθινό όνομα είναι ο ανυπέρβλητος.

«Θα σας διακηρύξω τον ελέφαντα, διότι αυτός δεν κάνει αδίκημα·
η πραότητα και η μη βία, αυτά είναι τα δύο πόδια του ελέφαντα.

«Ο αυστηρός ασκητισμός και η άγια ζωή, αυτά είναι τα άλλα δύο πόδια του ελέφαντα·
η πίστη είναι η προβοσκίδα του μεγάλου ελέφαντα, η αταραξία είναι οι λευκοί χαυλιόδοντές του.

«Η μνήμη είναι ο λαιμός, η σοφία το κεφάλι, η διερεύνηση είναι ο στοχασμός της Διδασκαλίας·
η Διδασκαλία είναι η κοιλιά του ζέσης, η απομόνωση είναι η ουρά του.

«Αυτός ο διαλογιστής που χαίρεται στην εισπνοή, εσωτερικά καλά αυτοσυγκεντρωμένος·
περπατώντας ο ελέφαντας είναι αυτοσυγκεντρωμένος, στεκόμενος ο ελέφαντας είναι αυτοσυγκεντρωμένος.

«Ξαπλωμένος ο ελέφαντας είναι αυτοσυγκεντρωμένος, ακόμη και καθισμένος είναι αυτοσυγκεντρωμένος·
παντού συγκρατημένος ο ελέφαντας, αυτή είναι η τελειότητα του ελέφαντα.

«Τρώει τα ανεπίληπτα, τα επιλήψιμα δεν τρώει·
αφού λάβει τροφή και ένδυμα, αποφεύγει την αποθήκευση.

«Νοητικό δεσμό μικρό και μεγάλο, αφού κόψει κάθε δέσιμο·
όπου κι αν πηγαίνει, πηγαίνει χωρίς προσκόλληση.

«Όπως ακριβώς ο λευκός λωτός γεννημένος στο νερό αναπτύσσεται·
δεν λερώνεται από το νερό, καθαρά ευωδιαστός, ευχάριστος.

«Έτσι ακριβώς ο καλογεννημένος στον κόσμο, ο Βούδας διαμένει στον κόσμο·
δεν λερώνεται από τον κόσμο, όπως ο λωτός από το νερό.

«Όπως μια μεγάλη φωτιά αναμμένη, χωρίς τροφή κατασβήνει·
όταν οι δραστηριότητες καταπαύσουν, λέγεται κατασβεσμένος.

«Αυτή η παρομοίωση για να γίνει κατανοητό το νόημα, διδάχθηκε από νοήμονες·

οι μεγάλοι ελέφαντες θα κατανοήσουν τον ελέφαντα που διδάχθηκε από ελέφαντα.

«Χωρίς πάθος, χωρίς μίσος, χωρίς αυταπάτη, χωρίς νοητικές διαφθορές· εγκαταλείποντας το σώμα, ο ελέφαντας θα επιτύχει το τελικό Νιμπίνα χωρίς νοητικές διαφθορές». Πρώτο.

2. Η ομιλία για τη Μιγκασάλα

44. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα, αφού ντύθηκε την πρωινή περίοδο της ημέρας και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, πήγε στην κατοικία της λαϊκής ακολούθου Μιγκασάλα· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Τότε η λαϊκή ακόλουθος Μιγκασάλα πλησίασε τον σεβάσμιο Άναντα· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον σεβάσμιο Άναντα και κάθισε στο πλάι. Καθισμένη στο πλάι, η λαϊκή ακόλουθος Μιγκασάλα είπε στον σεβάσμιο Άναντα:

«Πώς είναι δυνατόν, σεβάσμιε Άναντα, η Διδασκαλία που διδάχθηκε από τον Ευλογημένο να γίνει κατανοητή, όταν ένας ασκούμενος στην άγια ζωή και ένας μη ασκούμενος στην άγια ζωή και οι δύο θα έχουν τον ίδιο προορισμό στη μελλοντική ζωή; Ο πατέρας μου, σεβάσμιε κύριε, ο Πουράνα, ήταν ασκούμενος στην άγια ζωή, μένοντας μακριά και απέχοντας από τη συνουσία, τη συνήθη πρακτική των χωρικών. Αυτός όταν πέθανε δηλώθηκε από τον Ευλογημένο ως ον άπαξ επιστρέφων που επαναγεννήθηκε στον κόσμο των Τουσίτα. Και ο θεός μου, σεβάσμιε κύριε, ο Ισιντάττα, ήταν μη ασκούμενος στην άγια ζωή, ικανοποιημένος με τη δική του σύζυγο. Κι αυτός όταν πέθανε δηλώθηκε από τον Ευλογημένο ως άπαξ επιστρέφων που επαναγεννήθηκε στον κόσμο των Τουσίτα. Πώς είναι δυνατόν, σεβάσμιε Άναντα, η Διδασκαλία που διδάχθηκε από τον Ευλογημένο να γίνει κατανοητή, όταν ένας ασκούμενος στην άγια ζωή και ένας μη ασκούμενος στην άγια ζωή και οι δύο θα έχουν τον ίδιο προορισμό στη μελλοντική ζωή;» «Έτσι όμως αυτό, αδελφή, έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο».

Τότε ο σεβάσμιος Άναντα, αφού πήρε προσφερόμενη τροφή στην κατοικία της λαϊκής ακολούθου Μιγκασάλα, σηκώθηκε από τη θέση του και έφυγε. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο:

«Εδώ εγώ, σεβάσμιε κύριε, αφού ντύθηκα την πρωινή περίοδο της ημέρας και πήρα το κύπελλο και τους χιτώνες μου, πήγα στην κατοικία της λαϊκής ακολούθου Μιγκασάλα· αφού έφτασα, κάθισα στο προετοιμασμένο κάθισμα. Τότε, σεβάσμιε κύριε, η λαϊκή ακόλουθος Μιγκασάλα με πλησίασε· αφού πλησίασε, μου απέδωσε σεβασμό και κάθισε στο πλάι. Καθισμένη στο πλάι, σεβάσμιε κύριε, η λαϊκή ακόλουθος Μιγκασάλα μου είπε: 'Πώς είναι δυνατόν, σεβάσμιε Άναντα, η Διδασκαλία που διδάχθηκε από τον Ευλογημένο να γίνει κατανοητή, όταν ένας ασκούμενος στην άγια ζωή και ένας μη ασκούμενος στην άγια ζωή και οι δύο θα έχουν τον ίδιο προορισμό στη μελλοντική ζωή. Ο πατέρας μου, σεβάσμιε κύριε, ο Πουράνα, ήταν ασκούμενος στην άγια ζωή, μένοντας μακριά και απέχοντας από τη συνουσία, τη συνήθη πρακτική των χωρικών. Αυτός όταν πέθανε δηλώθηκε από τον Ευλογημένο ως άπαξ επιστρέφων που επαναγεννήθηκε στον κόσμο των Τουσίτα. Και ο θεός μου, σεβάσμιε κύριε, ο Ισιντάττα, ήταν μη ασκούμενος στην άγια ζωή, ικανοποιημένος με

τη δική του σύζυγο. Κι αυτός όταν πέθανε δηλώθηκε από τον Ευλογημένο ως άπαξ επιστρέφων που επαναγεννήθηκε στον κόσμο των Τουσίτα. Πώς είναι δυνατόν, σεβάσμιε Άναντα, η Διδασκαλία που διδάχθηκε από τον Ευλογημένο να γίνει κατανοητή, όταν ένας ασκούμενος στην άγια ζωή και ένας μη ασκούμενος στην άγια ζωή και οι δύο θα έχουν τον ίδιο προορισμό στη μελλοντική ζωή; Όταν αυτό ειπώθηκε, εγώ, σεβάσμιε κύριε, είπα στη λαϊκή ακόλουθο Μιγκασάλα: 'Έτσι όμως αυτό, αδελφή, έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο'».

«Και ποια είναι, Άναντα, η Μιγκασάλα η λαϊκή ακόλουθος, αδαής και άπειρη, απλή γυναίκα με αντίληψη γυναίκας, και ποιοι είναι αυτοί που έχουν γνώση της διείσδυσης στα αρσενικά άτομα; Υπάρχουν, Άναντα, αυτά τα έξι άτομα στον κόσμο.

«Ποιες έξι; Εδώ, Άναντα, κάποιο άτομο είναι πράο και ευχάριστο στη συμβίωση, οι σύντροφοι στην άγια ζωή απολαμβάνουν τη συγκατοίκηση μαζί του. Σε αυτόν δεν έχει γίνει ακόμη η ακοή, δεν έχει γίνει ακόμη η πολυμάθεια, δεν έχει διεισδυθεί ακόμη με την άποψη, δεν αποκτά ούτε προσωρινή απελευθέρωση. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο καταλήγει στην παρακμή όχι στην υπεροχή, γίνεται αυτός που πηγαίνει προς την παρακμή όχι αυτός που πηγαίνει προς την υπεροχή.

«Εδώ όμως, Άναντα, κάποιο άτομο είναι πράο και ευχάριστο στη συμβίωση, οι σύντροφοι στην άγια ζωή απολαμβάνουν τη συγκατοίκηση μαζί του. Σε αυτόν έχει γίνει η ακοή, έχει γίνει η πολυμάθεια, έχει διεισδυθεί με την άποψη, αποκτά προσωρινή απελευθέρωση. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο καταλήγει στην υπεροχή όχι στην παρακμή, γίνεται αυτός που πηγαίνει προς την υπεροχή όχι αυτός που πηγαίνει προς την παρακμή.

«Σε αυτή την περίπτωση, Άναντα, αυτοί που αξιολογούν αξιολογούν -'και αυτός έχει αυτές τις ιδιότητες και ο άλλος έχει αυτές τις ιδιότητες, γιατί από αυτούς ο ένας είναι κατώτερος και ο ένας ανώτερος;' Διότι αυτό, Άναντα, είναι για αυτούς για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη.

«Σε αυτή την περίπτωση, Άναντα, αυτό το άτομο που είναι πράο και ευχάριστο στη συμβίωση, οι σύντροφοι στην άγια ζωή απολαμβάνουν τη συγκατοίκηση μαζί του, σε αυτόν έχει γίνει η ακοή, έχει γίνει η πολυμάθεια, έχει διεισδυθεί με την άποψη, αποκτά προσωρινή απελευθέρωση. Αυτό, Άναντα, το άτομο είναι ανώτερο και πιο εξαίσιο από εκείνο το προηγούμενο άτομο. Για ποιο λόγο; Αυτό το άτομο, Άναντα, το παρασύρει το ρεύμα της Διδασκαλίας· αυτή τη διαφορά ποιος θα μπορούσε να γνωρίζει εκτός από τον Τατχάγκατα! Γι' αυτό λοιπόν, Άναντα, μη γίνεστε αυτοί που αξιολογούν τα άτομα· μη μετράτε τα άτομα. Βλάπτεται, Άναντα, αυτός που μετράει τα άτομα. Είτε εγώ, Άναντα, θα μετρούσα τα άτομα, είτε κάποιος παρόμοιος με εμένα.

«Εδώ όμως, Άναντα, σε κάποιο άτομο έχει επιτευχθεί η οργή και η αλαζονεία, και κατά καιρούς εγείρονται σε αυτόν καταστάσεις απληστίας. Σε αυτόν δεν έχει γίνει ακόμη η ακοή, δεν έχει γίνει ακόμη η πολυμάθεια, δεν έχει διεισδυθεί ακόμη με την άποψη, δεν αποκτά ούτε προσωρινή απελευθέρωση. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο καταλήγει στην παρακμή όχι στην υπεροχή, γίνεται αυτός που πηγαίνει προς την παρακμή όχι αυτός που πηγαίνει προς την υπεροχή.

«Εδώ όμως, Άναντα, σε κάποιο άτομο έχει επιτευχθεί η οργή και η αλαζονεία, και κατά καιρούς εγείρονται σε αυτόν καταστάσεις απληστίας. Σε αυτόν έχει γίνει η ακοή... κ.λπ... όχι αυτός που πηγαίνει προς την παρακμή.

«Σε αυτή την περίπτωση, Άναντα, αυτοί που αξιολογούν αξιολογούν... κ.λπ...είτε κάποιος παρόμοιος με εμένα.

«Εδώ όμως, Άναντα, σε κάποιο άτομο έχει επιτευχθεί η οργή και η αλαζονεία, και κατά καιρούς εγείρονται σε αυτόν λεκτικές δραστηριότητες. Σε αυτόν δεν έχει γίνει ακόμη η ακοή... κ.λπ... δεν αποκτά ούτε προσωρινή απελευθέρωση. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο καταλήγει στην παρακμή όχι στην υπεροχή, γίνεται αυτός που πηγαίνει προς την παρακμή όχι αυτός που πηγαίνει προς την υπεροχή.

«Εδώ όμως, Άναντα, κάποιο άτομο έχει επιτύχει οργή και αλαζονεία, και κατά καιρούς εγείρονται σε αυτόν λεκτικές δραστηριότητες. Σε αυτόν έχει γίνει η ακοή, έχει γίνει η πολυμάθεια, έχει διεισδυθεί με την άποψη, αποκτά προσωρινή απελευθέρωση. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο καταλήγει στην υπεροχή όχι στην παρακμή, γίνεται αυτός που πηγαίνει προς την υπεροχή όχι αυτός που πηγαίνει προς την παρακμή.

«Σε αυτή την περίπτωση, Άναντα, αυτοί που αξιολογούν αξιολογούν -'και αυτός έχει αυτές τις ιδιότητες, και ο άλλος έχει αυτές τις ιδιότητες. Γιατί από αυτούς ο ένας είναι κατώτερος και ο ένας ανώτερος;' Διότι αυτό, Άναντα, είναι για αυτούς για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη.

«Σε αυτή την περίπτωση, Άναντα, το άτομο που έχει επιτύχει οργή και αλαζονεία, και κατά καιρούς εγείρονται σε αυτόν λεκτικές δραστηριότητες, σε αυτόν έχει γίνει με την ακοή, έχει γίνει με την πολυμάθεια, έχει διεισδυθεί με την άποψη, και αποκτά προσωρινή απελευθέρωση. Αυτό, Άναντα, το άτομο είναι ανώτερο και πιο εξάισιο από εκείνο το προηγούμενο άτομο. Για ποιο λόγο; Αυτό το άτομο, Άναντα, το παρασύρει το ρεύμα της Διδασκαλίας. Αυτή τη διαφορά ποιος θα μπορούσε να γνωρίζει εκτός από τον Τατχάγκατα! Γι' αυτό λοιπόν, Άναντα, μη γίνεστε αυτοί που αξιολογούν τα άτομα· μη μετράτε τα άτομα. Βλάπτεται, Άναντα, αυτός που μετράει τα άτομα. Είτε εγώ, Άναντα, θα μετρούσα τα άτομα, είτε κάποιος παρόμοιος με εμένα.

«Ποια είναι, Άναντα, η Μιγκασάλα η λαϊκή ακόλουθος, αδαής, άπειρη, γυναίκα με αντίληψη γυναίκας, και ποιοι είναι στη γνώση της διείσδυσης στα αρσενικά άτομα! Αυτά λοιπόν, Άναντα, τα έξι άτομα υπάρχουν στον κόσμο.

«Με όποιου είδους ηθική, Άναντα, ο Πουράνα ήταν προικισμένος, αν με τέτοιου είδους ηθική ο Ισιντάττα ήταν προικισμένος, ο Πουράνα δεν θα γνώριζε ούτε τον προορισμό του Ισιντάττα. Και με όποιου είδους σοφία, Άναντα, ο Ισιντάττα ήταν προικισμένος, αν με τέτοιου είδους σοφία ο Πουράνα ήταν προικισμένος, ο Ισιντάττα δεν θα γνώριζε ούτε τον προορισμό του Πουράνα. Έτσι λοιπόν, Άναντα, αυτά τα άτομα και τα δύο υστερούν σε μία ιδιότητα». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για το χρέος

45. «Η φτώχεια, μοναχοί, είναι οδυνηρή στον κόσμο για αυτόν που απολαμβάνει αισθησιακές ηδονές;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Και όταν, μοναχοί, ένας φτωχός, άπορος, χωρίς περιουσία παίρνει δάνειο, η λήψη δανείου επίσης, μοναχοί, είναι οδυνηρή στον κόσμο για αυτόν που απολαμβάνει αισθησιακές ηδονές;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Και όταν, μοναχοί, ένας φτωχός, άπορος, χωρίς περιουσία, αφού πάρει δάνειο, υπόσχεται τόκο, ο τόκος επίσης, μοναχοί, είναι οδυνηρός στον κόσμο για αυτόν που απολαμβάνει αισθησιακές ηδονές;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Και όταν, μοναχοί, ένας φτωχός, άπορος, χωρίς περιουσία, αφού υποσχεθεί τόκο, δεν δίνει τον τόκο όταν έρθει η ώρα, τον κατηγορούν· η κατηγορία επίσης, μοναχοί, είναι οδυνηρή στον κόσμο για αυτόν που απολαμβάνει αισθησιακές ηδονές;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Και όταν, μοναχοί, ένας φτωχός, άπορος, χωρίς περιουσία, ενώ καταδιώκεται, δεν δίνει, τον καταδιώκουν· η καταδίωξη επίσης, μοναχοί, είναι οδυνηρή στον κόσμο για αυτόν που απολαμβάνει αισθησιακές ηδονές;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Και όταν, μοναχοί, ένας φτωχός, άπορος, χωρίς περιουσία, ενώ καταδιώκεται, δεν δίνει, τον φυλακίζουν· η φυλάκιση επίσης, μοναχοί, είναι οδυνηρή στον κόσμο για αυτόν που απολαμβάνει αισθησιακές ηδονές;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Έτσι λοιπόν, μοναχοί, η φτώχεια είναι οδυνηρή στον κόσμο για αυτόν που απολαμβάνει αισθησιακές ηδονές, η λήψη δανείου είναι οδυνηρή στον κόσμο για αυτόν που απολαμβάνει αισθησιακές ηδονές, ο τόκος είναι οδυνηρός στον κόσμο για αυτόν που απολαμβάνει αισθησιακές ηδονές, η κατηγορία είναι οδυνηρή στον κόσμο για αυτόν που απολαμβάνει αισθησιακές ηδονές, η καταδίωξη είναι οδυνηρή στον κόσμο για αυτόν που απολαμβάνει αισθησιακές ηδονές, η φυλάκιση είναι οδυνηρή στον κόσμο για αυτόν που απολαμβάνει αισθησιακές ηδονές· ακριβώς έτσι, μοναχοί, οποιουδήποτε δεν υπάρχει πίστη στις καλές νοητικές καταστάσεις, δεν υπάρχει ντροπή στις καλές νοητικές καταστάσεις, δεν υπάρχει ηθικός φόβος στις καλές νοητικές καταστάσεις, δεν υπάρχει ενεργητικότητα στις καλές νοητικές καταστάσεις, δεν υπάρχει σοφία στις καλές νοητικές καταστάσεις - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, φτωχός, άπορος, χωρίς περιουσία στη διαγωγή των ευγενών.

«Αυτός λοιπόν, μοναχοί, ο φτωχός, άπορος, χωρίς περιουσία, όταν δεν υπάρχει πίστη στις καλές νοητικές καταστάσεις, όταν δεν υπάρχει ντροπή στις καλές νοητικές καταστάσεις, όταν δεν υπάρχει ηθικός φόβος στις καλές νοητικές καταστάσεις, όταν δεν υπάρχει ενεργητικότητα στις καλές νοητικές καταστάσεις, όταν δεν υπάρχει σοφία στις καλές νοητικές καταστάσεις, συμπεριφέρεται με κακή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή νοητική συμπεριφορά. Αυτό του το λέω ως λήψη δανείου.

«Αυτός, για να αποκρύψει εκείνη την κακή σωματική συμπεριφορά, κατευθύνει κακόβουλο πόθο. Ποθεί 'ας μη με μάθουν', σκέφτεται 'ας μη με μάθουν', εκφέρει λόγια 'ας μη με μάθουν', προσπαθεί με το σώμα 'ας μη με μάθουν'. Αυτός, για να αποκρύψει εκείνη την κακή λεκτική συμπεριφορά... κ.λπ... αυτός, για να αποκρύψει εκείνη την κακή νοητική συμπεριφορά... κ.λπ... προσπαθεί με το σώμα 'ας μη με μάθουν'. Αυτό του το λέω ως τόκο.

«Οι ευπρεπείς σύντροφοι στην άγια ζωή του λένε έτσι - 'Αυτός ο σεβάσμιος ενεργεί έτσι, συμπεριφέρεται έτσι'. Αυτό του το λέω ως κατηγορία.

Σε αυτόν που έχει πάει στο δάσος ή στη βάση ενός δένδρου ή σε άδεια οικία, κακοί φαύλοι λογισμοί συνοδευόμενοι από μεταμέλεια συμβαίνουν. Αυτό λέω ότι είναι η καταδίωξή του.

Αυτός λοιπόν, μοναχοί, ο φτωχός, άπορος, χωρίς περιουσία, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή σωματική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή λεκτική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή νοητική συμπεριφορά, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο δεσμεύεται στη φυλάκιση της κόλασης ή στη φυλάκιση του ζωικού βασιλείου. Δεν βλέπω, μοναχοί, κανέναν άλλο δεσμό τόσο σκληρό, τόσο πικρό, τόσο εμποδιστικό για το επίτευγμα της ανυπέρβλητης ελευθερίας από τις δεσμεύσεις, όπως αυτόν, μοναχοί, τον δεσμό της κόλασης ή τον δεσμό του ζωικού βασιλείου».

«Η φτώχεια είναι πόνος στον κόσμο, και η λήψη δανείου λέγεται·
ο φτωχός αφού πάρει δάνειο, απολαμβάνοντας ταλαιπωρείται.

Μετά τον καταδιώκουν, και υφίσταται φυλάκιση·
αυτός βέβαια ο δεσμός είναι οδυνηρός, για αυτούς που ποθούν την απόκτηση ηδονών.

Έτσι ακριβώς στη διαγωγή των ευγενών, αυτός στον οποίο δεν υπάρχει πίστη·
αδιάντροπος, χωρίς ηθικό φόβο, αυξάνοντας κακόβουλες πράξεις.

Αφού κάνει κακή σωματική συμπεριφορά, και κακές λεκτικές συμπεριφορές·
αφού κάνει κακή νοητική συμπεριφορά, εύχεται 'μη με μάθουν'.

Αυτός βυθίζεται με το σώμα, με την ομιλία ή με τον νου·
αυξάνοντας κακόβουλη πράξη, εδώ κι εκεί ξανά και ξανά.

Αυτός ο κακοποιός άφρονας, γνωρίζοντας την ανάρμοστη πράξη του·
ο φτωχός αφού πάρει δάνειο, απολαμβάνοντας ταλαιπωρείται.

Μετά τον καταδιώκουν, λογισμοί νοητικοί οδυνηροί·
σε χωριό ή σε δάσος, αυτού που γεννήθηκαν από μεταμέλεια.

Αυτός ο κακοποιός άφρονας, γνωρίζοντας την ανάρμοστη πράξη του·
αφού πάει σε κάποια σφαίρα επαναγέννησης, ή στην κόλαση δεσμεύεται.

Αυτός βέβαια ο δεσμός είναι οδυνηρός, από τον οποίο ο σοφός
απελευθερώνεται·
με πλούτη αποκτημένα με δικαιοσύνη, δίνοντας αποκτά πεποίθηση στη
συνείδηση.

Νίκη και στις δύο περιπτώσεις, για τον πιστό οικοδεσπότη·
για την ευημερία και το όφελος στην παρούσα ζωή, και για την ευτυχία στη
μέλλουσα·
έτσι για αυτούς που διάγουν την οικιακή ζωή, η γενναιοδωρία αυξάνει την
αξιέπαινη πράξη.

Έτσι ακριβώς στη διαγωγή των ευγενών, αυτός στον οποίο η πίστη είναι
εδραιωμένη·

με ντροπή στον νου και με ηθικό φόβο, σοφός, συγκρατημένος στην ηθική.

Αυτός βέβαια στη διαγωγή των ευγενών, ονομάζεται 'αυτός που ζει ευτυχισμένα'·

αφού αποκτήσει πνευματική ευτυχία, εδραιώνεται στην αταραξία.

Αφού εγκαταλείψει τα πέντε νοητικά εμπόδια, πάντα καταβάλλοντας έντονη ενεργητικότητα·

Έχοντας επιτύχει τις διαλογιστικές εκστάσεις, ενωμένος, συνετός, μνήμων.

«Έτσι γνωρίζοντας όπως πραγματικά είναι, με την εξάλειψη όλων των νοητικών δεσμών·

εντελώς μέσω της μη προσκόλλησης, η συνείδηση ορθά απελευθερώνεται.

«Σε αυτόν τον ορθά απελευθερωμένο, αν υπάρχει γνώση στον ακλόνητο· 'Ακλόνητη είναι η απελευθέρωσή μου', με την εξάλειψη των δεσμών της ύπαρξης.

«Αυτή είναι η υπέρτατη γνώση, αυτή είναι η ανυπέρβλητη ευτυχία· χωρίς λύπη, χωρίς σκόνη, ασφαλής, αυτή είναι η ύψιστη απαλλαγή από χρέος». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον Μαχάτσούντα

46. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο σεβάσμιος Μαχάτσούντα διέμενε στους Τσέτι, στη Σαγιαντζάτια. Εκεί ο σεβάσμιος Μαχάτσούντα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Φίλοι μοναχοί». «Φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Μαχάτσούντα. Ο σεβάσμιος Μαχάτσούντα είπε αυτό -

«Εδώ, φίλοι, οι μοναχοί που είναι αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία υποτιμούν τους διαλογιστές μοναχούς - 'Αυτοί όμως λέγοντας είμαστε διαλογιστές, είμαστε διαλογιστές, σκέφτονται, σκέφτονται βαθιά, σκέφτονται συνεχώς, σκέφτονται ακατάπαυστα. Τι σκέφτονται αυτοί, για ποιο λόγο σκέφτονται αυτοί, πώς σκέφτονται αυτοί;' Εκεί ούτε οι μοναχοί που είναι αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία αποκτούν πίστη, ούτε οι διαλογιστές μοναχοί αποκτούν πίστη, και δεν ασκούνται για την ευημερία του πλήθους, για την ευτυχία του πλήθους, για το όφελος, την ευημερία και την ευτυχία θεών και ανθρώπων.

«Εδώ λοιπόν, φίλοι, οι διαλογιστές μοναχοί υποτιμούν τους μοναχούς που είναι αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία - 'Αυτοί όμως λέγοντας είμαστε αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία, είμαστε αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία, είναι ανήσυχοι, αλαζονικοί, επιπόλαιοι, με σκληρά λόγια, με ασυγκράτητη ομιλία, επιλήσμονες, χωρίς πλήρη επίγνωση, μη αυτοσυγκεντρωμένοι, με περιπλανώμενο νου, με ασυγκράτητες ικανότητες. Τι είναι αυτοί οι αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία, για ποιο λόγο είναι αυτοί αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία, πώς είναι αυτοί αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία;' Εκεί ούτε οι διαλογιστές μοναχοί αποκτούν πίστη, ούτε οι μοναχοί που είναι αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία αποκτούν πίστη, και δεν ασκούνται για την ευημερία του πλήθους, για την ευτυχία του πλήθους, για το όφελος, την ευημερία και την ευτυχία θεών και ανθρώπων.

«Εδώ λοιπόν, φίλοι, οι μοναχοί που είναι αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία επαινούν μόνο τους μοναχούς που είναι αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία, δεν επαινούν τους διαλογιστές μοναχούς. Εκεί ούτε οι μοναχοί που είναι αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία αποκτούν πίστη, ούτε οι διαλογιστές μοναχοί αποκτούν πίστη, και δεν ασκούνται για την ευημερία του πλήθους, για την ευτυχία του πλήθους, για το όφελος, την ευημερία και την ευτυχία θεών και ανθρώπων.

«Εδώ λοιπόν, φίλοι, οι διαλογιστές μοναχοί επαινούν μόνο τους διαλογιστές μοναχούς, δεν επαινούν τους μοναχούς που είναι αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία. Εκεί ούτε οι διαλογιστές μοναχοί αποκτούν πίστη, ούτε οι μοναχοί που είναι αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία αποκτούν πίστη, και δεν ασκούνται για την ευημερία του πλήθους, για την ευτυχία του πλήθους, για το όφελος, την ευημερία και την ευτυχία θεών και ανθρώπων.

«Γι' αυτό, φίλοι, πρέπει να εξασκείστε έτσι - 'Όντας αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία θα επαινούμε τους διαλογιστές μοναχούς'. Έτσι πρέπει να εξασκείστε, φίλοι. Για ποιο λόγο; Θαυμαστά είναι πράγματι αυτά τα άτομα, φίλοι, δυσεύρετα στον κόσμο, αυτοί που έχοντας αγγίξει το αθάνατο στοιχείο με το σώμα διαμένουν. Γι' αυτό, φίλοι, πρέπει να εξασκείστε έτσι - 'Όντας διαλογιστές θα επαινούμε τους μοναχούς που είναι αφοσιωμένοι στη Διδασκαλία'. Έτσι πρέπει να εξασκείστε, φίλοι. Για ποιο λόγο; Θαυμαστά είναι πράγματι αυτά τα άτομα, φίλοι, δυσεύρετα στον κόσμο, αυτοί που βλέπουν το βαθύ νοηματικό εδάφιο διαπερνώντας με τη σοφία». Τέταρτο.

5. Η πρώτη ομιλία για το ορατό εδώ και τώρα

47. Τότε ο περιπλανώμενος ασκητής Μολιγιασίβακα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο περιπλανώμενος ασκητής Μολιγιασίβακα είπε στον Ευλογημένο: «'Η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα, η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες;»

«Τότε λοιπόν, Σίβακα, θα σε ρωτήσω κάτι γι' αυτό. Όπως σου αρέσει, έτσι να απαντήσεις. Τι νομίζεις, Σίβακα, όταν υπάρχει εσωτερικά απληστία, κατανοείς 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά απληστία', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά απληστία, κατανοείς 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά απληστία';» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό που εσύ, Σίβακα, όταν υπάρχει εσωτερικά απληστία, κατανοείς 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά απληστία', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά απληστία, κατανοείς 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά απληστία' - ακόμη κι έτσι, Σίβακα, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα... κ.λπ...

Τι νομίζεις, Σίβακα, όταν υπάρχει εσωτερικά μίσος... κ.λπ... όταν υπάρχει εσωτερικά αυταπάτη... κ.λπ... όταν υπάρχει εσωτερικά κατάσταση απληστίας... κ.λπ... όταν υπάρχει εσωτερικά κατάσταση μίσους... κ.λπ... όταν υπάρχει εσωτερικά κατάσταση αυταπάτης, κατανοείς 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά κατάσταση αυταπάτης', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά κατάσταση αυταπάτης, κατανοείς 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά κατάσταση αυταπάτης';» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Αυτό που εσύ, Σίβακα, όταν υπάρχει εσωτερικά κατάσταση αυταπάτης, κατανοείς 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά κατάσταση αυταπάτης', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά κατάσταση

αυταπάτης, κατανοείς 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά κατάσταση αυταπάτης' - έτσι λοιπόν, Σίβακα, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες».

«Θαυμάσιο, σεβάσμιε κύριε, θαυμάσιο, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... Ας με θεωρεί ο Ευλογημένος, σεβάσμιε κύριε, λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Πέμπτο.

6. Η δεύτερη ομιλία για το ορατό εδώ και τώρα

48. Τότε κάποιος βραχμάνος πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο βραχμάνος είπε στον Ευλογημένο: «'Η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα, η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα', αγαπητέ Γκόταμα, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, αγαπητέ Γκόταμα, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες;»

«Τότε λοιπόν, βραχμάνε, θα σε ρωτήσω κάτι σχετικά με αυτό. Όπως σου αρέσει, έτσι να απαντήσεις. Τι νομίζεις, βραχμάνε, όταν υπάρχει εσωτερικά πάθος, κατανοείς 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά πάθος, κατανοείς 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος';» «Ναι, αγαπητέ». «Αυτό που εσύ, βραχμάνε, όταν υπάρχει εσωτερικά πάθος, κατανοείς 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά πάθος, κατανοείς 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος' - ακόμη κι έτσι, βραχμάνε, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα... κ.λπ...

«Τι νομίζεις, βραχμάνε, όταν υπάρχει εσωτερικά μίσος... κ.λπ... όταν υπάρχει εσωτερικά αυταπάτη... κ.λπ... όταν υπάρχει εσωτερικά σωματική διαφθορά... κ.λπ... όταν υπάρχει εσωτερικά λεκτική διαφθορά... κ.λπ... όταν υπάρχει εσωτερικά νοητική διαφθορά, κατανοείς 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική διαφθορά', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά νοητική διαφθορά, κατανοείς 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική διαφθορά';» «Ναι, αγαπητέ». «Αυτό που εσύ, βραχμάνε, όταν υπάρχει εσωτερικά νοητική διαφθορά, κατανοείς 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική διαφθορά', ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά νοητική διαφθορά, κατανοείς 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά νοητική διαφθορά' - έτσι, βραχμάνε, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες».

«Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα, θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα!... κ.λπ... Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Έκτο.

7. Η ομιλία για τον Κχέμα

49. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Κχέμα και ο σεβάσμιος Σουμάνα διέμεναν στη Σαβάτθι, στο δάσος Άντα. Τότε ο σεβάσμιος Κχέμα και ο σεβάσμιος Σουμάνα πλησίασαν τον Ευλογημένο· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Κχέμα είπε στον Ευλογημένο:

«Εκείνος, σεβάσμιε κύριε, ο μοναχός που είναι Άξιος, που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχει ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχει κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχει αποθέσει το φορτίο, που έχει επιτύχει τον δικό του σκοπό, που έχει εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίγνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένος μέσω της τελικής γνώσης, σε αυτόν δεν έρχεται έτσι η σκέψη: 'υπάρχει κάποιος ανώτερός μου' ή 'υπάρχει κάποιος ίσος μου' ή 'υπάρχει κάποιος κατώτερός μου'». Αυτό είπε ο σεβάσμιος Κχέμα. Ο Διδάσκαλος συμφώνησε. Τότε ο σεβάσμιος Κχέμα, σκεπτόμενος «ο Διδάσκαλός μου συμφώνησε», σηκώθηκε από τη θέση του, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά του και έφυγε.

Τότε ο σεβάσμιος Σουμάνα, λίγο μετά την αναχώρηση του σεβάσμιου Κχέμα, είπε στον Ευλογημένο: «Εκείνος, σεβάσμιε κύριε, ο μοναχός που είναι Άξιος, που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχει ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχει κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχει αποθέσει το φορτίο, που έχει επιτύχει τον δικό του σκοπό, που έχει εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίγνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένος μέσω της τελικής γνώσης, σε αυτόν δεν έρχεται έτσι η σκέψη: 'δεν υπάρχει κάποιος ανώτερός μου' ή 'δεν υπάρχει κάποιος ίσος μου' ή 'δεν υπάρχει κάποιος κατώτερός μου'». Αυτό είπε ο σεβάσμιος Σουμάνα. Ο Διδάσκαλος συμφώνησε. Τότε ο σεβάσμιος Σουμάνα, σκεπτόμενος «ο Διδάσκαλός μου συμφώνησε», σηκώθηκε από τη θέση του, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά του και έφυγε.

Τότε ο Ευλογημένος, λίγο μετά την αναχώρηση του σεβάσμιου Κχέμα και του σεβάσμιου Σουμάνα, απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Έτσι λοιπόν, μοναχοί, οι γιοι καλών οικογενειών διακηρύσσουν την τελική απελευθερωτική γνώση. Και το νόημα ειπώθηκε και ο εαυτός δεν προβλήθηκε. Και όμως εδώ κάποιοι ανόητοι άνθρωποι, σαν να γελούν θα έλεγα, διακηρύσσουν την τελική απελευθερωτική γνώση. Αυτοί αργότερα περιέρχονται σε δυσφορία».

«Ούτε στους ανώτερους ούτε στους κατώτερους, ούτε στους ίσους δεν οδηγούνται·

Η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, ζουν απελευθερωμένοι από τους δεσμούς». Έβδομη.

8. Η ομιλία για την αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων

50. «Όταν δεν υπάρχει αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων, μοναχοί, για τον αποτυχημένο στην αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων, η ηθική έχει καταστραμμένη κοντινή αιτία· όταν δεν υπάρχει ηθική, για τον αποτυχημένο στην ηθική, η ορθή αυτοσυγκέντρωση έχει καταστραμμένη κοντινή αιτία· όταν δεν υπάρχει ορθή αυτοσυγκέντρωση, για τον αποτυχημένο στην ορθή αυτοσυγκέντρωση, η γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι έχει καταστραμμένη κοντινή αιτία· όταν δεν υπάρχει γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι, για τον αποτυχημένο στη γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι, η αποστασιοποίηση και το μη πάθος έχουν καταστραμμένη κοντινή αιτία· όταν δεν υπάρχει αποστασιοποίηση και μη πάθος, για τον αποτυχημένο στην αποστασιοποίηση και το μη πάθος, η γνώση και ενόραση της απελευθέρωσης έχει καταστραμμένη κοντινή αιτία. Όπως, μοναχοί, ένα δέντρο αποτυχημένο σε κλαδιά και φύλλα. Σε αυτό ούτε ο εξωτερικός φλοιός φτάνει στην εκπλήρωση, ούτε ο εσωτερικός φλοιός φτάνει στην εκπλήρωση, ούτε ο σομφός φτάνει στην εκπλήρωση, ούτε ο πυρήνας φτάνει

στην εκπλήρωση. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, όταν δεν υπάρχει αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων, για τον αποτυχημένο στην αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων, η ηθική έχει καταστραμμένη κοντινή αιτία... κ.λπ... η γνώση και ενόραση της απελευθέρωσης.

«Όταν υπάρχει αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων, μοναχοί, για τον τέλειο στην αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων, η ηθική έχει τέλεια κοντινή αιτία· όταν υπάρχει ηθική, για τον τέλειο στην ηθική, η ορθή αυτοσυγκέντρωση έχει τέλεια κοντινή αιτία· όταν υπάρχει ορθή αυτοσυγκέντρωση, για τον τέλειο στην ορθή αυτοσυγκέντρωση, η γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι έχει τέλεια κοντινή αιτία· όταν υπάρχει γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι, για τον τέλειο στη γνώση και ενόραση των φαινομένων όπως πραγματικά είναι, η αποστασιοποίηση και το μη πάθος έχουν τέλεια κοντινή αιτία· όταν υπάρχει αποστασιοποίηση και μη πάθος, για τον τέλειο στην αποστασιοποίηση και το μη πάθος, η γνώση και ενόραση της απελευθέρωσης έχει τέλεια κοντινή αιτία. Όπως, μοναχοί, ένα δέντρο τέλειο σε κλαδιά και φύλλα. Σε αυτό ο εξωτερικός φλοιός φτάνει στην εκπλήρωση, ο εσωτερικός φλοιός φτάνει στην εκπλήρωση, ο σομφός φτάνει στην εκπλήρωση, ο πυρήνας φτάνει στην εκπλήρωση. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, όταν υπάρχει αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων, για τον τέλειο στην αυτοσυγκράτηση των ικανοτήτων, η ηθική έχει τέλεια κοντινή αιτία... κ.λπ... η γνώση και ενόραση της απελευθέρωσης». Ογδοη.

9. Η ομιλία για τον Άναντα

51. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πλησίασε τον σεβάσμιο Σαριπούττα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Σαριπούττα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα:

«Σε ποιο βαθμό άραγε, φίλε Σαριπούττα, ένας μοναχός ακούει τη Διδασκαλία που δεν έχει ακούσει, και οι διδασκαλίες που έχει ακούσει δεν πηγαινούν στη λησμοσύνη, και οι διδασκαλίες που είχε βιώσει προηγουμένως με τον νου του επανέρχονται, και συνειδητοποιεί αυτό που δεν είχε συνειδητοποιήσει;» «Ο σεβάσμιος Άναντα είναι πολυμαθής. Ας έρθει στον ίδιο τον σεβάσμιο Άναντα». «Τότε λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, άκουσε, πρόσεχε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, φίλε», απάντησε ο σεβάσμιος Σαριπούττα στον σεβάσμιο Άναντα. Ο σεβάσμιος Άναντα είπε αυτό:

«Εδώ, φίλε Σαριπούττα, ένας μοναχός εκμανθάνει τη Διδασκαλία -ομιλία, μικτό κείμενο, επεξήγηση, στίχους, εμπνευσμένο λόγο, ιτιβούτακα, τζάτακα, θαυμαστά φαινόμενα, βεντάλλα. Αυτός διδάσκει εκτενώς τη Διδασκαλία σε άλλους όπως την έχει ακούσει και όπως την έχει μάθει, διδάσκει εκτενώς τη Διδασκαλία σε άλλους όπως την έχει ακούσει και όπως την έχει μάθει, απαγγέλλει εκτενώς τη Διδασκαλία όπως την έχει ακούσει και όπως την έχει μάθει, αναλογίζεται, εξετάζει και παρατηρεί με τον νου τη Διδασκαλία όπως την έχει ακούσει και όπως την έχει μάθει. Σε όποια κατοικία διαμένουν πρεσβύτεροι μοναχοί, πολυμαθείς, που έχουν κατακτήσει τις παραδόσεις, κάτοχοι της Διδασκαλίας, κάτοχοι της μοναστικής διαγωγής, κάτοχοι των πινάκων περιεχομένων, σε εκείνη την κατοικία περνά την απόσυρση κατά την βροχερή εποχή. κατά καιρούς τους πλησιάζει και ρωτά και εξετάζει - 'Αυτό, σεβάσμιε κύριε, πώς είναι; Ποιο είναι το νόημα αυτού;' Αυτοί αποκαλύπτουν σε εκείνον τον σεβάσμιο το μη αποκαλυμμένο, ξεκαθαρίζουν το μη

ξεκαθαρισμένο, και σε πολλά φαινόμενα που προκαλούν αβεβαιότητα απομακρύνουν την αβεβαιότητα. Σε αυτό το βαθμό, φίλε Σαριπούττα, ένας μοναχός ακούει τη Διδασκαλία που δεν έχει ακούσει, και οι διδασκαλίες που έχει ακούσει δεν πηγαινούν στη λησμοσύνη, και οι διδασκαλίες που είχε βιώσει προηγουμένως με τον νου του επανέρχονται, και συνειδητοποιεί αυτό που δεν είχε συνειδητοποιήσει».

«Θαυμαστό, φίλε, εκπληκτικό, φίλε, πόσο καλά ειπωμένο είναι αυτό από τον σεβάσμιο Άναντα. Και εμείς θυμόμαστε τον σεβάσμιο Άναντα ως προικισμένο με αυτές τις έξι ιδιότητες. Ο σεβάσμιος Άναντα πράγματι εκμανθάνει τη Διδασκαλία - ομιλία, μικτό κείμενο, επεξήγηση, στίχους, εμπνευσμένο λόγο, ιτιβούτακα, τζάτακα, θαυμαστά φαινόμενα, βεντάλλα. Ο σεβάσμιος Άναντα διδάσκει εκτενώς τη Διδασκαλία σε άλλους όπως την έχει ακούσει και όπως την έχει μάθει, ο σεβάσμιος Άναντα διδάσκει εκτενώς τη Διδασκαλία σε άλλους όπως την έχει ακούσει και όπως την έχει μάθει, ο σεβάσμιος Άναντα απαγγέλλει εκτενώς τη Διδασκαλία όπως την έχει ακούσει και όπως την έχει μάθει, ο σεβάσμιος Άναντα αναλογίζεται, εξετάζει και παρατηρεί με τον νου τη Διδασκαλία όπως την έχει ακούσει και όπως την έχει μάθει. Ο σεβάσμιος Άναντα σε όποια κατοικία διαμένουν πρεσβύτεροι μοναχοί, πολυμαθείς, που έχουν κατακτήσει τις παραδόσεις, κάτοχοι της Διδασκαλίας, κάτοχοι της μοναστικής διαγωγής, κάτοχοι των πινάκων περιεχομένων, σε εκείνη την κατοικία περνά την απόσυρση κατά την βροχερή εποχή. Ο σεβάσμιος Άναντα κατά καιρούς τους πλησιάζει και ρωτά και εξετάζει - 'Αυτό, σεβάσμιε κύριε, πώς είναι; Ποιο είναι το νόημα αυτού;' Αυτοί αποκαλύπτουν στον σεβάσμιο Άναντα το μη αποκαλυμμένο, ξεκαθαρίζουν το μη ξεκαθαρισμένο, και σε πολλά φαινόμενα που προκαλούν αβεβαιότητα απομακρύνουν την αβεβαιότητα». Ένατη.

10. Η ομιλία για την πολεμική κάστα

52. Τότε ο βραχμάνος Τζανουσσόνι πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βραχμάνος Τζανουσσόνι είπε στον Ευλογημένο:

«Οι πολεμιστές, αγαπητέ Γκόταμα, ποια πρόθεση έχουν, ποια εξερεύνηση, ποιο θεμέλιο, ποια προσκόλληση, ποιον τελικό στόχο;» «Οι πολεμιστές, βραχμάνε, έχουν πρόθεση τον πλούτο, εξερεύνηση τη σοφία, θεμέλιο τη δύναμη, προσκόλληση στη γη, τελικό στόχο την κυριαρχία».

«Οι βραχμάνοι όμως, αγαπητέ Γκόταμα, ποια πρόθεση έχουν, ποια εξερεύνηση, ποιο θεμέλιο, ποια προσκόλληση, ποιον τελικό στόχο;» «Οι βραχμάνοι, βραχμάνε, έχουν πρόθεση τον πλούτο, εξερεύνηση τη σοφία, θεμέλιο τα ιερά κείμενα, προσκόλληση στη θυσία, τελικό στόχο τον κόσμο του Βράχμα».

«Οι οικοδεσπότες όμως, αγαπητέ Γκόταμα, ποια πρόθεση έχουν, ποια εξερεύνηση, ποιο θεμέλιο, ποια προσκόλληση, ποιον τελικό στόχο;» «Οι οικοδεσπότες, βραχμάνε, έχουν πρόθεση τον πλούτο, εξερεύνηση τη σοφία, θεμέλιο την τέχνη, προσκόλληση στην εργασία, τελικό στόχο την ολοκληρωμένη εργασία».

«Η γυναίκα όμως, αγαπητέ Γκόταμα, ποια πρόθεση έχει, ποια εξερεύνηση, ποιο θεμέλιο, ποια προσκόλληση, ποιον τελικό στόχο;» «Η γυναίκα, βραχμάνε, έχει πρόθεση τον άνδρα, εξερεύνηση τον στολισμό, θεμέλιο τον γιο, προσκόλληση στο να μην έχει αντίζηλη, τελικό στόχο την κυριαρχία».

«Οι κλέφτες όμως, αγαπητέ Γκόταμα, ποια πρόθεση έχουν, ποια εξερεύνηση, ποιο θεμέλιο, ποια προσκόλληση, ποιον τελικό στόχο;» «Οι κλέφτες, βραχμάνε, έχουν πρόθεση την αρπαγή, εξερεύνηση τα πυκνά δάση, θεμέλιο τα όπλα, προσκόλληση στο σκοτάδι, τελικό στόχο το να μη φαίνονται».

«Οι ασκητές όμως, αγαπητέ Γκόταμα, ποια πρόθεση έχουν, ποια εξερεύνηση, ποιο θεμέλιο, ποια προσκόλληση, ποιον τελικό στόχο;» «Οι ασκητές, βραχμάνε, έχουν πρόθεση την υπομονή και την πραότητα, εξερεύνηση τη σοφία, θεμέλιο την ηθική, προσκόλληση στη μηδαμινότητα, τελικό στόχο το Νιμπάνα».

«Καταπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα, εκπληκτικό, αγαπητέ Γκόταμα! Ο αξιότιμος Γκόταμα γνωρίζει και των πολεμιστών την πρόθεση και την εξερεύνηση και το θεμέλιο και την προσκόλληση και τον τελικό στόχο. Ο αξιότιμος Γκόταμα γνωρίζει και των βραχμάνων... κ.λπ... Ο αξιότιμος Γκόταμα γνωρίζει και των οικοδεσποτών... Ο αξιότιμος Γκόταμα γνωρίζει και των γυναικών... Ο αξιότιμος Γκόταμα γνωρίζει και των κλεφτών... Ο αξιότιμος Γκόταμα γνωρίζει και των ασκητών την πρόθεση και την εξερεύνηση και το θεμέλιο και την προσκόλληση και τον τελικό στόχο. Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα... κ.λπ... Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Δέκατη.

11. Η ομιλία για την επιμέλεια

53. Τότε κάποιος βραχμάνος πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο βραχμάνος είπε στον Ευλογημένο:

«Υπάρχει άραγε, αγαπητέ Γκόταμα, ένα φαινόμενο που όταν αναπτυχθεί και καλλιεργηθεί, αφού περιλάβει και τα δύο οφέλη παραμένει - τόσο το όφελος σχετικό με την παρούσα ζωή όσο και το όφελος που αφορά τη μελλοντική ζωή;» «Υπάρχει πράγματι, βραχμάνε, ένα φαινόμενο που όταν αναπτυχθεί και καλλιεργηθεί, αφού περιλάβει και τα δύο οφέλη παραμένει - τόσο το όφελος σχετικό με την παρούσα ζωή όσο και το όφελος που αφορά τη μελλοντική ζωή».

«Ποιο όμως, αγαπητέ Γκόταμα, είναι το ένα φαινόμενο που όταν αναπτυχθεί και καλλιεργηθεί, αφού περιλάβει και τα δύο οφέλη παραμένει - τόσο το όφελος σχετικό με την παρούσα ζωή όσο και το όφελος που αφορά τη μελλοντική ζωή;» «Η επιμέλεια πράγματι, βραχμάνε, είναι το ένα φαινόμενο που όταν αναπτυχθεί και καλλιεργηθεί, αφού περιλάβει και τα δύο οφέλη παραμένει - τόσο το όφελος σχετικό με την παρούσα ζωή όσο και το όφελος που αφορά τη μελλοντική ζωή».

«Όπως, βραχμάνε, όσα είναι τα αποτυπώματα των χερσαίων έμβιων όντων, όλα αυτά περιλαμβάνονται στο αποτύπωμα του ελέφαντα· το αποτύπωμα του ελέφαντα φαίνεται ως το κορυφαίο μεταξύ τους, δηλαδή λόγω του μεγέθους του. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, βραχμάνε, η επιμέλεια είναι το ένα φαινόμενο που όταν αναπτυχθεί και καλλιεργηθεί, αφού περιλάβει και τα δύο οφέλη παραμένει - τόσο το όφελος σχετικό με την παρούσα ζωή όσο και το όφελος που αφορά τη μελλοντική ζωή».

«Όπως, βραχμάνε, ενός θολωτού δωματίου όποια δοκάρια στέγης υπάρχουν, όλα αυτά κατευθύνονται προς την κορυφή, κλίνουν προς την κορυφή, συγκλίνουν στην κορυφή, η κορυφή φαίνεται ως η ανώτατη μεταξύ τους· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, βραχμάνε... κ.λπ...

«Όπως, βραχμάνε, ένας θεριστής καλαμιών, αφού θερίσει τα καλάμια, αφού τα πιάσει από την κορυφή, τα τινάζει κάτω, τα τινάζει έξω και τα χτυπάει· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, βραχμάνε... κ.λπ...

«Όπως, βραχμάνε, όταν κοπεί ο μίσχος ενός τσαμπιού μάνγκο, όσα μάνγκο είναι προσκολλημένα στον μίσχο, όλα αυτά ακολουθούν την ίδια μοίρα· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, βραχμάνε... κ.λπ...

«Όπως, βραχμάνε, όποιοι μικροί βασιλιάδες υπάρχουν, όλοι αυτοί γίνονται ακόλουθοι του βασιλιά παγκόσμιου μονάρχη, ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης φαίνεται ως ο ανώτατος μεταξύ τους· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, βραχμάνε... κ.λπ...

«Όπως, βραχμάνε, όποια λάμψη των αστεριών υπάρχει, όλη αυτή δεν αξίζει ούτε ένα δέκατο έκτο κλάσμα της λάμψης της σελήνης, η λάμψη της σελήνης φαίνεται ως η ανώτατη μεταξύ τους. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, βραχμάνε, η επιμέλεια είναι το ένα φαινόμενο που όταν αναπτυχθεί και καλλιεργηθεί, αφού περιλάβει και τα δύο οφέλη παραμένει - τόσο το όφελος σχετικό με την παρούσα ζωή όσο και το όφελος που αφορά τη μελλοντική ζωή.

«Αυτό λοιπόν, βραχμάνε, είναι το ένα φαινόμενο που όταν αναπτυχθεί και καλλιεργηθεί, αφού περιλάβει και τα δύο οφέλη παραμένει - τόσο το όφελος σχετικό με την παρούσα ζωή όσο και το όφελος που αφορά τη μελλοντική ζωή».

«Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα, θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα!... κ.λπ... Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Ενδέκατη.

12. Η ομιλία για τον δίκαιο

54. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο όρος Γκιτζτζακούτα. Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Νταμμικά ήταν κάτοικος στη γενέτειρα, σε όλες τις επτά κατοικίες στη γενέτειρα. Εκεί ο σεβάσμιος Νταμμικά ύβριζε τους επισκέπτες μοναχούς, τους χλεύαζε, τους κακοποιούσε, τους τρυπούσε και τους εξόργιζε με λόγια. Και αυτοί οι επισκέπτες μοναχοί, υβριζόμενοι, χλευαζόμενοι, κακοποιούμενοι, τρυπώμενοι και εξοργιζόμενοι με λόγια από τον σεβάσμιο Νταμμικά, έφευγαν, δεν παρέμεναν, εγκατέλειπαν την κατοικία.

Τότε στους λαϊκούς ακολούθους από τη γενέτειρα ήρθε αυτή η σκέψη: «Εμείς λοιπόν υπηρετούμε την Κοινότητα των μοναχών με τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς. Και όμως οι επισκέπτες μοναχοί φεύγουν, δεν παραμένουν, εγκαταλείπουν την κατοικία. Ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία οι επισκέπτες μοναχοί φεύγουν, δεν παραμένουν, εγκαταλείπουν την κατοικία;» Τότε στους λαϊκούς ακολούθους από τη γενέτειρα ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτός ο σεβάσμιος Νταμμικά υβρίζει τους επισκέπτες μοναχούς, τους χλεύαζει, τους κακοποιεί, τους τρυπά και τους εξοργίζει με λόγια. Και αυτοί οι επισκέπτες μοναχοί, υβριζόμενοι, χλευαζόμενοι, κακοποιούμενοι, τρυπώμενοι και εξοργιζόμενοι με λόγια από τον σεβάσμιο Νταμμικά, έφευγαν, δεν παρέμεναν, εγκατέλειπαν την κατοικία. Γιατί να μην διώξουμε τον σεβάσμιο Νταμμικά;»

Τότε οι λαϊκοί ακόλουθοι από τη γενέτειρα πήγαν εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Νταμμικά· αφού πλησίασαν, είπαν στον σεβάσμιο Νταμμικά: «Ας φύγει, σεβάσμιε κύριε, ο σεβάσμιος Νταμμικά από αυτήν την κατοικία· αρκεί για σένα η διαμονή εδώ». Τότε ο σεβάσμιος Νταμμικά πήγε από εκείνη την κατοικία σε άλλη κατοικία. Και εκεί ο σεβάσμιος Νταμμικά ύβριζε τους επισκέπτες μοναχούς, τους χλεύαζε, τους κακοποιούσε, τους τρυπούσε και τους εξόργιζε με λόγια. Και αυτοί οι επισκέπτες μοναχοί, υβριζόμενοι, χλευαζόμενοι, κακοποιούμενοι, τρυπώμενοι και εξοργιζόμενοι με λόγια από τον σεβάσμιο Νταμμικά, έφευγαν, δεν παρέμεναν, εγκατέλειπαν την κατοικία.

Τότε στους λαϊκούς ακολούθους από τη γενέτειρα ήρθε αυτή η σκέψη: «Εμείς λοιπόν υπηρετούμε την Κοινότητα των μοναχών με τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς. Και όμως οι επισκέπτες μοναχοί φεύγουν, δεν παραμένουν, εγκαταλείπουν την κατοικία. Ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία οι επισκέπτες μοναχοί φεύγουν, δεν παραμένουν, εγκαταλείπουν την κατοικία;» Τότε στους λαϊκούς ακολούθους από τη γενέτειρα ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτός ο σεβάσμιος Νταμμικά υβρίζει τους επισκέπτες μοναχούς, τους χλεύαζει, τους κακοποιεί, τους τρυπά και τους εξοργίζει με λόγια. Και αυτοί οι επισκέπτες μοναχοί, υβριζόμενοι, χλευαζόμενοι, κακοποιούμενοι, τρυπώμενοι και εξοργιζόμενοι με λόγια από τον σεβάσμιο Νταμμικά, έφευγαν, δεν παρέμεναν, εγκατέλειπαν την κατοικία. Γιατί να μην διώξουμε τον σεβάσμιο Νταμμικά;»

Τότε οι λαϊκοί ακόλουθοι από τη γενέτειρα πήγαν εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Νταμμικά· αφού πλησίασαν, είπαν στον σεβάσμιο Νταμμικά: «Ας φύγει, σεβάσμιε κύριε, ο σεβάσμιος Νταμμικά και από αυτήν την κατοικία· αρκεί για σένα η διαμονή εδώ». Τότε ο σεβάσμιος Νταμμικά πήγε και από εκείνη την κατοικία σε άλλη κατοικία. Και εκεί ο σεβάσμιος Νταμμικά ύβριζε τους επισκέπτες μοναχούς, τους χλεύαζε, τους κακοποιούσε, τους τρυπούσε και τους εξόργιζε με λόγια. Και αυτοί οι επισκέπτες μοναχοί, υβριζόμενοι, χλευαζόμενοι, κακοποιούμενοι, τρυπώμενοι και εξοργιζόμενοι με λόγια από τον σεβάσμιο Νταμμικά, έφευγαν, δεν παρέμεναν, εγκατέλειπαν την κατοικία.

Τότε στους λαϊκούς ακολούθους από τη γενέτειρα ήρθε αυτή η σκέψη: «Εμείς λοιπόν υπηρετούμε την Κοινότητα των μοναχών με τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς. Και όμως οι επισκέπτες μοναχοί φεύγουν, δεν παραμένουν, εγκαταλείπουν την κατοικία. Ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία οι επισκέπτες μοναχοί φεύγουν, δεν παραμένουν, εγκαταλείπουν την κατοικία;» Τότε στους λαϊκούς ακολούθους από τη γενέτειρα ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτός ο σεβάσμιος Νταμμικά υβρίζει τους επισκέπτες μοναχούς... κ.λπ... Γιατί να μην εξορίσουμε τον σεβάσμιο Νταμμικά εντελώς από τη γενέτειρα, από τις επτά κατοικίες;» Τότε οι λαϊκοί ακόλουθοι από τη γενέτειρα πήγαν εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Νταμμικά· αφού πλησίασαν, είπαν στον σεβάσμιο Νταμμικά: «Ας φύγει, σεβάσμιε κύριε, ο σεβάσμιος Νταμμικά εντελώς από τη γενέτειρα, από τις επτά κατοικίες». Τότε στον σεβάσμιο Νταμμικά ήρθε αυτή η σκέψη: «Εξορίστηκα λοιπόν από τους λαϊκούς ακολούθους της γενέτειρας εντελώς από τη γενέτειρα, από τις επτά κατοικίες. Πού λοιπόν να πάω τώρα;» Τότε στον σεβάσμιο Νταμμικά ήρθε αυτή η σκέψη: «Γιατί να μην πάω εκεί όπου βρίσκεται ο Ευλογημένος;»

Τότε ο σεβάσμιος Νταμμικά, αφού πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, αναχώρησε προς τη Ρατζάγκαχα. Σταδιακά πήγε στη Ρατζάγκαχα, στο όρος Γκιτζτζακούτα, εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Στον σεβάσμιο Νταμμικά που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Λοιπόν, από πού έρχεσαι, βραχμάνε Νταμμικά;» «Εξορίστηκα, σεβάσμιε κύριε, από τους λαϊκούς ακολούθους της γενέτειρας εντελώς από τη γενέτειρα, από τις επτά κατοικίες». «Αρκετά, βραχμάνε Νταμμικά, τι σου χρειάζεται αυτό; Αυτόν που τον εξορίζουν από εδώ κι από εκεί, εσύ εξορισμένος από εδώ κι από εκεί έρχεσαι ακριβώς κοντά μου.

Κάποτε στο παρελθόν, βραχμάνε Νταμμικά, οι θαλασσινοί έμποροι, αφού έπαιρναν ένα πουλί που βλέπει την ακτή, έμπαιναν με το πλοίο στη θάλασσα. Όταν το πλοίο δεν έβλεπε την ακτή, άφηναν ελεύθερο το πουλί που βλέπει την ακτή. Αυτό πηγαίνει προς την ανατολική κατεύθυνση, πηγαίνει προς τη δυτική κατεύθυνση, πηγαίνει προς τη βόρεια κατεύθυνση, πηγαίνει προς τη νότια κατεύθυνση, πηγαίνει προς τα πάνω, πηγαίνει προς τις ενδιάμεσες κατευθύνσεις. Αν αυτό βλέπει την ακτή από παντού, πηγαίνει προς τα εκεί. Αν όμως αυτό δεν βλέπει την ακτή από παντού, επιστρέφει σε εκείνο ακριβώς το πλοίο. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, βραχμάνε Νταμμικά, αυτόν που τον εξορίζουν από εδώ κι από εκεί, εσύ εξορισμένος από εδώ κι από εκεί έρχεσαι ακριβώς κοντά μου.

Κάποτε στο παρελθόν, βραχμάνε Νταμμικά, του βασιλιά Κοράμπυα υπήρχε ένα δέντρο μπανιάν ονόματι Σουππατίττχα, βασιλιάς των μπανιάν, με πέντε κλαδιά, με δροσερή σκιά, ευχάριστο. Του Σουππατίττχα λοιπόν, βραχμάνε Νταμμικά, του βασιλιά των μπανιάν, η έκταση των απλωμένων κλαδιών ήταν δώδεκα γιότζανα, και πέντε γιότζανα η έκταση των ριζών. Του Σουππατίττχα λοιπόν, βραχμάνε Νταμμικά, του βασιλιά των μπανιάν, οι καρποί ήταν τόσο μεγάλοι· όπως ακριβώς μια κατσαρόλα χωρητικότητας ενός αλγάκα. Έτσι οι καρποί του ήταν γλυκοί· όπως ακριβώς καθαρό μέλι από μικρές μέλισσες. Του Σουππατίττχα λοιπόν, βραχμάνε Νταμμικά, του βασιλιά των μπανιάν, ένα κλαδί απολάμβανε ο βασιλιάς μαζί με τον γυναικωνίτη, ένα κλαδί απολάμβανε ο στρατός, ένα κλαδί απολάμβαναν οι κάτοικοι κωμοπόλεων και υπαίθρου, ένα κλαδί απολάμβαναν οι ασκητές και οι βραχμάνοι, ένα κλαδί απολάμβαναν τα ελάφια. Του Σουππατίττχα λοιπόν, βραχμάνε Νταμμικά, του βασιλιά των μπανιάν, κανείς δεν φύλαγε τους καρπούς, και δεν έβλαπταν τους καρπούς ο ένας του άλλου.

«Τότε, βραχμάνε Ντάμμικα, κάποιος άνθρωπος αφού έφαγε όσους καρπούς ήθελε από τον βασιλιά των μπανιάν Σουππατίττχα, έσπασε ένα κλαδί και έφυγε. Τότε, βραχμάνε Ντάμμικα, στη θεότητα που κατοικούσε στον βασιλιά των μπανιάν Σουππατίττχα ήρθε αυτή η σκέψη: «Είναι καταπληκτικό, πράγματι, αγαπητέ, είναι εκπληκτικό, πράγματι, αγαπητέ! Πόσο κακός είναι αυτός ο άνθρωπος, που αφού έφαγε όσους καρπούς ήθελε από τον βασιλιά των μπανιάν Σουππατίττχα, έσπασε ένα κλαδί και έφυγε· γιατί να μη σταματήσει ο βασιλιάς των μπανιάν Σουππατίττχα να δίνει καρπούς στο μέλλον;» Τότε, βραχμάνε Ντάμμικα, ο βασιλιάς των μπανιάν Σουππατίττχα δεν έδωσε καρπούς στο μέλλον.

«Τότε, βραχμάνε Ντάμμικα, ο βασιλιάς Κοράμπυα πήγε εκεί όπου ήταν ο Σάκκα, ο άρχοντας των θεών· αφού πλησίασε, είπε στον Σάκκα, τον άρχοντα των θεών: "Ας γνωρίζει ο αξιότιμος, ο βασιλιάς των μπανιάν Σουππατίττχα δεν δίνει καρπούς!" Τότε, βραχμάνε Ντάμμικα, ο Σάκκα, ο άρχοντας των θεών, εκτέλεσε τέτοια επίδειξη

υπερφυσικών δυνάμεων ώστε μια σφοδρή καταιγίδα με άνεμο ερχόμενη ανέτρεψε τον βασιλιά των μπανιάν Σουππατίττχα και τον ξερίζωσε. Τότε, βραχμάνε Ντάμμικα, η θεότητα που κατοικούσε στον βασιλιά των μπανιάν Σουππατίττχα, δυστυχισμένη, καταθλιμμένη, με δακρυσμένο πρόσωπο, κλαίγοντας, στάθηκε στο πλάι.

«Τότε, βραχμάνε Ντάμμικα, ο Σάκκα, ο άρχοντας των θεών, πήγε εκεί όπου ήταν η θεότητα που κατοικούσε στον βασιλιά των μπανιάν Σουππατίττχα· αφού πλησίασε, είπε στη θεότητα που κατοικούσε στον βασιλιά των μπανιάν Σουππατίττχα: "Γιατί άραγε εσύ, θεότητα, δυστυχισμένη, καταθλιμμένη, με δακρυσμένο πρόσωπο, κλαίγοντας, στέκεσαι στο πλάι;" "Διότι, αγαπητέ, μια σφοδρή καταιγίδα με άνεμο ερχόμενη ανέτρεψε την κατοικία μου και την ξερίζωσε." "Άραγε ενώ εσύ, θεότητα, τηρούσες τη φύση του δέντρου, μια σφοδρή καταιγίδα με άνεμο ερχόμενη ανέτρεψε την κατοικία σου και την ξερίζωσε;" "Πώς όμως, αγαπητέ, ένα δέντρο τηρεί τη φύση του δέντρου;" "Εδώ, θεότητα, όσοι χρειάζονται τη ρίζα του δέντρου παίρνουν τη ρίζα, όσοι χρειάζονται τον φλοιό παίρνουν τον φλοιό, όσοι χρειάζονται τα φύλλα παίρνουν τα φύλλα, όσοι χρειάζονται τα λουλούδια παίρνουν τα λουλούδια, όσοι χρειάζονται τους καρπούς παίρνουν τους καρπούς. Και δεν πρέπει εξαιτίας αυτού η θεότητα να αισθάνεται δυσαρέσκεια ή να μην χαίρεται. Έτσι, θεότητα, ένα δέντρο τηρεί τη φύση του δέντρου." "Ενώ δεν τηρούσα τη φύση του δέντρου, αγαπητέ, μια σφοδρή καταιγίδα με άνεμο ερχόμενη ανέτρεψε την κατοικία μου και την ξερίζωσε." "Αν εσύ, θεότητα, τηρούσες τη φύση του δέντρου, θα μπορούσε η κατοικία σου να είναι όπως πριν;" "Θα τηρήσω, αγαπητέ, τη φύση του δέντρου· ας είναι η κατοικία μου όπως πριν."»

«Τότε, βραχμάνε Ντάμμικα, ο Σάκκα, ο άρχοντας των θεών, εκτέλεσε τέτοια επίδειξη υπερφυσικών δυνάμεων ώστε μια σφοδρή καταιγίδα με άνεμο ερχόμενη σήκωσε τον βασιλιά των μπανιάν Σουππατίττχα, και οι ρίζες ήταν με το δέρμα τους στη θέση τους. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, βραχμάνε Ντάμμικα, άραγε ενώ εσύ τηρούσες τη φύση του ασκητή, οι λαϊκοί ακόλουθοι της γενέτειρας σε εξόρισαν από όλους τους επτά τόπους διαμονής στη γενέτειρα;» «Πώς όμως, σεβάσμιε κύριε, ένας ασκητής τηρεί τη φύση του ασκητή;» «Εδώ, βραχμάνε Ντάμμικα, ένας ασκητής δεν ανταποδίδει την ύβρη σε αυτόν που υβρίζει, δεν ανταποδίδει την προσβολή σε αυτόν που προσβάλλει, δεν ανταποδίδει την επίθεση σε αυτόν που επιτίθεται. Έτσι, βραχμάνε Ντάμμικα, ένας ασκητής τηρεί τη φύση του ασκητή.» «Ενώ δεν τηρούσα τη φύση του ασκητή, σεβάσμιε κύριε, οι λαϊκοί ακόλουθοι της γενέτειρας με εξόρισαν από όλους τους επτά τόπους διαμονής στη γενέτειρα.»

«Κάποτε στο παρελθόν, βραχμάνε Ντάμμικα, υπήρχε ένας Διδάσκαλος ονόματι Σουνέττα, ιδρυτής αίρεσης, χωρίς πάθος για τις ηδονές. Ο Διδάσκαλος Σουνέττα, βραχμάνε Ντάμμικα, είχε πολλές εκατοντάδες μαθητές. Ο Διδάσκαλος Σουνέττα δίδασκε στους μαθητές τη Διδασκαλία για τη συνύπαρξη με τον κόσμο του Βράχμα. Όσοι όμως, βραχμάνε Ντάμμικα, δεν απέκτησαν πίστη στη συνείδησή τους ενώ ο Διδάσκαλος Σουνέττα δίδασκε τη Διδασκαλία για τη συνύπαρξη με τον κόσμο του Βράχμα, αυτοί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννήθηκαν στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Όσοι όμως, βραχμάνε Ντάμμικα, απέκτησαν πίστη στη συνείδησή τους ενώ ο Διδάσκαλος Σουνέττα δίδασκε τη Διδασκαλία για τη συνύπαρξη με τον κόσμο του Βράχμα, αυτοί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννήθηκαν στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο.

«Κάποτε στο παρελθόν, βραχμάνε Ντάμμικα, υπήρχε ένας Διδάσκαλος ονόματι Μουγκαπάκκχα... κ.λπ... υπήρχε ένας Διδάσκαλος ονόματι Αρανέμι... υπήρχε ένας Διδάσκαλος ονόματι Κουντάλακα... υπήρχε ένας Διδάσκαλος ονόματι Χατθιπάλα... υπήρχε ένας Διδάσκαλος ονόματι Τζοτιπάλα, ιδρυτής αίρεσης, χωρίς πάθος για τις ηδονές. Ο Διδάσκαλος Τζοτιπάλα, βραχμάνε Ντάμμικα, είχε πολλές εκατοντάδες μαθητές. Ο Διδάσκαλος Τζοτιπάλα δίδασκε στους μαθητές τη Διδασκαλία για τη συνύπαρξη με τον κόσμο του Βράχμα. Εκείνοι όμως, βραχμάνε Ντάμμικα, που δεν ενέπνευσαν τις συνειδήσεις τους όταν ο Διδάσκαλος Τζοτιπάλα δίδασκε τη Διδασκαλία για τη συνύπαρξη με τον κόσμο του Βράχμα, αυτοί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννήθηκαν στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Εκείνοι όμως, βραχμάνε Ντάμμικα, που ενέπνευσαν τις συνειδήσεις τους όταν ο Διδάσκαλος Τζοτιπάλα δίδασκε τη Διδασκαλία για τη συνύπαρξη με τον κόσμο του Βράχμα, αυτοί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννήθηκαν στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο.

«Τι νομίζεις, βραχμάνε Ντάμμικα, όποιος με διεφθαρμένο νου θα ύβριζε και θα χλεύαζε αυτούς τους έξι Διδασκάλους, ιδρυτές αιρέσεων, χωρίς πάθος για τις ηδονές, με συνοδεία πολλών εκατοντάδων, μαζί με την Κοινότητα μαθητών, θα παρήγαγε πολλή αξιόμεμπτη πράξη;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Όποιος, βραχμάνε Ντάμμικα, με διεφθαρμένο νου θα ύβριζε και θα χλεύαζε αυτούς τους έξι Διδασκάλους, ιδρυτές αιρέσεων, χωρίς πάθος για τις ηδονές, με συνοδεία πολλών εκατοντάδων, μαζί με την Κοινότητα μαθητών, θα παρήγαγε πολλή αξιόμεμπτη πράξη. Όποιος με διεφθαρμένο νου υβρίζει και χλεύαζει ένα άτομο τέλειο στην ορθή άποψη, αυτός παράγει περισσότερη αξιόμεμπτη πράξη από εκείνο. Για ποιο λόγο; Δεν λέω, βραχμάνε Ντάμμικα, ότι υπάρχει τέτοια ανοχή έξω από εδώ, όπως αυτή προς τους συντρόφους στην άγια ζωή. Γι' αυτό, βραχμάνε Ντάμμικα, πρέπει να εξασκείσαι έτσι - 'οι συνειδήσεις μας δεν θα είναι διεφθαρμένες προς τους ομοίους μας συντρόφους στην άγια ζωή'». Έτσι πρέπει να εξασκείσαι, βραχμάνε Ντάμμικα».

«Ο Σουνέττα και ο Μουγκαπάκκχα, και ο Αρανέμι ο βραχμάνος·
ο Κουντάλακα ήταν Διδάσκαλος, και ο Χατθιπάλα ο νεαρός βραχμάνος.

«Και ο Τζοτιπάλα ο Γκοβίντα, ήταν αρχιερέας επτά βασιλέων·
αβλαβείς στο παρελθόν, έξι ένδοξοι Διδάσκαλοι.

«Χωρίς τη δυσωδία του θυμού, αφοσιωμένοι στη συμπόνια, που ξεπέρασαν τον νοητικό δεσμό της ηδονής·
αφού απαλλάχθηκαν από το ηδονικό πάθος, πήγαν στον κόσμο του Βράχμα.

«Υπήρχαν μαθητές τους, πολλές εκατοντάδες επίσης·
χωρίς τη δυσωδία του θυμού, αφοσιωμένοι στη συμπόνια, που ξεπέρασαν τον νοητικό δεσμό της ηδονής·
αφού απαλλάχθηκαν από το ηδονικό πάθος, πήγαν στον κόσμο του Βράχμα.

«Αυτούς τους σοφούς εξωτερικούς, χωρίς πάθος, αυτοσυγκεντρωμένους·
όποιος άνθρωπος με διεφθαρμένους λογισμούς χλεύαζει·
και πολλή παράγει, αξιόμεμπτη πράξη ένας τέτοιος άνθρωπος.

«Όποιος έναν τέλειο στην ορθή άποψη, μοναχό, μαθητή του Βούδα·

όποιος άνθρωπος με διεφθαρμένους λογισμούς χλευάζει·
αυτός ο άνθρωπος περισσότερη από εκείνη, αξιόμητη πράξη συσσωρεύει.

«Δεν πρέπει να προσβάλλει τον ενάρετο, αυτόν που εγκατέλειψε τις
τοποθετήσεις για απόψεις·
αυτό το άτομο είναι το έβδομο, της ευγενούς Κοινότητας λέγεται.

«Χωρίς να είναι χωρίς πάθος για τις ηδονές, αυτός του οποίου οι πέντε
πνευματικές ικανότητες είναι απαλές·
η πίστη και η μνήμη και η ενεργητικότητα, η νοητική ηρεμία και η διόραση.

«Επιτιθέμενος σε τέτοιον μοναχό, πρώτα ο ίδιος πλήττεται·
αφού πλήξει τον εαυτό του, μετά βλάπτει τον άλλον.

«Αλλά όποιος προστατεύει τον εαυτό του, προστατευμένος είναι ο
εξωτερικός του·
για αυτό ας προστατεύει τον εαυτό του, ατραυμάτιστος ο σοφός πάντα.»
Δωδέκατη.

Το κεφάλαιο για τον Δχάμμικα είναι το πέμπτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Ο ελέφαντας, το ελάφι, η αίθουσα, το δάνειο, ο Τσουνδα, δύο ορατά εδώ και
τώρα, δύο·
η ασφάλεια, οι ικανότητες, ο Άναντα, οι πολεμιστές, με την επιμέλεια, ο
Νταμμικά.

Τα πρώτα πενήντα ολοκληρώθηκαν.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Tīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το

PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

*PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών.
4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών. 06. Το βιβλίο των έξι.
1. Η πρώτη πεντηκοντάδα έχει ανακτηθεί από το paliverse.org*

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και
πρακτικής.

PaliVerse.org